

Glas

Glasilo SZDL za Gorenjsko

Gorenjske

IZDAJA: Gorenjski tisk
UREJA: Uredniški odbor
ODG. URED.: Slavko Beznik
Telef. ured. 475 / uprave 190
Tekoči račun pri NB Kranj
št. 61-KB-1-Z-135
Izhaja v ponedeljek in petek
Naročnina: letna 600, polletna
300, mesečna 50 dinarjev.

LETO IX. ŠT. 1

CENA TEJ ŠTEV. DIN 20.-

V novo leto s poltednikom v 10.000 izvodih

Ko se je pred pičlimi devetimi leti začel snovati na Gorenjskem časopis »Gorenjski glas«, je bila želja vseh, ki so mu ob rojstvu kumovali, da bi zrasel v osrednje gorenjsko glasilo. Ta želja se je počasi uresničevala. V začetku 1952. leta se je »Gorenjski glas« z združil z jeseniškim »Kovinarjem« in tako zajel vse geografsko področje Gorenjske. To je bila osnova za nadaljnje delo. List je 1952. leta izhajal v 5.600 izvodih in je imel le 2.100 stalnih naročnikov. Treba ga je bilo torej razširiti. Pridobiti si je bilo treba zaupanje bralcev, predvsem pa nove naročnike.

Z večjimi in manjšimi uspehi si je list počasi utiral pot v gorenjske hiše. To nam najbolj nazorno pokažejo naslednje številke: leta 1953. je izhajal list že v 7.000 izvodih in je imel blizu 4.000 stalnih naročnikov. 1954. leta je imel list 8.000 izvodov naklade in ga je bralo doma 4.800 stalnih naročnikov. 1955. leta pa se je gibala naklada okoli 8.500 izvodov. stalnih naročnikov pa je bilo približno 5.300. Ob sporočilu, da bo z Novim

letom začel »Glas Gorenjske« izhajati dvakrat na teden, se je zanimanje Gorenjcev za svoj list zelo povečalo. V mesecu decembru se je prijavilo nekaj več kot 1.600 novih naročnikov. Če odštejemo tiste, ki so ali pa še bodo odpovedali list s 1. januarjem, lahko ugotovimo, da ima z Novim letom »Glas Gorenjske« 1.000 stalnih naročnikov več, kot je imel 1952. leta celotne naklade — torej 6.600. Skupno pa bo odslej izhajal v 10.000 izvodih, ali pa še nekoliko več. Veliko zanimanje gorenjske javnosti za poltednik pove, da je bil le-ta potreben. Tudi iz odgovorov na našo anketo, ki smo jih dobili precejšnje število, se to vidi. Vsi pozdravljajo misel o poltedniku in vsi — razen dveh izjem — se strinjajo, da izhaja v ponedeljek in petek.

Potreba po poltedniku se je pojavila zaradi izredne razgibanosti političnega, gospodarskega, kulturnega in fizičnega življenja na Gorenjskem. Noben republiški časopis ne more v celoti spremljati vsa ta dogajanja. Živi tok življenja pa ne more spremljati, komentirati in re-

gistrirati niti tednik. Kar zamislite si, kako smešno je pravzaprav gledalo, ko ste v soboto ali v nedeljo brali, da se je prejšnjo soboto ali nedeljo zgodilo to in to. Gre torej za pospešeno obveščanje. Tempo življenja je pač tak in treba je stopiti v korak z njim.

Za poltednik je padla odločitev tudi zato, ker se je pri tem upoštevala na eni strani življenjska raven naših delovnih ljudi, na drugi strani pa razvitost potrebe za branjem.

Domala polovica Gorenjcev je, ki imajo razen »Glasa Gorenjske« naročen tudi kak dnevnik. Za te bi predstavljal gorenjski časopis, ki bi izhajal več kot dvakrat na teden, verjetno preveliko finančno obremenitev, čeprav pa bi se seveda na Gorenjskem našlo dovolj gradiva, da bi z njim že danes napolnili dnevni časopis.

Druga polovica bralcev pa list. Zanje bi več kot dve tizje vezana izključno na naš dan na teden verjetno pomenili preveč branja, ker prav zato niso naročeni na dnevnike.

Hkrati z rastjo življenjskega standarda in splošne kulturne razgledanosti naših ljudi pa se bodo nedvomno razvijali tudi pogoji za tak časopis na Gorenjskem, ki bo izhajal morda najprej trikrat na teden in pozneje tudi vsak dan.

To pa je že pesem prihodnosti. Zato ostanimo raje kar v 1956. letu in povejmo še to, da bo odslej »Glas Gorenjske« izhajal v ponedeljek in petek. Še isti dan ga bodo dobili vsi naši naročniki in

bralci v ožjih dostavnih okoliših. Ponedeljkova številka bo objavljala vse najvažnejše nedeljske politične, gospodarske, kulturne in športne dogodke v besedi in sliki ter bo izhajala na štirih straneh. Petkova številka pa bo razen aktualnega gradiva imela menjaje kmetijsko in družinsko ter pionirsko in slikovno prilogo. Izhajal bo vsaj na osmih straneh.

V želji, da bi nas v naših stremljenjih tudi vnaprej vsestransko podpirali, želimo vsem naročnikom in bralcem prav zadovoljno in uspešno novo leto 1956.

Uredništvo

SREČNO NOVO LETO!

ZELI VSEM BRALCEM IN NAROČNIKOM, VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM TER VSEM DELOVNIM LJUDEM »GORENJSKI TISK«

S seje Okrajnega ljudskega odbora v Kranju

Različna mnenja

Sreda, 28. decembra. Danes je bilo v Kranju šesto redno zasedanje Okrajnega ljudskega odbora. Najprej sta bili ločeni seji Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev, kjer so odborniki razpravljali in sklepali o enakem dnevnem redu. Po ločenih sejah pa je bila skupna seja obeh zborov.

Sklepi obeh zborov glede dnevnega reda so bili enotni, le da je bila razprava v Okrajnem zboru nekoliko daljša, kot v Zboru proizvajalcev.

Odborniki so na ločenih sejah sprejeli predlog Sveta za gospodarstvo OLO o spremembi družbenega plana okraja Kranj in Radovljica za letošnje leto. Prav tako so tudi sprejeli predlog odloka o začasnem finansiranju proračunskih izdatkov okraja Kranj za prvo tromesečje prihodnjega leta.

O vzkladitvi pravnih predpisov je dal nekatera pojasnila tainik OLO Pavle Zupančič. Obrazložil je, da je treba

razveljaviti nekatere odloke, ki so prišli v pristojnost občin, nekatere odloke pa začasno podaljšati, dokler te občine ne bodo sprejele ustreznih odlokov.

Tudi formalno izglasovanje o spojitvi gostinskih zborskih okraja Kranj in Radovljica, je bilo s tem soglasno potrjeno. Glede potrditve nove sistematizacije delovnih mest za občino Gorenja vas, je bil sprejet sklep, naj se mesto referenta za socialno skrbstvo v tej občini sistematizira kot stalno in ne honorarno. Prav tako mesto kmetijskega referenta, ki naj bi hkrati opravljal te posle tudi v sosednji občini Ziri.

Glede sklepanja o garanciji občinskemu ljudskemu odboru v Zireh za elektrifikacijo Zirovskega vrha in Kladja, sta se predloga Sveta za gospodarstvo in odborniške Komisije za gospodarstvo razlikovali. Medtem ko je Svet za gospodarstvo predlagal, naj se izda garancija za kredit v višini 5 milijonov dinarjev, je bila komisija mnenja, da naj se s tem sklepom počaka do sprejetja družbenega plana za prihodnje leto.

Tudi glede sklepanja o delnem črtanju obvez za odvedbo nadplanskih sredstev za prosto razpolago iz preteklega leta, so bila mnenja deljena. Medtem ko je Svet za gospodarstvo predlagal, naj se te obveze odpišejo, je bila Komisija za gospodarstvo mnenja, naj se tem podjetjem izda kratkoročni kredit.

Ob koncu ločenih sej sta okrajna zbora potrdila zaključne račune KZ Kranj, Češnjica in Predoslje, škrilolomu Sorica in počitniškemu domu Radia Ljubljana v Ribnem.

SKUPNA SEJA OBEH ZBOROV

Prvotni dnevni red skupne seje je bil dopolnjen še s štirimi točkami.

Najprej so odborniki poslušali poročilo komisije za ugotovitev premoženjskih pravic in obveznosti, ki preidejo na novi okraj, takoj za tem pa poročilo komisije za plače, ki

ga je podal podpredsednik OLO Dušan Horjak, o katerem bomo poročali podrobneje v prihodnji številki našega lista.

V nadaljevanju skupne seje je OLO še imenoval komisije za kmetijski zemljiški sklad, za agrarno reformo, za organizacijo evidence kmetijskega zemljiškega sklada splošno ljudskega premoženja; imenoval je tudi finančnega in elektroenergetskega inšpektorja ter sprejel še nekatere spremembe statuta OLO Kranj.

Z OBČNEGA ZBORA ZB V KAMNIKU

Več pozornosti borcem

20. decembra je bil v Kamniku dobro obiskan redni letni občni zbor mestne organizacije Zveze borcev NOV. Iz poročila predsednika in plodne debate lahko ugotovimo, da je bilo dosedanje delo kar uspešno.

V zadnjem letu je odbor posvečal precej skrbi otrokom padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, ki jih je na tem področju 54. Ti otroci so bili ob raznih priložnostih lepo obdarovani. Organizacija je poskrbela tudi za njihov materialni položaj. 46 dijakov prejema štipendije in v letoš-

(Nadaljevanje na 2. str.)

STARA FUŽINA ŽRTVAM NOB

Preteklo nedeljo so v Stari Fužini odkrili v spomin padlim borcem in žrtvam fašizma spominsko ploščo na sirarni, kjer je bil 13. decembra 1941 sestanek domačinov za vstajo. Na bakreni plošči je vrezanih 37 imen, ki so dali med NOB svoja življenja, kar je za to malo vas velik krvni davek. Na svečanosti je govoril Mar-

tin Kavčič, za njim pa še poslanec zveznega zbora proizvajalcev France Arh. Ploščo je po krajšem govoru odkril republiški ljudski poslanec Albin Jensterle. Program pa je izpopolnil tudi pevski zbor DPD Svoboda »Tomaž Godec« iz Bohinjske Bistrice in domači pionirji.

DEDEK MRAZ JE PRIŠEL

V sredo je obiskal kranjske otroke v Parku Svobode. Kot vidite, so ga vsi z veseljem pričakali.

V tej številki:

ZUNANJE POLITIČNI KOMENTAR (stran 2)

ZA ENOTNOST NACRTOV IN DEJANJ (stran 3)

»GORENJSKA« V VALOVH SREDO-ZEMLJA (stran 4)

GORENJSKI KMETOVALEC (stran 6)

DRUŽINSKI POMENKI (stran 9)

MLADA RAST (stran 10)

PREDSEDNIK TITO
V EGIPTU

V TOREK ZJUTRAJ je stopil predsednik Tito na egiptovska tla. Izkrca se je v slavnostno okrašenem pristanišču Suez in še dopoldne nadaljeval pot v Kairo, kjer ga je dočkal predsednik egiptovske vlade Gamal Abdel Naser, ostali člani revolucionarnega sveta, ministri, člani diplomatskega zbora in osebje jugoslovanske veleposlaništva v Kairu.

Predsednik republike je prišel v Egipt na povabilo predsednika egiptovske vlade Naserja. Program obiska, ki bo trajal 10 dni, predvideva politične razgovore na najvišji ravni, hkrati pa bo predsednik republike obiskal tudi razne zgodovinske spomenike v Egiptu, si ogledal nekatere tovarne in vojaške ustanove ter nekatere socialno-zdravstvene institucije v Kairu in v notranjosti države.

Deset dni neposrednih prijateljskih stikov z najvišjimi državniki Egipta bo nedvomno močno okrepilo že itak dobre odnose med Egiptom in našo državo. Slovesen sprejem, ki ga je predsedniku republike priredilo egiptovsko ljudstvo, gosti spalirji jugoslovanskih zastav, ki so preplavile glavno mesto Egipta Kairo — vse to dokazuje prijateljska čustva, ki jih goji egiptovsko ljudstvo do jugoslovanskega ljudstva. »Egiptovsko ljudstvo goji najgloblja čustva ljubezni do svojih bratov, do velikih jugoslovanskih narodov, ki jih visoko ceni. Egiptovsko ljudstvo in vlada uporabljata to priliko, da sporočita svoje tople pozdrave velikim jugoslovanskim narodom in njihovi modri vlad,« je rečeno med drugim v poslanici egiptovskega predsednika Naserja jugoslovanskemu ljudstvu.

Obisk predsednika Tita v Egiptu pa bo nedvomno tudi presegal okvire jugoslovansko-egiptovskih odnosov. Ze sedaj se lahko vidi nedvomne mednarodne uspehe, ki jih je dosegel Titov obisk v Etiopiji. Nič manjši ne bo pomen tega obiska v Egiptu. Ko govori o pomenu sedanjega obiska predsednika Tita v Egiptu, piše egiptovski časopis »Al Ahram«, da bo prihod predsednika republike v Egipt nedvomno utrdil prijazno sodelovanje med državama ter mir in mednarodno sodelovanje.

NA ZADNJIH LISTIH diplomatske kronike za

1955. leto bo nedvomno znova stalo ime indijskega ministrskega predsednika Nehruja. Tokrat v zvezi z razgovori o razorožitvi.

JAVAHARLAL NEHRU

Kljub velikim upom letos namreč ni uspelo bistveno zblizati stališč Vzhoda in Zahoda o razorožitvi. Zato je toliko bolj pomembna pobuda predsednika Nehruja, da bi začeli resnejše razgovore o razorožitvi in prepovedi poskusnih atomskih eksplozij ter bi že enkrat opustili splošna »raziskovanja« in »proučevanja«. Na kakšen odmev pa bo naletela ta Nehrujeva pobuda — o tem bo že pisala kronika za 1956. leto.

DA NE BI BIL konec drugačen kot vse leto, za to so poskrbeli Alžirci. Ob koncu leta je namreč alžirska »Narodnoosvobodilna fronta« začela veliko ofenzivo proti Francozom. To kot nameček ob francoskih volitvah. Tako je Alžir znova na dnevnem redu in zahteva izpolnitev svojih nespornih pravic.

Na dnevnem redu pa je pravzaprav vprašanje nesamostojnih narodov nasploh. Vprašanje boja za samoodlobo postaja osrednje vprašanje današnjega sveta.

ZADNJE DNI starega leta so se oglašili tudi Malajci. Tudi oni zahtevajo od Velike Britanije popolno notranjo samoupravo, ki bi jo naj dobili 1957. leta. Na tej osnovi je bil dosežen tudi sporazum z voditelji malajskih upornikov, za pogajanja za prekinitev sovražnosti. V Malaji namreč že vsa leta po vojni divja državljanska vojna med uporniki in pristajali malajske vlade

Na občinski konferenci Zveze komunistov v Kranju, so nekateri delegati v razpravi govorili o slabostih v naši komunalni politiki in o najrazličnejših negativnih pojavih v naših gospodarskih organizacijah. Zaradi aktualnosti prinašamo nekatere izvirne izjave iz njihovih govorov in jih pridajamo k že v prejšnji številki objavljenemu gradivu s konference.

Vinko Hafner: O kritikih in kritikastrih

KO JE GOVORIL tovariš Hafner o odnosu državljanov do oblasti in o problemih konstruktivne kritike, je poudaril, da se pri kritiziranju raznih ukrepov oblasti čestokrat greši. Ko se pripravljajo nek sklep in o njem razpravlja na zborih volivcev, stoji taki ljudje, ki imajo ob uveljavljanju tega sklepa največ pripomb, po navadi ob strani. Taki ljudje, že vnaprej menijo, da je vse kar sklene lokalni organ oblasti, slabo in potem to javno razlašajo. Tu pa tam so taki ljudje celo komunisti in se imajo za aktiviste. Ne vedo pa, da tako neodgovorno kritikarstvo negativno vpliva na ugled oblasti.

To kritikarstvo izvira nedvomno iz osebne zagrenjenosti, morebitnega težkega gnot, položaja, neresenosti nekega osebnega problema itd. Oni ta svoj problem posplošujejo in ne znajo ločiti resničnih nepravilnosti, ki tu pa tam nedvomno so, od splošne komunalne politike, ki je v bistvu pozitivna in neoporečna. Če gre za resnične nepravilnosti je treba pač na pristojnih forumih — to so predvsem zbori volivcev in drugi ustrezni organi občinskega odbora — postaviti vprašanje odgovornosti tistega, ki je to nepravilnost zagrešil.

Več pozornosti borcem

(Nadaljevanje s 1. strani)

njem šolskem letu je bilo v ta namen izplačanih že 178.000 dinarjev. 28 otrok je bilo poslanih v zdravstvene počitniške kolonije. Tudi starejšim članom Zveze borcev, ki so odšli na klimatsko zdravljenje, je bila dodeljena denarna pomoč. V počastitev 10. obletnice osvoboditve je organizacija ZB postavila spomenik padlim borcem na Kostavski planini in spomenik na Črnicu. Člani so sodelovali tudi pri organizaciji številnih prireditev in proslav. Na zboru so živahno razpravljali o skrbi za pravilno zaposlovanje borcev in o težavah, ki jih imajo nekateri od njih, spričo nerazumevanja podjetij. Tako je n. pr. bivši direktor tovarne gumbov v Kamniku Pavel Jezernik borce zapostavljal in dajal prednost raje sodelavcem okupatorja. To ni edini primer, da so člani NOB naleteli na gluha ušesa, ko so iskali pomoči in nasvetov. D. C.

Le tako se lahko prispeva k utrjevanju naše oblasti in le tako se lahko prepriča, da se človek ne znajde objektivno na pozicijah najzagrizenejših sovražnikov naše stvarnosti — pa naj je osebno še tako »napredno« mislil.

Peter Tulipan:

Sodelovanje med delovnimi kolektivi v praksi

»NEK TOVARIŠ iz »Iskre« je dejal,« je začel tovariš Tulipan, »da se člani njihovega delavskega sveta z ekskurzijami seznanjajo s problemi delavskega upravljanja v drugih krajih in drugih republikah. Tudi »Inteks« je organiziral take ekskurzije. Toda, žal, v Kranju samem, kjer je več velikih delovnih kolektivov, pa tako sodelovanje pogrešamo. Zato so tudi primeri, da se v posameznih podjetjih delajo napake.

Tako je na primer delavski svet tovarne »Inteks« sklenil, da bo dal 50 odstotkov dobička za tovarniške potrebe in ga ne bo razdelil med kole-

tiv. Ker pa je medtem delavstvo v »Inteksu« zvedelo, da se je v »Tiskani« delila 14. plača, je moral delavski svet prvotni sklep preklicati. V letošnjem letu sta se namreč potegovali za investicijski kredit obe tovarni: »Tiskani« in »Inteks«. Dobila ga je »Tiskani« pod pogojem — vsaj tako so nam takrat pojasnili predstavniki okrajnega odbora, je dejal tovariš

Tulipan — da bo vložila v dograditev oplemenilnice ves svoj dobiček. Kot vidite, tega niso storili.

Treba bo torej bolj povezano reševati razne skupne probleme, ki se porajajo v kranjskih delovnih kolektivih. Treba bo tudi več storiti, da ne bo vsak gledal samo svoje tovarne in verjel samo v tisti denar, ki ga lahko vtakne v svoj žep.

Andrej Verbič: Proti korupciji v poslovnih zvezah

NAJPREJ JE GOVORIL tovariš Verbič o delavskem upravljanju. Po njegovem mnenju bi bilo treba boljše in bolj preprosto organizirati evidenco o proizvodnosti v podjetjih. Doslej se vodi v večini podjetij samo mesečna bilanca, kot jih zahteva banka, ni pa podatkov, kako dela posameznik na svojem delovnem mestu in kakšen učinek dosega. Danes bi malo računovodij lahko odgovorilo na vprašanja: koliko komercialnega dobička je doseglo podjetje, koliko pa je bilo dobička iz prihrankov in porasta proizvodnosti dela.

Vse te stvari pa seveda zahtevajo temeljito proučevanje. Toda doslej direktorji in predsedniki upravnih odborov ter delavskih svetov še nikdar niso bili poklicani na posvet o metodah dela v podjetju. »Skličejo nas po navadi,« je

dejal tovariš Verbič, »le kadar gre za dogovor o uporabi električne energije, ali pa za zvišanje kakršnihkoli dajatev.

Nadalje je opozoril tovariš Verbič na nezdrav pojav v odnosih med podjetji — na podkupovanje. Ta način poslovnih stikov se je ponekod že zelo udomačil. Tov. Verbič je navedel primer lastnega podjetja, »Planika«, kjer jim je primanjkovalo usnja. Ko so povprašali v tovarno usnja za material, so jim odgovorili, da trenutno nimajo ničesar v skladišču. Čez čas pa je nekdo iz dotičnega podjetja sam poklical »Planiko« in dejal, da bi se že kaj našlo, če bi tisti, ki bo prišel po blago, »prinesel kaj s seboj«. Proti takim pojavom se je treba z vso strogostjo boriti, saj je to samo prikrita oblika kriminala.

Z občinske konference Zveze komunistov v Železnikih

LETOS LE 7 NOVIH ČLANOV

Občinske organizacije ZK imajo sedaj svoje letne konference. Preteklo nedeljo so se tako sestali na svoji konferenci komunisti nove občine Železniki, da bi kritično ocenili delo v letošnjem letu, ki je bilo razvidno iz obsežnega in temeljitega referata, ki ga je podal dosedanji sekretar občinskega komiteja Franc Bertonec. Konferenci sta prisostvovala tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Kranj Martin Košir in član sekretariata OO SZDL Šmilja Gostiša.

Tako v samem referatu kot v razpravi je bilo moč ugotoviti, da ponekod v občini (»NIKO«) še vedno prevladuje lokalistične težnje, ki imajo svoje korenine v nepravilnem pojmovanju nove vloge občine in njenega gospodarstva. Nekateri ljudje mislijo, med njimi je žal tudi del komunistov, da je sedaj napočil čas, ko bodo lahko »vedrili« in oblačili v svoji občini tako, kot bodo sami želeli. Ti ljudje se namreč ne zavedajo, da je občina železniki le delček okrajne, republiške in celotne zvezne gospodarske skupnosti ter da je zato treba to (še prav posebno kar se tiče razširitve podjetij in novih investicij) tudi upoštevati. Če bi se ljudje tega

zavedali (pri tem je zlasti čutili nezadostno pojasnjevanje položaja s strani komunistov), se prav gotovo ne bi slišali glasovi kot: »Zdaj pa imamo finance v svojih rokah in bomo delali z denarjem tisto, kar bomo mi hoteli!«

To že drži. Vendar samo deloma! Denar, ki bo ostal občini, bodo v železnikih lahko uporabljali za tisto, kar bo najbolj potrebno. Seveda pa je treba pri tem upoštevati občne družbene koristi.

Na tem področju čaka komuniste občine železniki še

veliko dela, zlasti za razbistritve nekaterih pojmov, ki kot kaže, še niso jasni vsem občanom.

In ne samo to! Veliko bo treba truda (zato so v prvi vrsti poklicani komunisti!), da bodo tudi šolski odbori, krajevni odbori, sindikalne in mladinske organizacije zaživele tako kot je prav. Tudi v religiozi v vrstah komunistov se bo treba spopasti krepkeje. Kajti dvoličnem v vrstah Zveze komunistov ni prostora!

V letošnjem letu je bilo v občini sprejetih v ZK le 7 novih članov, medtem ko jih je bilo oddaljenih iz vrst Zveze komunistov 35. Zato bo skrb za kadrovsko izpopolnjevanje tudi ena izmed nalog osnovnih organizacij ZK in novega občinskega komiteja, katerega novi sekretar je postal Franc Ceferin. A.

Občinska konferenca ZK v Boh. Bistrici

Komunisti po smernicah VI. kongresa ZKJ

Komunist se premalo uveljavljajo v družbenih organizacijah - Več pažnje ideološko-politični vzgoji

Preteklo nedeljo je bila v Bohinjski Bistrici prva občinska konferenca ZKS, kateri sta prisostvovala kot gosti tudi organizacijski sekretar OK ZKS Albin Jensterle in članica sekretariata OK ZKS Zvonka Lesjak.

Konferenca je kritično ocenila dosedanje delo in vlogo, ki jo je odigrala organizacija ZKS v družbenem življenju Bohinja. Komunisti večkrat niso nastopali v celoti kot organizirana politična sila in se mnogi le do danes niso znašli na novipoti. Zgubljali so se v malečostih, pozabljali pa so na bistveno delo komunistov.

Celotno delo organizacije ZKS je ocenil v svojem referatu sekretar Janez Arh, prav tako pa je bilo v pestri in kvalitetni diskusiji marsikaj povedanega. Delavstvo in družbeno samoupravljanje še ni našlo dostojnega mesta. V posameznih organih je vse premalo samostojne vloge in preveč volje posameznikov. Ugotovljeno je bilo, da v delavski in družbeni samoupravi sodeluje več kot 600 ljudi, kar pomeni, da je vsak peti volilec vključen v družbeno samoupravljanje. Vendar vseh teh 600 ljudi še ne posega aktivno v delo komunistov.

OKRAJNI ODBOR ZB NOV ZA GORENJSKO JE RAZPRAVLJAL

o natečaju, Deset let v svobodi

Takoj po konstituiranju skupnega okrajnega odbora ZB za Gorenjsko, je leta na svoji seji obravnaval tudi vprašanje natečaja »Deset let v svobodi«, ki je bil razpisan v začetku 1955. leta v »Glasu Gorenjske«. Rok za pregled in ocenitev del je potekel že 22. julija 1955. leta. Ker pa zaradi objektivnih težav, ki so nastale zaradi zblizovanja obeh bivših okrajnih organizacij v Radovljici in Kranju v enotno organizacijo, ni bila pravočasno imenovana komisija za ocenjevanje prispevkov, se je ta rok že precej prekorajčil.

Zato je sprejel okrajni odbor sklep, da bo pred kratkim imenovani komisiji, v kateri so tovariši Vinko Hafner, Crtomir Zorec in Slavko Benzik, priporočil, naj pohiti z delom in pripravi svoje predloge do prihodnje seje odbora, ki bo v začetku 1956. leta. Izid natečaja bo torej objavljen v naslednji številki našega lista.

Ljudje in dogodki

BO NESTALNOST OSTALA?

Kaže, da v francoskem parlamentu kljub izrednim volitvam ne bo bistvenih sprememb

nekakšen vršilec dolžnosti te funkcije.

Danes živi vsa Francija v znamenju volitev. Volilni boj se stopnjuje iz dneva v dan. To je tudi razumljivo, kajti nad 5.000 poslancev se poteguje za dobrih 500 mest v parlamentu (poslancev iz Alžira ne bodo pri teh volitvah ponovno volili). Kandidatov je torej 10 krat več kot sedežev v parlamentu. Srditosti volilne kampanje niso zavrli niti božični prazniki, ki so sicer najneugodnejši čas za politične mitinge. Prejšnjo nedeljo je bilo v Franciji več kot 5.000 političnih zborovanj, to nedeljo pa jih je bilo 4.500.

Vse zglede, da se tako imenovana »zapadna demokracija« prav na francoskem primeru sprevrača v navadno farso, ki s pravo demokracijo nima ničesar skupnega in ki pravzaprav že meji na anarhizem.

Francija še nikdar ni imela kdo ve kako stabilnih vlad. V obdobju Tretje republike od 1875. do 1946. leta se je izmenjalo 93 vlad, od tega med obema vojnoma — prvo in drugo svetovno vojno — 25. V 20 letih se je izmenjalo torej 25 vlad. Nestabilnost je pa bila takrat vendarle stabilnejša, vendar samo začasno, kot

Najdlje je ostal na položaju ministrskega predsednika znani francoski državnik Georges Clemenceau, in sicer 10 let, od 1880. do 1890. leta. Po 1946. letu nosi rekord v dolžini predsednikovanja radikalec Queille, ki je opravljal funk-

Bidault — dolgoletni minister za zunanje zadeve v najrazličnejših francoskih vladah

Mendes-France, najpopularnejši predsednik francoske vlade. Predsedoval je 17. po vojni vladi

je Francija ob svojo 18. vlado po 1946. letu. Faure je sicer do izvolitve novega parlamenta, ki naj bi sklepal o novi vladi, še ostal predsednik vlade, vendar samo začasno, kot

Za enotnost načrtov in dejanj

Ureditev prometa s kmetijskimi pridelki

Medsebojno sodelovanje zlasti sorodnih proizvodnih podjetij je nujno in potrebno - „Aktivnost“, ki še ni prava aktivnost

Sodelovanje industrijskih proizvodnih podjetij, ali v gospodarskem jeziku povedano — kooperacija, je za vsako količino urejeno in smotrno usmerjeno gospodarstvo, nujnost in potreba. To sodelovanje je še toliko bolj potrebno in nujno za tisto gospodarstvo, ki se razvija in bori z najrazličnejšimi težavami. Ker, prav v tem sodelovanju, bodisi med podjetji iste ali sorodnih gospodarskih panog, so skrite še mnoge možnosti varčevanja in prihrankov.

Kako je s tovrstnim sodelovanjem pri nas na Gorenjskem?

Imam precej prijateljev. Med njimi je tudi dober del direktorjev najrazličnejših podjetij, ki sem jih večinoma spoznal, ko sem pisal karkoli že o nekem podjetju.

Ko pa sem začel zbirati material za ta članek, sem se nehote spomnil tudi nekaterih karakterističnih pogovorov z njimi. Eden izmed teh se je glasil tudi nekako takole:

»Kakšne načrte imate za prihodnost? Namravate morda osvojiti proizvodnjo nekega novega izdelka?«

»Načrte imamo. Upamo, da jih bomo tudi lahko realizirali. Vendar o tem še ne kaže pisati. Veste, konkurenca je konkurenca! Če bi naši načrti prišli v javnost, bi se prav gotovo brž našlo kako sorodno podjetje, ki bi tudi hotelo izdelovati te izdelke. Zatorej je bolje, da o teh stvareh za sedaj še molčimo!«

Ni prav nobenega dvoma, da taki »konkurenčni« nazorji niso na mestu. Ti nazorji so celo škodljivi. Ljubosumje podjetij, ki se kaže pri proizvodnji specialnih — novih izdelkov, je v tem oziru popolnoma neutemeljeno.

Namreč, da bi se podjetja, predno mislijo začeti proizvodnjo nekega novega izdelka, temeljito posvetovala med seboj in poiskala vse možnosti, kako bi tudi s sodelovanjem drugih podjetij, kar najceneje začela tovrstno proizvodnjo, se le ta zapirajo va-

se in molče o tem. Taka molčečnost dobi pozneje tudi svoj epilog v ta namen. »Plamen« v Kropi ima že zelo izrabljene stroje. Zaradi tega je v nevarnosti nadaljnja proizvodnja vijakov za potrebe železnice. Zato je sklenila Direkcija državnih železnic uvoziti za podjetje, na osnovi olajšav za kooperacijo, nov stroj za izdelovanje vijakov. Tako bo

stojalo se dogaja, da proizvajajo obrtna podjetja dostikrat izdelke, katere izdeluje tudi naša industrija, ne usmerjajo pa se na one, ki jih na trgu primanjkuje in za katere bi lahko dobila surovine iz raznega odpadnega materiala, ki bi ponekod sicer šel ponovno v predelavo (Železarna).

Da je stanje tako, v marsičem pripomore sama zmogljivost naših obrtnih podjetij, katerim manjkajo včasih tudi najenostavnejši stroji. V naših industrijskih podjetjih je prav gotovo še vrsta osnovnih sredstev, ki niso popolnoma ali pa sploh izkoriščena. Za usposabljanje teh strojev bi bili potrebni v teh podjetjih posebni pomožni obrati. Teh, zlasti sedaj, ne bi kazalo ustanavljati, kjer to ni nujno. Vendar bi bilo mnogo bolje, če bi odstopili ta neizkoriščena osnovna sredstva obrtnim podjetjem, kjer bi jih lahko smotrneje in v sto odstotno uporabili.

PRIMERI SODELOVANJA

Tu pa tam, tudi na Gorenjskem, že lahko opazimo zaradi tesnejšega sodelovanja. Očitna je kooperacija obrtnih z gradbenimi podjetji, čevljarstva industrije s te vrste obrtjo. Razne odpadke čevljarstva, ki bi sicer ostali neizkoriščeni, uspešno uporabljajo čevljarstva obrtna podjetja za izdelovanje otroške obutve, katere izdelava se industrijskim podjetjem menda ne izplača. Podjetje »O-kovje« iz Kamne gorice dobavlja pohištveni industriji razno okovje. To podjetje bi lahko začelo tudi s proizvodnjo nasadil za vrata, katerih skoraj ni moč dobiti. Morda bi bilo dobro, ko bi se za to stvar pozanimala podjetja, ki

nujno potrebujejo ta izdelek in omogočila podjetju nabavo stroja v ta namen. »Plamen« v Kropi ima že zelo izrabljene stroje. Zaradi tega je v nevarnosti nadaljnja proizvodnja vijakov za potrebe železnice. Zato je sklenila Direkcija državnih železnic uvoziti za podjetje, na osnovi olajšav za kooperacijo, nov stroj za izdelovanje vijakov. Tako bo

Kroparski žebeljarji bodo še nadalje izdelovali vijake v sodelovanju z Direkcijo državnih železnic

pomagano podjetju, železnica pa ne bo primorana uvažati vijakov in za to trošiti devizna sredstva.

NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI

Čeprav imamo torej v praksi že vrsto primerov sodelovanja med podjetji, pa vendar lahko ugotovimo še vrsto, v tem oziru neizkoriščenih možnosti.

Obrt dobiva vedno večji poudarek. Toda še vse prepo-

sto se dogaja, da proizvajajo obrtna podjetja dostikrat izdelke, katere izdeluje tudi naša industrija, ne usmerjajo pa se na one, ki jih na trgu primanjkuje in za katere bi lahko dobila surovine iz raznega odpadnega materiala, ki bi ponekod sicer šel ponovno v predelavo (Železarna).

Da je stanje tako, v marsičem pripomore sama zmogljivost naših obrtnih podjetij, katerim manjkajo včasih tudi najenostavnejši stroji. V naših industrijskih podjetjih je prav gotovo še vrsta osnovnih sredstev, ki niso popolnoma ali pa sploh izkoriščena. Za usposabljanje teh strojev bi bili potrebni v teh podjetjih posebni pomožni obrati. Teh, zlasti sedaj, ne bi kazalo ustanavljati, kjer to ni nujno. Vendar bi bilo mnogo bolje, če bi odstopili ta neizkoriščena osnovna sredstva obrtnim podjetjem, kjer bi jih lahko smotrneje in v sto odstotno uporabili.

NALOGE ZBORNIC IN ZDRUŽENJ

Pri povezovanju zlasti industrijskih in sorodnih obrtnih podjetij v posamezne proizvodne skupnosti, bodo lahko in to tudi morajo, odigrati odločilno vlogo strokovne združenja in zbornice. Le-ti kot družbeni organi lahko dosežejo popolnejše uveljavljanje načel gospodarske smoterne kooperacije.

Medtem ko trgovinska zbornica, zlasti lokalna, lahko napravi v tem oziru le malo več kot nič, ker so trgovska podjetja že tako v neposredni zvezi s proizvodnjo, je pri tem veliko bolj odgovorna naloga obrtne zbornice in naposled družtev in združenj inženirjev in tehnikov.

Pri sodelovanju, zlasti v strokovnih združenjih podjetij posamezne gospodarske panoge, bo moč največ napraviti. Dosedanja nekoordiniranost proizvodnje, katere vzroki so bodisi nepoznavanje našega tržišča in proizvodne zmogljivosti našega gospodarstva ter dostikrat tudi povsem lokalistične, avtarkistične težnje podjetij, bo morala zlasti v prihodnjem letu kar se da prenehati. To ne bo koristilo le lažjemu in smotrnejšemu delu samih podjetij, temveč bo prav gotovo pripomoglo k varčevanju, zlasti deviznih sredstev. Kajti niso bili redki primeri, da smo nekatere izdelke ali sestavne dele uvažali in to brez potrebe. Z dobro voljo in predvsem s koordinirano proizvodnjo pa bi te izdelke lahko izdelali doma.

Če je kje sodelovanje naših podjetij nujno in potrebno, je to torej prav gotovo na proizvodnem področju.

I. AUŠEC

Prvega januarja 1956 začne veljati odlok Zveznega izvršnega sveta, ki določa posebne pogoje na osnovi katerih lahko kupujejo gospodarske organizacije kmetijske proizvode neposredno od proizvajalcev. Ta odlok ima velik pomen, zlasti za kmetijske zadruge in kmetijstvo sploh, pomemben pa je tudi za trgovino in tista podjetja, ki se pečajo s predelavo kmetijskih proizvodov. Sedaj bodo namreč kmetijske zadruge, posebno na Gorenjskem, skoraj edini od kupovalcev in tudi prodajalcev kmetijskih proizvodov v trgovini, obrti in industriji.

Uvedba novega sistema terja precej obsežne priprave, saj bo v prvi vrsti od pravilnega izvajanja novih predpisov odvisna preskrba prebivalstva naših mest. Zato čakajo kmetijske zadruge zelo odgovorne naloge. Trg. zbornica in Okrajna zadruga zveza sta ukrenili vse potrebno, da bi se z novim letom promet s kmetijskimi proizvodi odvijal po novih potih.

Promet s kmetijskimi pridelki bo pri nas potokeval pretežno med kmetijskimi združenji in trgovskimi ter proizvajalnimi podjetji. Nobeno podjetje ne bo več moglo kupovati pridelkov neposredno pri pridelovalcih. Malenkostne izjeme bodo dopustne le v primerih, ko bo skladišče grostičnega podjetja, ki trguje s kmetijskimi pridelki in je v kraju, kjer je sedež podjetja, lahko odkupilo pridelke, če jih bo kmet sam pripeljal. Podjetja ne bodo smela kakorkoli nadlegovati pridelovalcev po svojih zastopnikih in jih nagovarjati, naj prodajo blago v skladišče.

Tudi trgovska podjetja na drobno, gostinska podjetja in menze bodo lahko kupovale kmetijske pridelke od proizvajalca le v svojem obratu in le za lastne potrebe. Odkupni postaje ne bodo potrebne, ker na Gorenjskem že sedaj zadruge odkupujejo skoraj vse kmetijske pridelke.

Promet s kmetijsko živino bo prav tako urejen. Končalo se bo preplačevanje živine po hlevih in vrsta podobnih nepravilnosti. Ta odkup bo organiziran na posebnih dogovornih mestih, ki so jih določile KZ sporazumno s mesarskimi podjetji. Redni sešmi klavne živine bodo samboše v Kranju. V celoti se predvideva, da bodo odsej opravile zadruge okoli 90 odstotko prometa vseh kmetijskih proizvodov na območju kranjskega okraja.

Zadruge pa bodo smele odkupovati pridelke le na svojem poslovnem območju. Prodajalec jih bodo lahko neposredno potrošnikom, gostinskim podjetjem, trgovinam na drobno in debelo ter obrtnim in industrijskim podjetjem. V načrtu je tudi ureditev združenih tržnic v mestih, kjer naj bi KZ in državna pose-

siva prodajale kmetijske pridelke na drobno. Seveda bodo sami zasebni potrošniki še vedno lahko kupovali pridelke za svoje potrebe pri kmetovalcih, prav tako pa kmetje na mestnih tržnicah.

Nadaljnje delo nakupovalcev kmetijskih proizvodov bo potemtakem onemogočeno. Če bodo vse kmetijske zadruge in vsa podjetja dosledno izvajala vse predpise (kar upravičeno pričakujemo, ker bodo sicer ostro kaznovana), potem lahko upamo na precejšnje izboljšanje položaja na trgu kmetijskih pridelkov. Stroški bodo precej nižji in cene bodo bolj ustaljene.

Ze deslej so KZ na Gorenjskem v veliki meri opravljala vlogo prodajalca kmetijskih proizvodov, zato bo prehod na nov sistem precej olajšan. To pa ne pomeni, da je vse urejeno in pripravljeno, saj so nove naloge večje in odgovornejše. Usposabljanje vseh združenj za opravljanje novih dolžnosti bo torej prva skrb vseh odgovornih činiteljev. Ker v nasprotnem primeru, če odkup ne bo pravilno organiziran, bodo nastopile marsikateri težave v preskrbi mestnega prebivalstva.

Ko bodo sedanji tovrstni ukrepi in tisti, ki so že v izdelavi, v celoti izvedeni, lahko pričakujemo, da bo na našem tržišču kmetijskih proizvodov zavladal potreben red, kar bo koristilo tako samim proizvajalcem, kot potrošnikom.

I. S.

Za avtobusno zvezo čez Kovor

Prometna zbornica LRS pripravlja predlog novega avtobusnega voznega reda za letošnje leto. Tržič ima trenutno sicer 11 avtobusnih zvez z Ljubljano v obeh smereh. Navidezno je to mnogo, vendar ni preveč, kajti avtobusi so stalno zasedeni. Tržički vlak pa vozi predvsem le delavce. Svet za gospodarstvo tržiške občine želi, da se obdržijo vse sedanje avtobusne zveze, ker so nujno potrebne, uveljaviti pa naj se še ena proga iz Tržiča v Ljubljano, čeprav z manjšim vozom, preko Kovorja in Zvirč. Ze deslej je občina večkrat zavračala progo čez Kovor. Podjetje »SAP« pa nasprotuje temu predlogu zaradi preozke Blejske ulice v Tržiču in zato ker je vsa cesta do Podbrezja zelo ozka. Z malo dobre volje in večjo pazljivostjo na bi se ta proga čez Kovor kljub temu lahko vzpostavila.

J. V.

Komunisti po smernicah vi. kongresa ZKJ

(Nadaljevanje z 2. strani)

no v upravljanje, temveč so le registratorji dogajanj v tem ali onem organu. Najslabše je stanje v gostinstvu in pa manjših obrtnih delavnicah. Zato bodo morali komunisti v bodoče vnašati v organe samouprave več politične vsebine in vzgajati ostale člane samoupravnih organov ter končno tudi vse ostale državljanke.

Posebej je bilo govora o delu družbenih organizacij, zlasti Socialistične zveze, kjer je bilo vse premalo političnega dela. Ukvarjali so se večinoma z drobnimi tehničnimi vprašanji (pobiranje članarine itd.). Komunisti se v tej organizaciji niso uveljavili in je prav SZDL in stanje v njej najboljše merilo dejavnosti članov ZKS.

Konferenca je dala poseben poudarek ideološko - politični vzgoji članov ZKS. Ugotovljeno je bilo, da posamezni komunisti kaj neradi bero politične brošure, tudi naročnikov na naše liste je bolj malo. Novim kadrom je največ pozornosti posvečala organizacija ZKS v Boh. Bistrici, kjer je bilo v ZKS sprejetih 9 mladincev. Sklenjeno je bilo, da morajo organizacije v bodočem delu posvečati več pozornosti mlajšim članom ZKS iz vrst mladine, katere je v okviru organizacije LMS zadnje leto zelo napredovala.

Sovaščan Ivan

DEBEMBER - MESEC »GLASA GORENJSKE«

RAZVESELJIVA BILANCA KONEC LETA SE BLIŽA, koledar za leto 1955 bomo kmalu pokurili. Marsikdo že danes razmišlja o uspehih in neuspehih preteklega leta. Sezimo še mi po svinčniku in papirju.

1. JANUARJA 1955 je »Glas Gorenjske« povečal svoj obseg. Zaradi tehničnih ovir je izšel nekajkrat na 6. straneh, sicer pa je imel običajno 8 strani in včasih celo več — 16. Nekajkrat je izšel tudi dvakrat tedensko. Anketa in pogovori z našimi bralci so pokazali, da so bili ti s časopisom zadovoljni in nekaterim je postal list celo nepogrešljiv. Ko smo pričeli na uredništvu pred meseci govoriti o poltedniku, se je takoj oglašilo precej ljudi, ki so to zamisel z navdušenjem pozdravili. Kako težko že naši ljudje čakajo poltednika, povedo že danes številna povpraševanja po ponedeljkovem izvodu, prav tako pa tudi novi naročniki, ki smo jih dobili prav te zadnje tedne. V teh petih dneh se je prijaviло spet 196 novih naročnikov, tako da bo število

»novi obleki«. Po novem letu bo izhajal dvakrat tedensko in imel tudi stalne priloge — družinsko, pionirsko in kmetijsko stran. Na teh straneh

Novinarski večer na Jezerskem

bodo naši bralci že v tej številki našli marsikaj zanimivega.

HOČETE SODELOVATI PRI NAGRADNEM ZREBANJU?

VSE LETO LAHKO BERE-TE »Glas Gorenjske«, razen tega pa lahko dobite še številne praktične nagrade (radio, usnjene in lesne izdelke, darilne pakete izbranih vin, milo, žimo, blago, knjižne zbirke in še mnogo drugega), če naročite svoj gorenjski časopis.

Ce se ponesrečite, izplača DOZ v primeru trajne invalidnosti in smrti vsem našim naročnikom 20.000 oziroma 40.000 dinarjev.

NAŠE BRALCE SMO OBISKALI

VSAMA PRIPOMBA K IZ-POPOLNITVI našega lista nam je zelo dobrodošla. Radi govorimo in seznanjamo ljudi z »Glasom Gorenjske«, želimo pa tudi, da se oni seznanijo z nami in mi z njimi. »Zato smo pretekli teden priredili novinarska večera v Pred-dvoru in na Jezerskem.

Tu smo jim prikazali nastanek časopisa, poročali o zunanje-političnih dogajanjih ter gospodarskih, kulturnih in športnih dogodkih na Jezerskem in Preddvoru.

Ce se tudi vi zanimate, ka-

ko nastane časopis in se želite z nami seznaniti, nam pišite in bomo obiskali tudi vaš kraj.

NAGRAJENI ZA SODELOVANJE

V ENI NAŠIH PREJŠNJIH ŠTEVILK smo razpisali anketo našim bralcem o poltedniku »Glasa Gorenjske«. Odgovorov je bilo precej — kar 108. Vsem sodelavcem se lepo zahvaljujemo za njihove predloge in pripombe. Kolikor nam bo le mogoče, jih bomo skušali upoštevati.

To pot objavljamo tudi tri izžrebanke. Izžrebanji so bili: CIRIL POGAČNIK, Dolenja vas 42, p. Selca, FRANC BERCE Nemilje 9 p. Selca in MARICA SOLAR Njivica 9 p. Podnart. Vsem trem bo naša uprava izplačala po 1000 din.

V NOVO LETO S 10.000 IZVODI

SE TO VESELO NOVICO. Naša razširjena novoletna številka, to je ta, ki jo sedaj berete, je izšla že v 10.000 izvodih. Torej, do sedaj rekordno število.

Novinarji »Glasa Gorenjske« so obiskali tudi Preddvorčane

verjetno kmalu naraslo na 2000. Razen tega tudi stari naročniki obnavljajo naročnino.

1. JANUAR 1956, pa bo tudi »Glas Gorenjske« dočakal v

Od petka do petka

Naše gospodarstvo v prihodnjem letu

Med najpomembnejše dogodke v našem notranjepolitničnem življenju tega tedna, je treba vsekakor uvrstiti zasedanje Zvezne ljudske skupščine v Beogradu, katerega najpomembnejša točka dnevnega reda je bil eksponat člana Zveznega izvršnega sveta Milentija Popovića, o smernicah naše gospodarske politike v prihodnjem letu.

Plan za leto 1956 predvideva predvsem nadaljnje povečanje proizvodnje (zlasti industrijske), in prav tako blagovnega prometa. Plan predvideva tudi velik porast proizvodnje potrošnega blaga in s tem v skladu tudi sorazmerno zmanjšanje proizvodnje za investicije. Upošteva se te smernice lahko smatramo leto 1956, za prehodno leto v naši gospodarski politiki.

Za naše gospodarsko življenje v minulem obdobju je bilo značilno naglo naraščanje proizvodnje. Zlasti značilno je bilo pri tem naraščanje industrijske in proračunske potrošnje. Prav tako tudi izdatkov za razne oblike socialne politike in potrošnje vasi, kar je pa dobilo odraz le v neznačajnem povečanju kmetijske proizvodnje. Posledica tega je bila, da je naraščanje osebne potrošnje zaostajalo za proizvodnjo ter je bila zaradi neurejenosti trga ta vrsta potrošnje dostikrat nestabilna.

Praksa v našem gospodarskem življenju je pokazala tudi nekatere pomanjkljivosti. Zlasti tam, kjer je bilo treba naše gospodarstvo vskladiti z družbenim planom tistih svobodnejših, stihijnih gibanj, ki so nujno povezana s tem življenjem. Gmotna podlaga za večje izražanje teh pomanjkljivosti je bila dana s stvarnimi odnosi v našem gospodarstvu. Toda to je tudi pomanjkljivost samega sistema, če njegovi instrumenti niso dovolj vsklajeni s stvarnimi odnosi. Zato bo treba mehanizem našega gospodarstva nekoliko spremeniti. To pa tako, da bomo te pomanjkljivosti odstranili.

Zlasti v našem proračunskem sistemu bodo potrebne večje spremembe. Nove investicije v gospodarstvu, bi v prihodnje načeloma ne smele biti dovoljene neposredno iz proračuna, marveč izključno z odvajanjem v družbene investicijske sklade, kjer bi bilo trošenje teh sredstev podvrženo istim okoliščinam, kot trošenje ostalih sredstev teh skladov. Na podobni podlagi bi bilo treba tudi financirati vse negospodarske investicije.

Kljub temu, da bo Zvezni izvršni svet šele v februarju predložil Zvezni ljudski skupščini osnutek družbenega plana v razpravo in odobritev, pa je bilo potrebno neke instrumente zlasti pa sprejetje zakona o stanovanjskem prispevku, sprejeti že prej, tako da bi se lahko uspešno izvajal že od 1. januarja.

Zakon o stanovanjskem prispevku predvideva, da bi ta prispevek plačevali gospodarske organizacije in proračunske ustanove, podobno kakor prispevek za socialno zavarovanje. Zato bodo proračunskim ustanovam izdatki v ustreznih vsoti povečani. Stanje sedanega stanovanjskega sklada v celoti in pa zelo nizke najemnine, ki ne morejo biti podlaga za stanovanjsko izgradnjo, terja uvedbo tega prispevka in ustanovitve občinskih skladov za stanovanjsko izključno kot posojila. Le-ta bi lahko dobivali vsi zainteresirani. Sredstva teh skladov se bodo lahko izkoriščala s strani organi družbenega upravljanja, kakor tudi posamezniki. Z uvedbo tega prispevka bi dobila zlasti večja mesta in industrijska središča več sredstev, s čimer bi lahko pravilno usmerjala celotna družbena sredstva za stanovanjsko izgradnjo.

Smernice naše gospodarske politike v prihodnjem letu imajo jasno obsežnost: kar najbolj dvigniti življenjsko raven našega delovnega človeka, ki se bo kazala v vseh oblikah skrbí za povečanje družbenega standarda.

gorenjske bodice

IMAM TAKO SLUŽBO, da sem venomer na cesti, kot k..... f., — »Vsi pač ne moremo sedeti v pisarnah«, sem razmišljal, ko sem se pred leti odločil za svoj poklic.

»Ravno prav si prišel«, mi je dejal urednik »Glasa Gorenjske«, ko sem se pred dnevi oglasil v uredništvu. »Takega človeka potrebujemo, ki veliko hodi okoli in veliko izve in vidi. Sedaj z novim letom smo namreč vpeljali rubriko »Gorenjske bodice«. Ti pa boš kot nalašč za to!»

Pa sem mislil, mislil in na koncu pristal.

»Zameril se boš ljudem,« so mi dejali prijatelji. »Nikar ne drezaj v srčenje gnezdov!«

Teh, in mnogih drugih, dobronamernih in zlobnih jezikov nisem poslušal...

»Pristanem,« sem dejal, pa čeprav se vsem zamerim. Odlej sem bolj tenko prisluhnil in opazoval...

Na Homec pri Kamniku se nikar ne hodite učiti zidat zgradb. To vam svetujem! Tam so nedavno zgradili postajno poslopje, ki je po zgraditvi komajda »pokukalo« iz kotline. Ker zgradbe niso mogli nikakor potegniti iz »kotalnje«, so z buldožerjem posneli pol metra zemlje okoli nje. — Iznačljivost pa že taka!

Se eno postajno poslopje zidajo v teh krajih. V Rodici, med Jaršami in Domžalami. Ljudje sedaj ugičajo, ali bodo tudi na tej zgradbi straniščna okna obrnjena na sončno stran, kot na vseh postajnih poslopih »kamniške proge«.

»Kakor želez« sem si mislil. Zelo pa me je začudilo, da so v kamniškem koncu klali

le 60 do 80 kg težke prašiče. Saj je vendar boljše zaklati pitane prašiča! »Saj ni res,« so mi rekli ondodni »dobro poučeni ljudje. Saj bo sedaj treba vse prašiče klati na klavnici in plačati za vsak kilogram mrtve teže kar 30 dinarjev.«

To pa že ne bo držalo!

Verjetno imajo te »resnične« govornice svoje korenine pri takih ljudeh, ki kot recimo v Železnikih tarnajo, da ne morejo plačevati »težkih« občinskih doklad, hkrati pa z velikim veseljem dajejo prostovoljne prispevke za radio aparat, ki so ga nedavno kupili spoštovanemu župniku za god.

V Bohinju je zdaj že mraz. Če nimaš rokavic te v prste kar pošteno zazebe. Verjetno v Bohinjski Bistrici tudi nimajo človeka, ki bi jih imel, sicer bi lahko že zdavnaj snel desko na občinski stavbi, ki ima še vedno tale napis: »Občinski ljudski odbor Bohinjske Bistrice — okraj Radoveljica«. Toda v Bohinju imajo menda že komuno!

Že vem, raje se grejejo v gostilniški sobi hotela »Črna prst« in »mavšlajo« za »drobiž«.

Tudi burja — sicer ne kraška, rada pride v tem času tudi k nam v vas. Zlasti jo čutijo Tržičani. Se bolj jo bodo, ko bo dograjen ljubeljski predor. »No, naj jih le malo prepriha, ne bo jim škodovalo,« sem si le potihlo, vendar prav resno mislil.

In zato me ni bilo prav nič sram.

Bolj bi me bilo, če bi prodajal tako majhne klobase kot v Predvoru.

NISEM BORBEN človek. Če se le da, jo pobrišem predno

»Istra« je plula še zadnjo miljo po Sredozemlju, še ozek pas Jonskega morja, 72 km široka Otrantska vrata in bila je po dolgem času spet doma — v Jadranu. Morje je izgubilo svojo temno, skoro črno barvo, valovi niso bili več tako neskončno raztegnjeni, okolica ne več tako pusta in enolična, saj se je po nekaj dneh prikazala tudi obala. Na svoji dolgi poti že nekaj dni niso zasledili z ladje ničesar, kar bi spominjalo na domačo zemljo. Pusta albanska obala je bil prvi pozdrav bližajočega se jugoslovanskega primorja.

Po dolgih tednih se je vsem zdelo, da je morje prav tedaj postalo prijetnejše in celo živahnije. V dalji se je pokazala prva ladja. Že površni opazovalec je lahko ugotovil, da je ladja tovorna, po zastavi sodeč jugoslovanska in po emblemu (Triglav in morje) celo slovenska. Tako je bilo srečanje s to prvo jugoslovansko ladjo po tolikih dneh še bolj zanimivo, saj je bilo na njenih straneh, reševalnih čolnih napisano: »Gorenjska«. In ta »Gorenjska« je bila namenjena v Sredozemlje, dalje v Perzijo, Iran, Indijo, Burmo itd.

SLOVENSKO POMORSKO PODJETJE

Tedaj ko smo tudi Slovenci dobili izhod na morje, se je hkrati pojavila misel ustanoviti slovensko pomorsko podjetje. Že staro slovensko pomorsko tradicijo je bilo treba nadaljevati; in agencija »Val« je začela trgovski promet s štirimi jadrnicami. Kasnejše podjetje »Slovenija linija« si je že nabavilo prve tri večje železne parnike: »Rog«, »Martina Krpana« in kot prvo — »Gorenjsko«. Konec lanskega leta se je podjetje preimenovalo v »Splošno plovbo Koper« s sedežem v Piranu.

Pot prvega parnika v slovensko pomorsko podjetje je precej dolga in zanimiva. Že leta 1947 so Švedi kupili v tržaški ladjedelnici ladjo, ki so jo pozneje prodali Angležem. Lani, nekako 10. septembra, pa je sedlo v Ljubljani na

se kaj borbenega pripeti. Toda zadnjič bi jo pa kmalu staknil, čisto po nedolžnem. Ko sem bil (res samo slučajno) v najboljšem lokalnu v Kranju — v »Biser« baru, so se nenadoma stopili kranjski obrtniki.

Ja, kdo drugi bi se pa! Stoli so frčali in črepinje. Opazoval sem dva izmed petih bojevitih vročkrvnih, kako sta enega na vso moč obdelovala z nogami. »Kakšna škoda,« sem se spomnil, »da niso vključeni v kak, čeprav kranjski, nogometni klub!«

BISER O »BISERU«

»Preveč denarja imajo. Zato so tudi tako prenapeti,« sem prišel do zaključka, ker sicer ne bi takih stvari tako pogosto počeli.

Se, sem spat. In zdi se mi, da sem si počitek tudi pošteno zaslužil. Pa na svidenje! Vaš »BODICAR«

„Gorenjska“ v valovih Sredozemlja

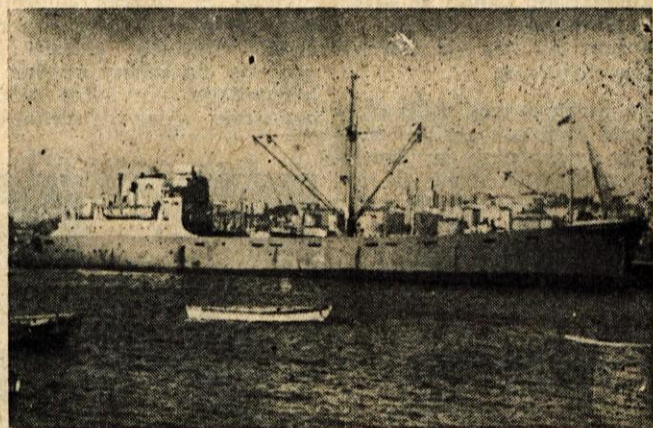
Slovensko pomorsko podjetje pred svojo razširitvijo

vlak 17 mož — namenili so se v Cardiff.

Po vseh potrebnih in nepotrebnih formalnostih, nešteti podpisih pogodb, ogledih in pregledih, pogovarjanjih in pogajanjih so kupili ladjo z označbo Thomas G. od Leo Line, dolgo 62 metrov, 9,9 me-

sivo barvo in tudi novo ime »GORENJSKA« z emblemom Triglava in morja.

Tako je »Gorenjska« nadelovala pot iz Trsta proti Jaffi, Haifi, Gati, Istanbulu, Trpzonu, Raveni, Tripolisu; po Sredozemskem, Črnem in Rdečem morju; po pristaniščih

»Gorenjska«, prva večja ladja »Splošne plovbe Koper«, v pristanišču

trov široko s 877 bruto in 592 neto registrskimi tonami.

Ti naši mornarji so se z ladjo Thomas G. napotili v Piran. Prvi častnik krova Vinko Bertonec se še dobro spominja vseh tistih prvih ceremonij. V svoj uradni dnevnik je tedaj zapisal približno takole:

»Cardiff, torek 14. septembra 1954.

Vreme oblačno, nekoliko vetrovno, vidljivost slaba. Premog je natovoren. Tovor pregledan. Vkrca se pilot. Ladja pripravljena za odhod. Dan je prvi znak, odpustijo se vezi, sidro se dviguje... Ladja potuje z vso silo v smeri za Alžir...«

In vseh 17 mož je z zanimanjem sledilo prvemu prevoženim miljam, vsi so, v začetku še malce zaskrbljeni, opravičali svoje dolžnosti in si želi, da bi bili čimprej doma, da bi dali ladji več slovenskega, da bi ji z velikimi črkami vtisnili tudi novo ime.

PRVA LADJA JE DOBILA IME

Vreme ni bilo prav najboljšo. Veter je bil vedno hujši, valovi vedno večji in nevarnejši. Slabo je kazalo. Prisljeni so bili pristati. Jutro pa je bilo že lepše in ko je I. častnik zapisal v svoj dnevnik: C Passero 25. septembra, in kmalu za tem Sušac, je bilo na ladji že bolj veselo, zdolgočasnost se je umaknila nestrpnemu pričakovanju. Še Britvenice, Benetke in — Piran. V Trstu so odložili tovor in še preden so naložili novega, je ladja dobila prikupno

Evrope, Azije in Afrike je s svojim imenom in emblemom zastopala svojo zemljo. Dobro jo poznajo tudi že v Burmi, Arabiji in Etiopiji.

ZANIMIVO ŽIVLJENJE POMORSČAKOV

O življenju ljudi na ladji je težko govoriti, če ne živš daj časa med njimi. Vsako življenje je po svoje zanimivo, lepo in težko — toliko bolj še pomorsko. Ne moremo ga imenovati niti enoličnega niti pestrega, ravna se prav po vremenu. Včasih je na ladji živo in prijetno, včasih moreče in morda celo dolgočasno. Kadar po daljši vožnji pristane ladja v luk, veselja in pripovedovanja ni konec, ko pa se potem odpravijo možje in fantje spet na daljšo pot, živijo nekaj dni samo v premišljevanju in le redko dobiš prijazen daljši odgovor. Tedaj so mrki in nerazpoloženi — ko pa se približujejo cilju, začnejo že z večjim veseljem razporejati prihranjen denar in — ko se vračajo s skromnimi darovi, je spet veselo in prijetno. Najlepše pa je seveda srečanje doma. In potem spet znova. Žene se jezijo, matere jokajo, dekleta pa — prav gotovo se na tihem jokajo in jezijo. Na pogled pa so zelo hlabre...

KOPER BO DOBIL 6 LADIJ

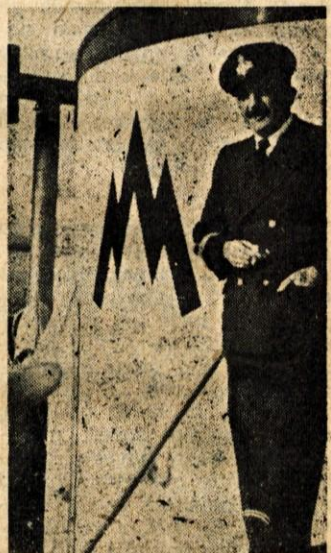
Do nedavnega je bila skupna tonaža ladij »Splošne plovbe Koper« 9.000 RT ali 13.180 ton nosilnosti. Največja ladja je bila »Rog« s 7.165 tonami, ki vzdržuje zvezo čez Atlantik

z ZDA. Ob decentralizaciji čezmorskega ladjevja pa je podjetje »Jugoslovanska linija« plovba« po nasvetu Zveznega izvršnega sveta sklenilo odstopiti 16 čezmorskih tovornih ladij in dve tankerski ladji štirim novim brodariskim podjetjem. Od teh bo »Splošna plovba Koper« dobila 1. januarja 5 ladij, kasneje pa še eno. Tako se bo celotna nosilnost povečala na 63.340 ton.

»ROG« NA POTI OKOLI SVETA

10. decembra se je največja ladja slovenskega pomorskega podjetja »Rog« odpravila na svojo najdaljšo pot »okoli sveta« — v Ameriko. To bo za »Rog« prav gotovo velika preizkušnja.

Toda tudi »Gorenjska«, čeprav je mnogo manjša, saj ima le 1312 ton nosilnosti, plove na dolge proge. Dobro ji je že znano Črno morje, Sredozemsko in Rdeče. Prav te dni se mudi v Eritreji, za tem pa je namenjena v Benetke in Reko. Večkrat je že pre-

Emblem »Gorenjske« in kapetan Vinko Bertonec

bredla to morje, vendar je vsako pot drugačna od prejšnje.

Mnogo je bilo že preizkušenj, mnogo bojev z vremenom in morjem, vročino in mrazom; precej srečanj z različnimi deželami, njihovimi ljudmi in navadami. Mnogokrat se je že srečala z različnimi ladjami kot prav takrat z Istro. Veseli zamah v pozdrav ter pogled za njo za njeno morskno sledjo, njenimi sajam in dimom...

Kdo ve, kdo bo po dolgi poti prvi v domačem morju pozdravil tedaj njo...

L. JEGLIČ

OBRAZI IN POJAVI

Basen o dvoživkah

»Si že kupil jelko?« me je okoli 20. decembra vprašal kolega.

»Ne še,« sem priznal. »Saj je še čas!«

»To pa,« me je prekinil s posmehom, »če ne boš pohitel, boš dobil tako, kot bi jo koze obgrizle. Tako se je meni zgodilo lani, ker sem odlašal. Letos pa jo že imam — in sedaj naj ljudje kar mislijo, da bo tudi pri nas nosil božiček.

Pa tudi ostalo: okraske, darila in druge stvari, ki jih potrebuješ za novoletno jelko,« je vneto nadaljeval, »raje kupi kar precej. Tudi tega je lani pred Novim letom zmanjkalo.

Zaradi kulturne postrežbe, ti naši trgovci namreč vse tako lepo pripravijo, da imaš že dobra dva tedna pred Novim letom vse razstavljeno po izložbenih oknih.

Sicer pa, kaj morejo oni zato, če je Dedek Mraz tako na las podoben božičku in če ju loči le teden dni. Trgovina zahteva pač čas! Ne moreš, brate, kar takole čez noč spraviti v promet vse novoletne rekvizite, saj se je celo zgodilo, da so hoteli začeti z otroškimi gledališkimi predstavami za Novoletno jelko že 23. decembra!

Neverjetno, kakšni mojstri smo že postali pri slepomišenju — samega sebe!

ABC

J. B. Priestley:

Inšpektor na obisku

Letos smo opazili na kamniškem odru zamudo. Ponovitev Harrisovih »Molččih ust« pa je spet opravičevala občinstvu obstoj dramske sekcije. Toda igralci so se med tem časom pridno pripravljali in s predstavo povedali, da je bolje nadaljevati s kvalitetnimi predstavami, kakor pa zasipati ljudi s cenenim sporedom. S Priestleyevo dramo je dramska sekcija izbrala kvalitetno delo, aktualno po problematiki, zanimivo po dogajanju, obenem pa je občinstvo spoznalo z naprednim angleškim pisateljem, ki si k nam šele utira pot. Drama prikazuje celoten vladajoči razred in sploh ljudi, ki opravljajo dolžnosti do soljudi le iz strahu pred kaznijo, ne pa iz prepričanja; je občečloveška po tematiki in poziva na humane odnose med ljudmi.

Režiser Frenk Bolttauer je stal pred težko nalogo. Do sedaj je videlo občinstvo že vrsto dobrih uprizoritev v režiji tujih režiserjev, na drugi strani pa je drama režijsko zelo težka.

Popolno obvladanje teksta, kar velja seveda za vsako uprizoritev, je potrebno še prav posebno poudariti pri tej igri. Napeto vzdušje mora pritegniti gledalce vse do zadnjega trenutka. V tem je bilo čutiti tu pa tam padec, posebno v 1. dejanju, kar pa je 3. dejanje, ki vsebuje silno dramatičen razplet, zabrisalo. Bila je pač premierska predstava z opazno nervozo, ki je izginjala že v 2. dejanju. V začetnih scenah vsebuje drama Birlingov (Drago Mehora) slavnostni govor, ki pa je že dramsko zelo labilna točka, in napravi dejanje statično. Nasprotno pa je obtožujoči govor inšpektorja Goola (Frenk Bolttauer) v 3. dejanju surogativno močan, kar je ob dobrem igralcu dobilo še poseben poudarek. Prof. Elo Vidličev (Sybil Birling) vidimo zadnje čase v igrah le kot mater. S svojo gralsko rutino je ustvarila tip preračunljive ženske. Velik napredek je pokazala tudi Milica Poznikova (Sheila Birling), ki je bila z

Šole, ki pa že dolgo več ne ustreza današnjim potrebam, saj so Lesce industrijski kraj, v katerem je dotok nove delovne sile vedno večji. Če bomo hoteli delavcem nuditi primerno kulturno izživiljanje, je nujno, da se Leščani bolj resno lotijo vprašanja graditve kulturnega doma.

Leščani bodo dramo »Via Mala« ponovili v Lescah 1. januarja, nato pa še gostovali v Radovljici, Begunjah in na Breznici.

S. Simenc

V Lescah druga premiera

Ali ni oder že premajhen?

Dramatska sekcija DPD »Svoboda« v Lescah je z drugo premiero drame »Via Mala« doživela izredno velik uspeh. Večletni neumorni režiser Ludvik Rutar je vloge zelo dobro razdelil, tako da so vsi igralci zaigrali zelo doživeto in zaslužijo priznanje. Tudi scenarist in odrski mojster Nace Hladnik je opravil svojo nalogo z velikim uspehom.

Pri tej predstavi se je zopet pokazala velika potreba po kulturnem domu v Lescah. Vsa kulturna dejavnost se danes odvija v dvorani osnovne

šole, ki pa že dolgo več ne ustreza današnjim potrebam, saj so Lesce industrijski kraj, v katerem je dotok nove delovne sile vedno večji. Če bomo hoteli delavcem nuditi primerno kulturno izživiljanje, je nujno, da se Leščani bolj resno lotijo vprašanja graditve kulturnega doma.

Leščani bodo dramo »Via Mala« ponovili v Lescah 1. januarja, nato pa še gostovali v Radovljici, Begunjah in na Breznici.

-T-

Občni zbor KPD Mošnje

Po zboru tudi v Mošnjah DPD Svoboda

Pred nedavnim je bil v Mošnjah občni zbor kulturno-prosvetnega društva. Predsednik društva Ivan Korošec je v svojem poročilu analiziral dosedanje delo. Največ uspehov je dosegla dramska sekcija, razen te pa je delovala tudi knjižnica. Na pobudo mladine bo ustanovljen tudi izobraževalni in godbeni odsek ter šahovska sekcija. Mošnjejanci stremijo za tem, da bi v svoje društvo pritegnili čim širši krog mladine in razvijali vsestransko dejavnost. Zato je društvo odstopilo svoje prostore tudi strelski družini.

Iz poročila predsed. dram. sekcije se je razbralo plodno delo mošnjejskih igralcev, saj so od zadnjega občnega zbora uprizorili štiri igre kar trinajstkrat. Razen tega so pripravili tudi nekaj proslav.

Po razpravi so izvolili 9-članski odbor s predsednikom Ivanom Korošcem. Ker so ugotovili, da je od 110 članov društva okoli 85 odstotkov delavcev in nameščencev, so sklenili, da bodo dosedanje kulturno - prosvetno društvo preimenovali v delavsko prosvetno društvo »Svoboda«.

C. Z.

Halo! Dedek Mraz prihaja!

Koliko začudenih in nestrpnih mladih obrazov, koliko veselih oči, ki so bile zaverovane v raznobarna lučice, male hišice, visoke jelke, bogato sejnišče in — tobogan...! Le kdo bi jih lahko zmotil...

Samo Dedek Mraz, ki se je s svojimi snežinkami, medvedji, zajčki in verigami komaj prerinil skozi veliko gnečo. Njegovi čevlji niso bili več podobni prejšnjim — kolikokrat so ga pohodili! — in njegove snežinke bi se v gneči skoro stopile, če...

Otroci ga niso hoteli pustiti proč, kako srečna je bila mala Mojca, ko ji je dal roko in jo pobožal in — Jožku je obljubil avto, če bo priden, Marici voziček, Janezku puško in sladkosnedni Stanki torte, bonbone in celo turški med.

Koliko žalostnih in celo užaljenih obrazov se je oziralo za njim, ko je mahal s slovo in odhajal. Mnogo otrok je še, treba je bilo naprej, tudi drugod ga že nestrpno čakajo.

V pravilnici vasi pred kinom »Storšič« v Kranju pa so še dolgo gorele male barvaste lučice, dolgo je še švigalo po toboganu, hišice in sejni so imeli še vedno dovolj obiskovalcev in šele pozno zvečer je utihnil veseli otroški vrišč.

Dedek Mraz, ki je prišel iz Stražišča, se je nato napotil še k drugim otrokom v Kranju, Predvorju, Primskovo, Predoslje itd.

IN TUDI V KAMNIKU je razveselil otroke. Razen drugih prireditev jih je te dni obiskalo tudi Lutkovno in Obrtniško gledališče iz Ljubljane, dijaki kamniške gimnazije pa so uprizorili Goliovo otroško igr »Jurček«.

Dedek Mraz se je te dni spomnil prav vseh otrok, obiskal je veliko krajev in obdaroval otroke.

TUDI LESKI OTROCI so že pred dnevi gledali lutkovno predstavo in otroške filme. Dedek Mraz se bo oglašil tudi v vrtcu in kolektivno obdaril otroke iz osnovne šole in vrtca. Prav tako se bo oglašil tudi v BEGUNJAH, RADOVLJICI in vseh krajih tam okoli.

Lj.

Prva premiera KPD Bled

Gostovali so v Mošnjah in Podbrezju

Člani KPD Bled so znani kot dobri igralci. Mošnjejanci so njihovih gostovanj vedno veseli. Razen s »Celjskimi grofi« ter »Kovarstvom in ljuboznijo«, so jih v letošnji sezoni prvič razvedrili z dramo »Stilmondski župan«. Delo je tako skrbno naštudirano, da lahko zadovolji tudi najbolj

Ko smo se pred dnevi pogovarjali, kam bo šel še Dedek Mraz, je rekel, da prav v vse kraje. Obiskal bo tudi pravilčno vas v Bohinjski Bistrici, odšel v Tržič, Ziri, Zelezni-ke, Gorenjo vas, Žirovnico, na Jesenice in druge kraje vse do najoddaljenejših vasi. Povsod pripravljajo Društvo prijateljev mladine s sodelovanjem SZDL, drugih organizacij in podjetij otroške predstave, obdaritev otrok, predvsem mladih kolektivov, v nekaterih krajih pa so tudi že znižali cene slaščicam.

In ker se je te dni končal že pouk, bodo otroci sedaj še bolj veseli, razigrani in zadovoljni. Morda jih bo Dedek Mraz s svojim spremstvom še kdaj obiskal.

C. Z.

NOVE KNJIGE

V založbi Kmečke knjige je Zveza zadružnic Slovenije izdala poučno in znanstveno knjižico **Več zelenjave več zdravja**. S svojimi sestavki so sodelovali dr. Damijana Bebler, Andrej Skulj, Pepika Levstek in Marica Kramberger. Knjiga je broširana in ima 126 strani.

Založba Kmečka knjiga v Ljubljani je pred dnevi izdala mali **Slovarček tujk**. Sestavil ga je dr. Fran Bradač. Založba »Mladinska knjiga« je našim najmlajšim za novoletno darilo pripravila spet nekaj prijetnih knjižic.

Grigor Vitez »Vesele zanke«, prevedel Pavel Golja in ilustriral Vesna Borčič, izdala je založba Mladinska knjiga v Ljubljani. Knjiga je vezana in ima 25 ugank, opremljenih z ilustracijami.

Vera Albreht »Vesela abeceda«, ilustriral in opremila

Cita Potokar. Broširana. Izdala založba Mladinska knjiga.

Erich Kästner »Pikica in Tonček«. Ta roman za mladino je prevedel Mile Klopčič, izdala založba Mladinska knjiga v Ljubljani. Knjiga je vezana, ilustriral jo je Walter Triet.

Založba Mladinska knjiga je založila tudi knjižico **Ljubice Sokić »Slike iz krpice**. Knjižica prikazuje, kako se napravijo iz raznih odpadkov (pisanih krpice) lepe slike.

Ivan Cankar »Črtice«. Zbral in uredil jih je Boris Merhar, ilustriral Maksim Sedej in izdala založba Mladinska knjiga v Ljubljani. Knjižica je broširana in ima 221 strani.

Filmi, ki jih gledamo

»UJETNIK ZENDE«

»Ujetnik Zende« je film, po čigar snovi so filmski ustvarjalci segli že štirikrat, kar pa ni prav nič čudno. Intrige in pustolovščine okoli nekega (izmišljenega) vzhodnoevropskega kraljevskega prestola, blesk in sijaj vojvodske palače, zvesti dvorjani in zakrknjeni zlobneži, plemeniti princeza in še bolj plemeniti junaki, ki reši krono, kot namček pa še napet sabljaški dvoboj med Stewardom Gran-gerom in James Masonom... Kje na svetu je publika, ki takih filmov ne želi videti?

»BEG IZ TRDNJAVE«

Niti boljši niti slabši vestern od vseh ostalih, ki smo jih imeli priliko videti zadnje čase. Vsebinska standardna, tempo v stilu divjega zapada. Ze precej preden se film konča lahko vemo kaj nam bo prinesel konec, kajti kliše je že od nekdaj v uporabi. Edino kar je v tem filmu iznad običajnega povprečja vesternov je igra Williama Holdena — predlanskega Oscarjevega nagrajenca. Sicer pa lepi pejzaži, dinamika in tako dalje še vse drugo kar je pač »nepogrešljivo« v filmih te vrste.

»PESEM MLADOSTI«

Pred leti je italijanska kinematografija osvajala svetovno tržišče s kvaliteto svojih filmov — predvsem neorealističnih. Danes se je ta smer — neorealizem — izrodila v popolnoma navadno konfekcijo. Italijanski filmski ustvarjalci so sicer storili korak naprej v obvladanju filmske obrti, pozabili pa so na umetnost. Tipičen primer za to trditev je film »Pesem mladosti«. Res, da avtorji tudi v tem filmu slikajo malega preprostega človeka, toda žal je tu vse v službi efekta — preračunanih na gledalce — in zlagane sentimentalnosti. Čim pa ugotovimo pri nekem filmu to zlaganost, potem o kaki umetnosti ne more biti govora. Sicer pa na kratko povedano: melodrama, z vsemi svojimi slabimi stranmi, kraljuje.

NAT

Prešernovo gledališče v Kranju je otrokom pripravilo za novoletno jelko Grimm-Skufjevo pravilično igr »Janko in Metka«

KORAK ZA KORAKOM

O delu šolskih odborov v jeseniški občini

Ko teče drugo šolsko leto, odkar so bili izvoljeni šolski odbori, so nam že znani nekateri uspehi in pomanjkljivosti pri vnašanju družbene volje in zavesti v prosvetne ustanove. Storjenih je že nekaj krepkih korakov in marsikje so šolski odbori že prebrodili začetne težave.

BOJAZNI NI VEČ

Tu in tam je bilo slišati, da bodo šolski odbori pač organi, ki naj sedejo za vrat »takim in takim učiteljem in profesorjem«. Tudi posamezni glasovi o tem, da bo z družbenim upravljanjem prodrlo v šole na kupe »laicizma«, so že davno utonili v pozabo. Tudi osamljeni glas, da bodo najboljši odborniki šolskih odborov pač očetje in matere učencev, je kaj hitro zamrl. Ta glas je oznanil, da bodo ti »očetje« odborniki odločali kako naj se njihov sin učil, kako naj postopata učitelj in profesor z njim in končno tudi, kakšno oceno naj mu da. Kdo je bil boter vsem tem glasovom, bo najbolje ugotovil čas in najbrž se bo kmalu izkazalo, ali so bili to reakcionarno usmerjeni posamezniki ali nevedneži ali pa od sveta in življenja odrezani storiomodneži.

MATERIALNA SKRB

Tudi bojazen, da bodo morala sprva videli odbori le pot nekdanjih šolskih svetov in se zanimali predvsem za materialno stanje šol, se je izjalovila.

Res je bilo marsikje tako, da so sprva videli odbori le materialne skrbi šol in so najprej prišli za delo na tem področju. V Ratečah, kjer razen materialnih problemov šolski odbor vidi bolj malo

pisane šolske problematike, je pomagal temeljito obnoviti šolsko poslopje. Podobno je bilo tudi na Blejski Dobravi. Vsekakor pa je bolje, da vidi v začetku šolski odbor vsaj materialne probleme, kakor da bi ne videl sploh ničesar. Takšna primera sta v Gozdu in v Javornškem Rovtu. Ta dva odbora se v začetku letošnjega šolskega leta in še dolgo potem namreč sploh nista sestala. Vzroke, da je v teh dveh krajih tako, je treba iskati med drugim tudi v dejstvu, da sta Gozd in Javornški Rovt majhni vasi z enooddelčnim šolama, kjer imajo družbeni faktorji majhno izbiro ljudi, ki so voljni in sposobni poprijeti za delo v organu, kakršen je šolski odbor. Nekaj krivde za takšno stanje pade tudi na predsojce. Le-ti so tem močnejši, čim bolj odmaknjen je kraj in čim manjši je. Navadno izstopajo v tej obliki: Kaj bi se »neuk« kmečki človek »štulil« med učene ljudi, kakršen je učitelj. Počasi bo le moral prodrati spoznanje, da se je treba »štuliti« med prosvetne delavce, ker je to v interesu otrok, ki bodo kaj kmalu postali nosilci idej o novih — socialističnih — odnosih tudi v najoddaljenejših vaseh. Tam pa, kjer so šolski odbori že takoj v začetku globlje posegli v šolsko problematiko, so ostali materialni problemi kljub temu, da so v sedanjem obdobju še zelo važni in včasih težko rešljivi, samo eno izmed mnogih področij njihovega dela. Širina in zavzetost pri delu je navadno pogojena s splošno družbeno zavestjo (ki se izraža tudi v številu delavstva in naprednega uslužbenstva), s stopnjo splošne kulturne zrelosti v nekem

kraju in tudi z velikostjo kraja in številom prebivalstva.

UČITELJI NA VASEH IN LJUDSKA PROSVETA

V Kranjski gori je šolski odbor kar krepko poprijel za delo. Na prvi seji je zložil šolski upravitelj pred odborom vse uradne knjige in ob njih razvil debato o šolskem delu in upravljanju šole. Vsekakor je bil to za seznanjanje odbornikov z njihovim delom zelo posrečen način. Šolski odbori namreč še vse premalo vedo o učnem procesu, o učnih postopkih in sploh o pestrem dogajanju v učilnicah. Ni mogoče zahtevati, da bi bil vsak odbornik že tudi več mest metodike, pedagogike in psihologije, vendar bo delo šolskih odborov uspešnejše, če bodo segli tudi na ta področja in odkrili vsaj nekaj tistih brezveznih podrobnosti, ki sestavljajo učni proces.

Na vaseh, kjer je izvenšolska dejavnost učiteljstva premajhna, so reševali šolski odbori tudi ta pojav. Vaška skupnost, pa tudi naša celotna skupnost, namreč zahteva, da učitelj ni zgolj uradnik, ki togo opravlja svoj papirnati posel, ampak da mora izpričati lik naprednega izobraženca tudi na prosvetnem in kulturnem področju izven šole. V tej zahtevi pa ponekod tudi pretravajo. Če spi dramska družina, ki je nekoč živahno delovala, če je zamrl pevski zbor in če počivajo vse ostale oblike prosvetnega in kulturnega udeleževanja, je ponekod temu kriv enostavno učitelj. V vseh takih primerih bi morali iskati del krivde tudi pri sebi. Najbrž je tako tudi v Kranjski gori, kjer je čutil šolski odbor potrebo po raz-

pravljanju, kako bi povečal prizadevanje učiteljev pri tem delu. Drži namreč, da v Kranjski gori, od takrat ko so dobili kino, ni več sledu o nekak živahnem kulturnem udeleževanju. Šolski odbor ima vsekakor prav, da se zaima tudi za to področje dejavnosti, čeprav to ni neposredna njegova naloga.

POMOČ SLABŠIM DIJAKOM

O vzrokih slabih učnih ocen na naših srednjih splošnoizobraževalnih šolah je bilo že mnogo spregovorjenega in napisanega. Razen drugih vzrokov je treba vedeti, da je določeno število dijakov, ki učno snov težje osvajajo in za te je treba organizirati primerno pomoč pri učenju. Še bolj je ta pomoč potrebna, če starši dijakov niso toliko izobraženi, da bi jim lahko sami pomagali ali če žive v neurejenih družinskih razmerah, v pretesnih stanovanjih, da se nimajo otroci kaj učiti in podobno. Šolski odbor na Hrušici je za takšne dijake organiziral učne krožke. Med počitnicami je pomagal tudi dijakom, ki so imeli popravne izpite. Vsekakor je ta primer posnemanja vreden. Kazalo bi ga podrobno analizirati in posplošiti.

NA JESENICAH BI BIL PA ŠOLSKI ODBOR LAHKO DELAVNEJŠI

Oba šolska odbora na Jesenicah (osnovnošolski in gimnazijski) sta proučila težave ob prehodu iz osnovne šole v gimnazijo. Osnovnošolski odbor je poklical na odgovornost tudi starše, ki svoje otroke neradno pošiljajo v šolo in razpravljal z njimi o pomožni šoli za duševno zaostale otroke. Razen teh nekaj področij pa se doslej šolski odbor skoraj ni lotil pestre vzgojne problematike v industrijskem centru. Tudi sestal se je doslej vedno le na poziv šole, oziro-

ma šolskega upravitelja. Vsekakor bi v industrijskem središču kot so Jesenice (saj tu pričakujemo tudi razvitejšo delavsko zavest in razgledanost) pričakovali večjo aktivnost in kompleksnejše delo šolskega odbora.

NA KOROŠKI BELI PA SO PRIŠLI DOSLEJ NAJDLJE

Zivo nasprotje delu na Jesenicah pa sta šolski odbor in njegova prizadevanja na Koroški Beli. Tu imajo otroški vrtec, osnovna šola in nižja gimnazija skupen šolski odbor, ki se pogosto sestaja in rešeta prosvetno področje. Ta šolski odbor je posegel v svojem delu temeljito v materialna vprašanja vseh treh zavodov, reševal je probleme socialne zaščite učencev, skrbi za mlečno kuhinjo, organizira ekskurzije in skrbi za počitniško življenje ter letovanja mladine. Skrbi za stanovanja učiteljev in profesorjev in se zavzema za to, da bi izvajanje šolskih proračunov prišlo v njegovo pristojnost. Odbor dela kolektivno. Neaktivna sta bila doslej samo dva člana. Na Koroški Beli imamo doslej edino šolo v jeseniški občini, kjer so v minulih letih ustvarili pogoje za uspešen politično - tehnični pouk. V ta namen so uredili razne delavnice, kjer dijaki in učenci lahko v interesnih krožkih (letalsko modelarstvo, radioamatstvo, kemijo, fiziko itd.) poglabljajo teoretično znanje s praktičnim delom in preizkušanjem. Razen prizadevanosti šolskega vodstva gre zasluga za vse to tudi šolskemu odboru. Ko bodo vsi šolski odbori prišli vsaj do stopnje, na kakršni je danes odbor na Koroški Beli, bodo v veliki meri opravili svojo družbeno funkcijo. Da bi se to čimprej zgodilo, pa bi kazalo razmišljati, kako bi pozitivne izkušnje hitreje prodirale od enega odbora do drugega.

GORENJSKI KMETOVALEC

Napreden kmetovalec želi spoznati svojo zemljo

Analiza zemlje - važen činitelj za pravilno gnojenje zemlje

Površinska plast naše zemlje, kakršna je danes, je nastala skozi tisočletja iz prakamenin. Te kamenine so tekom časa razpadale pod različnimi vplivi. Vsled neenakomernega segrevanja in hlajenja njenih sestavnih delov in zaradi delovanja vode — ko je zmrzovala v razpokah, so se te kamenine počasi krusile in tako je nastala iz njih zdrobljena plast zemeljske površine. Ko so se pozneje semkaj naselili še živi organizmi, so kamenine še naprej razpadale. Tvorila se je plast zemlje; deloma iz kamenin, deloma pa iz odmrlih živih organizmov. Po dolgih tisočletjih je nastala zemlja, ki jo danes človek obdeluje, pod najrazličnejšimi vplivi.

Tako je nastajala zemlja na

strmih predelih. V dolinah pa je nastala pri nas tako, da je voda nanašala iz višjih predelov izplavne delce, ki so se potem v dolini usedali. Take zemlje so bogate s hranili, če so globoke.

Zemlja pa se še danes spreminja. Hranljive snovi v zemlji, ki so neobhodno potrebne za hrano rastlinam, se izpirajo v nižje plasti; mnogo rastlinske hrane pa človek vsako leto odvzame iz zemlje s pridelki.

Če hočemo, da bodo rastline dobro uspevale, moramo vsako leto nadoknaditi izgubljene snovi s hlevskim gnojem. Ker pa hlevski gnoj ne zadostuje, je treba dajati zemlji umetna gnojila. Razne rastline so različno zahtevne po hranljivih snoveh v zemlji. Nekatere rabijo več kalija, druge več fosforja itd. Vse rastline, ki jih človek goji zahtevajo za svoje življenje najboljše pogoje v zemlji, da se lahko same bore proti rastlinam, ki so bolj žilave, proti plevelom.

Mi danes vemo koliko hranljivih snovi potrebujejo posamezne vrste rastlin. Ne vemo

le. Zato je edini način, kako spoznati, koliko hranljivih snovi je v zemlji na razpolago, da damo zemljo v kemično analizo.

Da pa izvid analize pokaže res pravo stanje hranljivih snovi v zemlji, je treba vzorec pravilno vzeti.

Na parcelah do 50 arov vzamemo na desetih različnih mestih po nekaj zemlje do globine 20 cm. Rušo prej odstranimo, ker ne sme biti poleg. To zemljo, ki smo jo dobili na desetih mestih potem damo v zaboj in jo dobro premešamo. Od tega vzamemo 2 kilograma in damo v papirnat vrečko. Vrečka ne sme biti od umetnih gnojil, temveč čista. Na vzorec se napiše točen naslov lastnika, priloži pa se še vprašalna polja, ki jim imajo na razpolago vse kmetijske zadruge. Vprašalna polja naj se čim točneje izpolni.

Tako opremljen vzorec je potem poslati v kmetijsko zadrugo ali pa na poljedelski odsek Okrajne zadrugne zveze Kranj.

Analiza zemlje nam pokaže, kakšnih snovi je v zemlji premalo in na podlagi tega lahko določimo, koliko umetnih gnojil je potrebno še dodati, da posevek ne bo trpel na pomanjkanju hrane.

Po analizah zemlje v našem okraju je videti, da v posameznih področjih primanjkuje različnih snovi. Humus, ki dela zemljo plodno, še ni tako izčrpan. V največ primerih ga je nad 3 odstotke, kar za silo še zadostuje.

Kalija je v večini analiziranih vzorcev še dosti. To pa verjetno zato, ker se že dalj časa gnoji s kalijem. Po analizah je 20 odstotkov poslanih vzorcev siromašnih na kaliju,

ostalih 80 odstotkov pa izkazuje zadostne količine kalija v zemlji.

Drugače pa je s fosforom. Tega v večini primerih primanjkuje. V 225 analiziranih vzorcih ga je samo v 20 odstotkih, v ostalih primerih pa je skoraj popolnoma izčrpan.

Iz teh števk se vidi, da je razmerje med kalijem in fosforom zelo neugodno, ker rastlinam primanjkuje fosfora. Zato moramo posvetiti večjo pozornost gnojenju z umetnimi gnojili, ker bodo le na ta način prišla do izraza in dala zadovoljiv uspeh, če jih bomo dajali v zemljo v pravem razmerju in v pravih količinah.

V našem okraju pa je tudi veliko takih zemljišč, ki so močno zakisana. Take zemlje je pred vsakim drugim ukrepom treba ozdraviti, to je, treba jim je dati apna, ker v takih zemljah ne delujejo umetna gnojila. Koliko apna smemo dati, se pa lahko ugotovi samo s kemično preiskavo, ki ugotovi, koliko apnenca je potrebno dati, da se zemlja popravi.

Brez kemične preiskave, kakor vidimo, čisto ne moremo ugotoviti, kaj je zemlji, da ne rodi tako, kot si želimo. Zato naj vsak, ki ne ve, zakaj mu na kaki parceli nobena rastlina ne obrodi, da svojo zemljo v analizo. Z rezultatom, ki ga bo dobil, se lahko potem koristi šest let. Da pa bo rezultat točen, je treba, da se vzorec res pravilno vzame ker je v nasprotnem primeru škoda truda in stroškov, ki so precejšnji. Le na ta način, ko bomo dobro spoznali svojo zemljo, jo bomo lahko pravilno obdelovali in pravilno gnojili.

J. R.

Zmrznjeno mleko

Centralna mlekarna v Roterdamu na Holandskem je iznašla način, s katerim lahko konzervira mleko tako, da ga zmrzne. Takšno mleko ostane konzervirano lahko več tednov ne da bi se spremenil njegov sestav in tudi okus se mu ne menja. Ko mleko pred uporabo stališjo, se prav nič ne razlikuje od svežega mleka. S tem je mogoče shraniti večje količine mleka v času, ko ga

je preveč in uporabljati v zimskih mesecih, ko ga primanjkuje. Dosedanji načini konzerviranja mleka so bili nepopolni v tem, da so se ob konzerviranju v mlečni prah ali v kondenzirano mleko uničili važni sestavni deli mleka, predvsem vitamini. Ta način konzerviranja mleka uporabljajo sedaj že tudi v ZDA, posebno v državi Florida.

Nov svetovni rekord

V Ameriki tekmujejo tudi klavci, kdo hitreje razkosa klavno žival. V Chicago je Allan Mc Corner dosegel nov svetovni rekord v pravilnem razkosažu vola. Za pravilno raztelesenje je potreboval 12 minut in 37 sekund. Dosedanji svetovni rekord za raztelesenje vola je znašal 13 minut in 3 sekunde. (-in)

Najdražji oven na svetu stane 6,000.000 dinarjev

Na zadnji dražbi za plemenske ovne v Sydney-u (Avstralija) je bil najdražji oven prodan za 6,000.000 dinarjev. Primer kaže, kako cenijo živino rejci dobrega plemenjaka. Seveda je bila ta kupčija v deželi, kjer se kmetje v glavnem pečajo z rejo ovac ter imajo edine dohodke le od ovčereje.

Preveč je nezdravo

Ugotovili so, da ni dobro dajati bikom preveč vode, posebno poleti ne. V vročem poletnem dnevu popije lahko bik tudi do 100 litrov vode. Ugotovljeno pa je, da ta ogromna količina vode bika mrtvi in zmanjšuje njegovo plemenilno sposobnost ter ga poleni. Po mnenju strokovnjaka, ki se je pečal s temi poskusi, je primerno, da dobi bik poleti 60 litrov pozimi pa 40 litrov vode dnevno. (-in)

VALENTIN BENEDIČIČ

Olajšajmo si delo v hlevu

Pri nas je večinoma navada na kmetih, da se živina krmi in molze trikrat na dan: zjutraj, opoldne in zvečer. Malo je gospodarstev, ki opravljajo živino dvakrat na dan. V današnjem času industrializacije, ko je za delovno silo v kmetijstvu velika težava bi morali povsod vpletati samo dvakratno delo v hlevu. Po temeljitih poizkusih z molznimi kravami je dala trikratna molžnja samo malenkost mleka več kakor pri 2-kratni molži. Če se pri tem vpošteva vloženo delo v opoldansko molžnjo se ista ne izplača. V naprednih gospodarstvih se zaradi tega molze 2 krat na dan, 2 krat na dan napajajo ponekod teleta v večjih hlevih le slaba tudi opoldne. Krave, ki dajo več kakor 15 kg mleka dnevno in takoj po teletitvi se molzejo večkrat. Marsikateri gospodar, ki sem ga nagovarjal naj opusti opoldansko molžnjo mi je odgovoril da ni za to. Še huje so v tem pogledu gospodinje, ki trde, da krava potem zgubi mleko. To nikakor ne drži. Če se živina v redu nahрани 2-krat na dan in pije kadar je žejna je boljše zanje. V miru prežvekuje in leži.

Če bi uvedli 2 kratno molžnjo vsaj v gospodarstvih, kjer je molžna kontrola, bi prihranili veliko dela in povzročili našim molznim kontrolorjem. Prej sem omenil, naj bi živina pila vodo kadar je žejna in si to želi. Ali je to mogoče? Odgovor glasi, da je to mogoče, le potruditi se je treba. Več gospodarjev na Gorenjskem ima napajalne naprave v hlevu. Večinoma so to napajalniki iz betona, ki so med dvema kravama, spojeni pa so po cevi z majhnim rezervoarjem vode. Gladina vode v napajalniku in rezervoarju je v isti višini in polnjenje rezervoarja je urejeno tako, kakor pri napravah v straniščih ali slično. Drug način samonapajalnikov se sestoji iz avtomatskega napajalnika s prikljopom na vodovod. V napajalniku je vzvod s pomočjo katerega žival sama odpira in

zapira vodo. Vzorce zato ima OZZ Kranj na razpolago in bi se stvar prav lahko izdelala doma pri kakšnem podjetju. Pravijo, da so se v inozemstvu v zadnjih letih najbolj razširile v kmetijstvu sledeče stvari: gumijasta kolesa na vozovih, električna ograja za pašo in napajalniki.

Svojčas sem vprašal kmeta Langusa iz Peračice pri Brezjah, kako je zadovoljen z napajalno napravo, pa mi je od-

nem. Izpust za živino bi moral biti tlakovan s kamnom, opeko ali betonom. Laže se od časa do časa očisti, živali pa si vsaj nekoliko obrabijo parklje na trdi podlagi. Pri napajanju živine na koritih ali na potoku si živina vedno obrabi nekoliko parklje. Zaradi tega sem bil tudi jaz vedno zagovornik napajanja zunaj. Če pa si uredimo izpust in vsaj jeseni pasemo živino ter negujemo parklje ni veliko dela. Zadošča, da jih skrajšamo nekako novembra in decembra in potem zopet spomladi. To je nujno. Ni bolj žalostne slike kakor zanemarjeni parklji pri živini. Tudi v tej zadevi naj bi posredovale zadruge, da se opravi sezonsko, kot sem že omenil, pred nastopom zime in pomladi!

Tudi v svinjakih sem že videl napajalnike. Poleti so zelo zaželeni, da živali ne trpijo žeje, posebno za plemenske svinje. Kaj pa konji? Kmet Langus mi je rekel, da se je zelo bal zaradi tega, ker je imel tudi konj napajalnik. Pa ni bilo nič hudega. Skozi napajalnik pride voda, ki je postana, zato ni nevarnosti za prehlad. Pri avtomatskih napajalnikih pride voda tudi zelo počasi in sem jih videl že v večjih konjskih hlevih.

Cene umetnih gnojil (franko razkladalna postaja)	
Superfosfat	11.50
Apneni dušik	14.—
Amonsulfat	21.—
Nitrofoskal	14.—
KAS	14.50
Kalkamonsalpeter	17.—
Čilski soliter	18.—
Tomaževa žlindra	12.75
Kalijsol	12.—

govoril sledeče: nekako 10 let imam že to napravo v hlevu. Ker je naš hlev majhen pride večkrat do tega, da mora kakšna krava v sosednji prostor, kjer nimam napajalnika. Vkljub temu, da se prav tako krmi kakor prej in napaja 3-krat na dan iz škafe pade mleko za pol do 1 liter na dan. Tudi drugod so istega mišljenja. Napajalnik je torej koristna stvar in nam prihrani veliko dela. Te naprave pripravim predvsem v zmolznih gospodarstvih. V planinskih predelih, kjer je v male hlevih več živine, pa so tudi zimo pa je prav, če gre živina vsaj 2 krat na dan na vodo in se nauži svežega zraka. Tudi hlev se med tem prezrači. Za živino je zelo zdravo če se pregiblje vsak dan. Tudi če imamo napajalnike, je to mogoče. Ob lepem vremenu naj ostane čez poldan v tekališču zraven hleva, poleti pa je treba urediti izpust ponoči in pašo. Ponoči ni muh in oba poldneva hlev pa se ohladi in prezrači, kadar ni živine v

Koliko časa bomo še pasli živino po gozdovih?

To vprašanje se nam vsiljuje nehoti vsako jesen, ko se vrača živina s planin v dolino. Po gorenjskih planinah v nižjih in srednjih višinskih legah se namreč pase naša živina pretežno po gozdovih. Gozdovi so intenzivno gojeni, poraščeni so v glavnem s smrekami in nudijo zaradi tega živini le skromno in na hranilnih snoveh zelo revno krmo. Živina pohaja ves dan po gozdovih in se le za silo nasiti. Pri napornih hoji izrabijo skoraj vsa krmo, ki jo dobi na paši za vzdrževanje telesa in za gibanje. Skoraj nič krme pa ji ne ostane za proizvodnjo, to je za tvorbo mleka in mesa. S take paše se vrača živina običajno shuššana. Pri tem trpi najbolj mlada živina, ki je bila prvič v planini, zlasti še, če ni bila dobro pripravljena za planinsko pašo. Kmetje se morajo sprijazniti s tem »uspehom« planinske gozdne paše, ker za sedaj ni drugega izhoda. Zadovoljni so, da se je živina sploh vrnila s planin in da je zdrava, četudi je izgubila na težih.

Ob teh poraznih pašnih razmerah, kakršne so na večini gorenjskih skupnih pašnikov in planin z gozdno pašo, so razpravljali tudi kmetje zadrugniki z območja OZZ Kranj na zborovanju živino-

rejcev in planšarjev, 15. oktobra 1955 v Naklem. Da bi se te nevezdrne pašne razmere izboljšale so sprejeli tudi nekaj sklepov in jih dostavili odgovornim oblastnim organom.

Kako izgledajo na splošno gorenjske planine, na katerih je pretežno gozdna paša?

Sredi temnih, skoraj čistih smrekovih gozdov n. pr. na Pokljuki, Jelovici, Mžaklji in drugod so maloštevilne, le nekaj hektarjev velike jase — planje, na katerih stoje paširske kočice in hlevi. Čisti pašniki so običajno samo na teh maloštevilnih jasah, ki so komaj toliko velike, da se na njih zbere in uredi čreda, preden gre na pašo v okoliške gozdove in ko se vrača s paše. Na teh planjah ostaja tudi skoraj ves gnoj, ki se nabira okrog koč in hlevov. Planje so zaradi tega preveč zagnane ter jih na gosto prerašča šavje, kopriva in drug bujno rastoč plevel. Plevel suši travno rušo in znatno zmanjšuje že itak majhno površino dobrih čistih pašnikov. Racionalna uporaba gnoja na planinah z izrazito gozdno pašo je pri opisanem razmerah skoraj nemogoča.

Zaradi težkih pašnih razmer na planinah z gozdno pašo nastajajo v živinoreji tudi še drugi problemi. Zadržne ča-

se se vlagajo veliki napor v odbiro plemenske živine. Uspehi selekcije se pokažejo šele čez leta po dolgotrajnem in vstrajnem delu. V krajih s planinsko gozdno pašo so selekcijski naporji skoraj zaman, ker se doseženi uspehi sproti podirajo zaradi težkih posledic gozdne paše.

Gozdna paša je najbolj negospodarski, zastareli in najbolj nazadnjaški način paše. Živina mora prehoditi velike razdalje. Pastirji ne morejo držati živine v čredah, ker bi se sicer sploh ne mogla nasiti. Živina se porazgubi po gozdu in mine včasih tudi po več dni preden jo pastirji zopet najdejo. Pastirji se na planine z gozdno pašo zelo ne radi udinjajo, ker jim da živina veliko več opravka, kakor pa na čistih pašnikih. Gozdna paša je torej za živinorejca dražja, gospodarski uspeh pa je znatno slabši. Zaradi naštetih in še drugih razlogov opuščajo povsod v naprednem svetu gozdno pašo. Tudi pri nas se vedno bolj odločno slišijo glasovi, da tako ne more iti več dalje. O tem kaj se je doslej napravilo pri nas za izboljšanje tega stanja in kakšni so tovrstni predpisi pa prihodnjč.

Nova izdaja Kmečke knjige:

Praktična kuharica

Te dni je založba Kmečke knjige v Ljubljani izdala sedmo razširjeno in izpopolnjeno izdajo »Praktične kuharice«. Avtorica Pavla Zakonjšek je zaradi zanimanja za prejšnjo »Kuharico« malce preuredila

in izpopolnila sedanjo izdajo. Naše gospodinje bodo vselej predvsem skrbno sestavljenih jedilnikov, kosil in večerij z navodili za razna močnata jedila. Razen tega je dr. Ivan Matko prispeval tudi sestavke o dietni hrani bolnika in pravilnem hranjenju ter sestavi jedil. V knjigi zasledimo tudi poglavja o pravilnem ukuhanju, sušenju mesa, konzerviranju sočivja, konzerviranju brez kuhanja itd.

Knjiga ima 347 strani v nakladi 7000 izvodov, je vezana, cena 650 dinarjev.

Sekcija mladih zadrugnikov na Gorenjskem

Odbor za kmečko mladino pri Okrajni zadrugi zvezi je s sodelovanjem mladinske organizacije pričel ustanavljati sekcijo mladih zadrugnikov pri kmetijskih združenjih. Prvo tako sekcijo so ustanovili včeraj v nakladi kmetijski zadrugi.

Pozitivna bilanca

Nedavno je bila v dvorani Delavskega doma na Jesenicah redna letna skupščina občinskega sindikalnega sveta, ki povezuje 39 sindikalnih podružnic z območja jeseniške občine. Razen 70 delegatov so prisostvovali skupščini tudi mnogi gostje. Predsednik sveta Milan Budja je podal obširno poročilo, v katerem je prikazal delo občinskega sindikalnega sveta, poslovanje podjetij z območja jeseniške občine. Dotaknil se je delavskega upravljanja, podrobno analiziral delavsko upravlja-

nje v trgovini, gostinstvu, obrti in industriji itd. ter podal bilanco skupnega gospodarstva in po posameznih vejah. V gospodarskem razvoju občine Jesenice so se v minulemu letu pogostokrat dogajale stvari, ki niso bile v skladu z naprednim razvojem gospodarstva. To dokazuje likvidacija nekaterih gospodarskih podjetij, kakor hotela »Korotan«, kmet. zadruge »Kmetica«, mestnega mizarkega podjetja na Koroški Beli,

»Grosista«, mestne čevljarne itd. Za likvidacije teh podjetij je vsekakor vzrok slabo gospodarjenje, slab odnos upraviteljev do skupnosti in kolektiva ter nesposobnost prilagojevanja tržišču.

V trgovini je prinesla decentralizacija pozitivne in negativne rezultate. Vsekakor pa manjkajo naši trgovini potrošniški sveti kot organi družbene kontrole ki jih na Jesenicah še niso izvolili. Na območju občine Jesenice je 21 državnih obratov, privatnih obrtnikov pa 190. Za izboljšanje obrti naj v bodoče ne bi izostalo delo zbornic, ki bi morale bolj posegati v problematiko cen, dobička in prometa.

Izčrpnemu referatu je sledila razprava, ki je osvetlila marsikatero točko referata tudi z druge strani. Referat kot razprava so dali nadaljne smernice za boljše poslovanje občinskega sindikalnega sveta in sindikalnih organizacij sploh. Izvolili so tudi 24 članov upravnega odbora in 5 članov nadzornega odbora ter 26 delegatov za okrajno sindikalno skupščino, ki bo v Kranju.

Za uspešno delo so bili odlikovani

Pretekli teden je prejelo 39 delovnih občanov Kranja odlikovanja za uspešno delo, ki jim jih je podelil predsednik republike maršal Tito za 29. november, izročil pa jim jih je predsednik Občinskega ljudskega odbora Kranj Vinko Hafner, ki je ob tej priliki odlikovancem rekel, da njihovega dosedanjega dela pravzaprav ni moč poplačati, toda ta odlikovanja naj jim bodo kot priznanje za uspešno dosedanje delo in za vzpodbudo v prihodnosti. Odlikovani niso bili zato, ker so delali za svojo korist, za samega sebe, temveč za skupnost.

Z medaljo dela so bili odlikovani: Angela Trdina, Ivan Šuc, Anton Stern, Franc Sprajcar, Marija Solar, Pavel Rink, Anton Rakovec, Anton Markun, Miroslav Križnar, Josip Kožuh, Frančiška Knez, Marija Jamšek, Tone Hotko, Katarina Bajt in Viktor Bizjak. Red dela III. razreda so prejeli: Anton Pelko, Vladimir Brezar, Alojz Gornik, dr. Pavla Černe, Franc Cvenkel, Franjo Brunskole, Ana Ažman, Anton Kump, Peter Lipar, Maks Mikuš, Karel Podjera, Janez Pavc, Anton Plut, Vili Plevnik, Franc Reš, ing. Stanislav Seliškar, Milan Skuber, Mirko Štirn, dr. Vela Tuma, Stanislav Završnik in Črtomir Zorec. Odlikovanja sta prejela tudi Anton Mušič in ing. Lucijan Šinkovec, prvi orden zasluže za na-

rod III. reda, drugi pa orden dela II. reda.

Vsi prisotni so se za odlikovanja toplo zahvalili in obljubili, da bodo z istim plemenitim delom tudi v prihodnosti. Predsedniku republike pa so poslali z omenjeno obljubo zahvalno pismo za odlikovanja.

Več moramo delati v družbenih organizacijah

V nedeljo dopoldan so imeli kranjski akademiki svoj III. redni občni zbor, katerega je v imenu političnih organizacij prisostvoval tudi tovariš Andrej Brovč. Po obširnih poročilih obeh referentov je razvidno, da je bilo delo kranjskih akademikov v minulemu letu precejšnje, vendar pa lahko ugotavljamo, da je bilo preveč pasivno. Vzrok temu je nedelavnost precejšnjega števila članov.

Po razpravi so prišli študentje do nekaterih pomembnih sklepov, ki jim bodo v prihodnosti pri njihovem delu prav gotovo v veliko korist. Razveseljivo pa je dejstvo, ko so ugotovili, da morajo več delati v družbenih organizacijah, zlasti v kulturno - prosvetnih društvih in Svobodah. Na tem področju dejavnosti lahko študentje opravijo veliko delo, istočasno pa se tudi sami pri tem izpopolnjujejo.

Glas naših bralcev

Graničarji z Jezerskega nam pišejo

22. decembra so eno naših karavil obiskali novinarji »Glas Gorenjske«. Odgovorni urednik Slavko Beznik je s prijaznimi besedami izrazil hvaležnost braniteljem meja naše socialistične domovine. Njegove besede so bile še toliko iskrenje, ker je bil nekoč tudi sam graničar. Prikazal je napore in težave naših graničarjev in obenem izrazil priznanje njihovi službi.

Po krajšem razgovoru so novinarji skupno z nami zapeli tudi nekaj pesmi in igrali šah. Zlasti zanimivi so bili trenutki, ko so novinarji snemali na magnetofonski trak. Tako naš tovariš Milanovič ne bo nikoli pozabil, kako je prvi slišal svojo frulo. Pred odhodom so nam tovariši podarili skromne darove.

Zvečer so na Jezerskem priredili novinarski večer. Prikazali so nastanek časopisa, najnovejša dogodka v zunanji političnem življenju, gospodarstvu, kulturi in športu. Poslušalce je navdušil predvsem magnetofonski posnetek razgovora in pripovedovanja najstarejšega Jezerjane ter razgovor z graničarji.

Kdaj bodo v kranjski čakalnici kurili

Pred tedni sem bral v »Glasu Gorenjske« zanimiv članek »Z motornim vlakom iz Kranja do Ljubljane«. Danes pa bi rad napisal nekaj besed o čakalnici na železniški postaji v Kranju.

V nedeljo, 25. decembra, sem čakal na večerni vlak iz Ljubljane. Na postajo sem prišel pol ure pred prihodom, zato sem se hotel pogreti v čakalnici III. razreda. Že na prvi pogled sem opazil, da peč ni bila že delj časa zakurjena. Ko sem natančneje pogledal,

sem videl v njej polno papirja in smeti — torej se nisem motil! Ker je bilo v čakalnici prav tako hladno kot zunaj, sem čakal vlak raje na peronu. Med potniki je bilo tudi več mater z otroki, ki niso mogle iti v njihovo čakalnico, ker je bila zaklenjena.

Ko sem se tako v mrazu sprejel na peronu, se mi je vedno znova porajala vprašanje: »Kdaj se bo tudi železnica navadila kulturnega poslovanja?«

R. Carman

D R O B I Z

Planinsko društvo Javornik je pretekli teden pripravilo zanimivo predavanje.

SK »Mrak France« iz Predoselj je na dan JLA v Zadrudnem domu Kokrice pripravilo v počastitev praznika jugoslovanske armade uspelo akademijo.

Od 5. do 10. januarja bo prebivalstvo občine Železniki praznovalo svoj drugi občinski praznik. Praznovanje bodo pričeli v četrtek z akademijo pevskih zborov in godbe. Na sporedu imajo tudi Borovo dramo »Težka ura«, kino predstave, gostovanje lutkovnega gledališča iz Ljubljane, v nedeljo odkritje spomenika v Dražgošah in svečanosti ob grobu padlih v Železnikih. Praznovanja bodo zaključili v torek s slavnostno sejo Občinskega ljudskega odbora.

Silvestrovanje se bliža. Vsa društva se pripravljajo na novoletno veselje in med njimi je celo precej takih, ki so vse leto spala, za Silvestrovo pa

že pripravljajo zabave! Javorničani bodo lahko silvestrovali v Domu Svobode na Koroški Beli.

TVD »Partizan« Ziri pripravljajo slavlje v telovadnem domu.

KUD »Blegaš« Hotavlje v Zadrudnem domu v Hotavljah.

KUD »Janez Luznar« Selca v mladinskem domu v Selcah.

Gasilsko društvo Begunje v svojem gasilnem domu.

»Partizan« Ljubno v domu »Partizan«.

KUD »France Prešeren« Zabreznica prav tako v svojem domu.

»Partizan« Gorenja vas v domu »Partizan«.

KUD »Storžič« Kokrica v Zadrudnem domu Kokrice itd., povsod bo veselja dovolj.

Za Novo leto bo KUD »Zalca« Lučine pri Gorenji vasi uprizorilo veseloigro v treh dejanjih »Glavni dobitke«.

Kranjsko akademsko društvo je pripravilo zanimivo predavanje o Južnem Jadranu.

Sahovsko društvo v Lescah je organiziralo prvenstveni sahovski turnir, na katerem je sodelovalo 19 šahistov. Prvak turnirja je postal Slavko Zemva. Prihodnji teden bo sahovsko društvo organiziralo tudi sahovski teoretski tečaj, ki ga bo vodil mojster Lešnik iz sahovskega društva Radovljica.

Na proslavi JLA v Kamniku je imel slavnostni govor kapetan Nedeljko Sladič. Dijaki gimnazije pa so sodelovali s pevskega točkami in recitacijami. Predvajali so tudi filma iz življenja JLA. Mladina na gimnaziji pa je v svoji sredi zlasti toplo sprejela pisatelja »Jeklene pesti« majorja Jožeta Stoka - Korotana, ki je pripovedoval zgodbe iz partizanskih bojev v kamniškem okolišju. Najboljši učenci predvojaške vzgoje so bili tudi odlikovani.

OBJAVE - OGLASI

Prodaj nov emajliran štedilnik, model 48 za 12.000 din. Naslov v upravi lista.

Prodaj hišo in 4 zazidljive parcele po 1.000 m² v bližini Kranja. — Pirc Janez, Britof 81, Kranj.

Prodaj kravo 8 mesecev in pol brejo, ki bo četrtrič teletila. Naslov v upravi lista.

Lepo bohinjsko junico 8 mesecev brejo prodaj. Zeni Janez, Sp. Besnica.

Kmetije pozor! Gozdna parcela z odlično steljo (mah) eventualno samo stelja in drva naprodaj v Udenborštu. Naslov v upravi lista.

Radio aparat 5-cevni odličen glas zamenjam za dobro žensko kolo ali prodaj. Cena 24.000 din. Jazbec, Klanc 114, Kranj.

Izobil sem dne 8. 12. 1955 na poti od Savskega mostu do Bitnja nalično pero »Pelikan« — Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne na naslov: Sorčan Stane »Klasje« — Kranj.

Opozorilo! Vse prinešene predmete do 31. 12. 1955 in to: ogledala, psihe za popravilo ali na novo obložena, slike za v okvirjenje, šipe za izdelavo raznih vzorcev, v matiranje,

šatiranje, graviranje za v kredence, komode, knjižne omare, steklene ali porcelanaste predmete za lepljenje bom od 1. aprila 1956 naprej razprodajal, če ne bodo dvignjeni. — Colnar Otmar, steklarstvo Kranj.

Društvo rejcev malih živali »Zivalica« Kranj vabi vse ljubitelje malih živali, člane in nečlane na svoj V. občni zbor, ki bo v nedeljo 8. januarja 1956 ob 9. uri dopoldne pri »Jelenu«. Udeležba za člane je obvezna!

Zadrudna mlekaria Kranj obvešča cenjene odjemalce, da bo delila mleko v soboto 31. decembra za nedeljo, v ponedeljek 2. 1. 1956 pa za torek.

Hišno pomočnico, tudi začetnico sprejem takoj. Plača dobra. Hrana in stanovanje zagotovljena.

Trgovski lokal primeren tudi za obrt v centru Kranja (Maistrov trg 13) takoj oddam.

Obrtna nabavna in prodajna zadruga z o. j. Kranj

razpisuje

na podlagi temeljnega zakona o štipendijah in odloka o višini štipendij

ŠTIPENDIJO

za strokovno šolanje otroka obrtnika člana Obrtne nabavne in prodajne zadruge z o. j. Kranj. Pismene prošnje z življenjepisom in premoženjskih razmer je poslati do 20. januarja 1956.

Čestitka gorenjskih fantov

Kranjski fantje, ki služijo vojaški rok v Batajnici, vojna pošta 9858, čestitajo vsem Gorenjкам in Gorenjcem ter bralcem »Glasa Gorenjske« k novemu letu in jim želijo mnogo uspehov pri nadaljnjem delu. Ivan Novak Prebačev, Alojz Kostrun Kovor, Zoran Lazukovič Križe in Bogi Zun Stražišče.

Jože Makar

pečarstvo Škofja Loka, — Mestni trg 24, telef. 334.

Ponudbe poslati na naslov Jože Bajt, Ljubljana, Jesenkova 10/III.

Najdeno je bilo 27. decembra ogrodje od moškega kolesa. Dobi se Huje 64, Kranj.

Službo dobite takoj 2 tehnične lesne stroke z nekaj leti prakse. Stanovanje in hrana

zagotovljena. Ponudbe poslati na oglasni oddelček »Glasu Gorenjske« Kranj.

Fotograf, vajenca sprejme: fotograf Rode Stanko, Jezerška 17 (pri Peterlinu).

Prodaj malo rabljeno pisarniško opremo. Naslov v upravi lista.

Štipendisti!

Prejemniki štipendij (otroke padlih borcev in ostale) obveščamo, da bomo izplačevali štipendije vsakomesečno prvo soboto v mesecu in naslednji torek od 13. do 15. ure v baraki Huje preko visečega mostu. To velja samo za štipendiste iz območja bivšega LOMO Kranj, za ostale bomo nakazovali po pošti.

Če si pogrešil lani, popravi to letos. Zaklanega prašiča pravilno oderi in

oddaj kožo „KOTEKSU“

ki plača za 1 kožo slovenske pasme

din 200- za kilogram

Ne zametuj denarja, gospodinj! pa prihrani nevšečno delo z žaltovo slanino na koži.

Na podlagi 3. odstavka 33. člena Temelnjega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Uradni list FLRJ št. 26-292/54) in točke LII priloge I/A Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34-371/55) izdaja Svet za gospodarstvo Občinskega ljudskega odbora Kranj na svoji seji dne 14. XII. 1955.

Odredbo

o zatiranju ameriškega kaparja.

1.

Obvezno zatiranje ameriškega kaparja se odreja na celotnem območju bivših občin Gorice, Predvor, Predoslje, Mavčiče, Naklo, Senčur, Zabnica, LOMO Kranj ter v naslednjih krajih bivše občine Besnica in Smlednik: Zg. Besnica, Sp. Besnica, Žerjavka, Trboje.

2.

V času od novembra do aprila vsako leto je obvezno opraviči škropljenje sadnega drevja na območju in v krajih, ki so navedeni v 1. točki te odredbe.

3.

Čiščenje sadnega drevja se mora opraviti pred škropljenjem. Pri čiščenju se morajo posekati vsa suha in napol suha sadna drevesa, ostala pa očistiti lišaja, mahu, suhih vej in starega odmrlega lubja. Drevesa, ki so močno okužena po ameriškem kaparju je treba pomladiti in jim pognojiti. Drevesa, ki jih je treba posekati ali pomladiti, določi komisija za pregled sadovnjakov, ki določi tudi rok, do katerega mora biti sadno drevje očiščeno, zaradi izvedbe škropljenja.

4.

Škropljenje sadnega drevja morajo organizirati in izvesti kmetijske zadruge. Te so tudi dolžne skrbeti, da bo na razpolago dovolj zaščitnih sredstev in za uporabo sposobnih škroplilnic, ter da bodo škroplilnice v času škropljenja ekono-

5.

Kmetijske zadruge so dolžne o poteku akcije zatiranja ameriškega kaparja voditi pismeno evidenco in dostavljati občinskemu ljudskemu odboru poročilo s predpisanimi podatki v določenih rokih.

6.

Ta odredba velja takoj, ko se objavi na krajevno običajen način.

7.

Krščilci te odredbe se kaznujejo po določilih Temelnjega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci.

Predsednik GS
Anton Seljak l. r.

Predsednik ObLO Kranj
Vinko Hafner l. r.

Za uspešnejše delo

Danes, ko stopamo v novo l. 1956, hočemo seznaniti vse telesnovzgojne in športne organizacije ter društva z Gorenjske z organizacijo in nalogami bodočih svetov in komisij za telesno vzgojo in šport pri ljudskih odborih, saj je predvsem od njih samih odvisna pravilna in čimprejšnja izvedba nalog, ki jih je prednje postavila družba.

Naloge svetov in komisij za telesno vzgojo in šport, so predvsem v tem, da načrtno usmerjajo, vodijo in koordinirajo vso telesnovzgojno in športno dejavnost na svojem področju, tako v družbenih org. »Partizan«, športnih društvih, strelških družinah, planinarstvu itd. kakor tudi v šolah in šolskih zavodih. Nedvomno lahko pričakujemo, da bodo ti sveti in komisije v znatni meri pripomogle k reševanju mnogih pomanjkljivosti v telesnovzgojnih in športnih organizacijah, ki do sedaj vsled razcepljenosti niso enotno in povsod pravilno ter uspešno delale za socialistično vzgojo naše mladine in prebivalstva. To slabost naše družbene dejavnosti moramo čimprej odpraviti in zato bodo najvažnejše naloge svetov in komisij za telesno vzgojo in šport v tem, da bodo na svojem področju opravili analizo stanja v telesni vzgoji in športu ter šolam in na osnovi te dajali svojim ljudskemu odboru mnenja in predloge o potrebnih ukrepih za pravilnejši in množičnejši razvoj telesne vzgoje in športa med mladino in prebivalstvom, o izboljšanju in zagotovitvi rednega pouka telesne vzgoje v šolah, predloge glede šolanja strokovnih kadrov za telesno vzgojo in šport ter o potrebah telesnovzgojnih in športnih društev za strokovno delo, predvsem pa za vzdrževanje in gradnjo objektov. Predlagali bodo tudi zagotovitev določenih finančnih in materialnih sredstev. Ti sveti

in komisije bodo zagotovile smotrno porazdelitev sredstev, ki jih bo za telesno vzgojo in šport namenil ljudski odbor.

KDAJ IN KAKO NAJ SE USTANOVIJO SVETI IN KOMISIJE

K ustanovitvi naj se pristopi takoj v vseh novih občinah na Gorenjskem. Ali naj se ustanovi svet ali komisija je odvisno od odločitve odgovornih oblastnih organov po predhodnem posvetovanju z zastopniki vseh telesnovzgojnih in športnih društev s področja komune. Pri ljudskem odboru večjih komun, oziroma tam, kjer je večje število telesnovzgojnih in športnih organizacij ter šol, naj se ustanovi Sveti (Jesenice, Radovljica, Kranj) pri ostalih pa komisije za telesno vzgojo in šport. Sveti odnosno komisije naj imajo približno toliko članov, kakor jih ima na primer svet za kulturo in prosveto ali kakšna podobna občinska komisija. Svet, odnosno komisija naj dela za sedaj v okviru Sveta (komisije) za kulturo in prosveto pri občinskem ljudskem odboru.

KDO NAJ BO V SVETU ALI KOMISIJI

V Svet oziroma komisijo za telesno vzgojo in šport naj ObLO imenuje na predlog organizacij: zastopnike TVD »Partizan«, športnih društev, strelcev, planinskih društev itd., profesorje ali učitelje telesne vzgoje ali zastopnike Društva profesorjev in učiteljev, zdravstvene delavce, zastopnike množičnih organizacij, predvsem SZDL, LMS in sindikata, zastopnike večjih delovnih kolektivov in stare šoloobveznih otrok, ki razumejo probleme telesne vzgoje in športa. Svet, oziroma komisija izvoli predsednika in tajnika sveta (komisije).

Dušan Feldin

STRELSTVO NA GORENJSKEM

Brez strelšč ne bo uspehov

Navada je, da konec leta delamo obračun o delu v preteklem letu. Zato čutim potrebo, da v krajšem članku opišem uspehe in razvoj strelskega športa na Gorenjskem, zlasti pa težkoče in probleme, s katerimi se ta bori pri svojem razvoju.

Na teritoriju prejšnjih okrajev Kranj in Radovljica, oziroma v sedanjem kranjskem okraju je 46 strelških druščin. V teh je vključenih približno 3500 strelcev in strelk. Precejšnje število za tako obširno področje ne zadovoljuje. Večina teh druščin je namreč v industrijskih središčih kot so Kranj, Jesenice, Tržič, Škofja Loka in Radovljica. Premalo pa je SD na podeželju tako, da večji del kmečkih mladine ni vključen v strelških vrstah. Prav to pa je še neobdelano področje SO Kranj, kakor tudi vseh ostalih SD in njenih članov. Konkretno v bohinjski, zgornjesavski, Poljanski in Selški dolini je premalo SD. Znano nam je, da so bile prav te doline žarišče upora v času NOB. Če so ti ljudje takrat vedeli, da je edina rešitev puška, jih danes mislim ne bo težko prepričati, da se vključijo v Strelske vrste iz ljubezni do puške. Prav tako se bo tudi mladina, ki rada posnema starejše in se danes vzgaja na tradicijah NOB, z veseljem vključila, samo pravilno ji moramo pristopiti.

Mislil, da je pravilno, ko že govorimo o uspehih, da najboljši SD in posameznike omenim. Predvsem prednjačijo SD Matije Verdnik na Jesenicah, SD v Tržiču, SD v Predosljah ter še nekatere. Na različnih meddružinskih tekmovanjih, vključno z okrajnim, republiškim, državnim in evropskim prvenstvom so člani teh druščin zasedli več prvih in ostalih boljših mest. To so naši znani Stane Sekne, Majda Kralj in Albina Fekonja z Jesenic, Milan Stucin, Janez Perko, Vlado Brejc, Minka Brtoncelj, Marija Perko in

Tončka Zaplotnik iz Tržiča. Člani teh druščin pa so se udeležili tudi vseh večjih tekmovanj v republiškem merilu kot so Prvomajski patrolni tek, tekmovanje za Perov pokal itd., kjer so večkrat zasedli najboljša mesta. Precejšnje število SD sicer ni doseglo takih uspehov kot že omenjene, vendar je bilo njihovo delo tudi uspešno in zadovoljivo. Nekaj jih je bilo pa popolnoma nedelavnih in neaktivnih. Ne samo, da se niso udeleževale raznih tekmovanj, da o organiziranju istih sploh ne govorim, niti svoje organizacije niso utrile in učrile. Delno je za tako stanje kriv tudi SO, vendar se z novo reorganizacijo to stanje že popravlja.

Prav je, da pogledamo tudi pogoje oz. težave, s katerimi se bori SD na Gorenjskem. Večina SD nima še svojih strelšč. Res je, da naše

SD nimajo dovolj materialnih in finančnih sredstev ter da se vse bori s temi težavami. Vendar to ne sme biti in ne more biti osnovni vzrok, da se strelšča ne gradijo. Zavezovali se moramo, da strelci brez strelšča ne morejo gojiti tega športa, kakor ne morejo nogometaši igrati nogometa brez igrišča in žoge. To bi morali vedeti tudi nekateri oblastveni in politični organi, ki finančno in materialno podpirajo le nekatere športe kot so nogomet, kegljanje itd., druge pa zapostavljajo.

Eden najvažnejših problemov na Gorenjskem, katerega rešuje strelska organizacija že več let, je osrednje strelšče v Kranju. Utemeljivati potrebo po tem strelšču se mi zdi nepotrebno. To predvsem zato, ker danes na Gorenjskem ni tako velikega strelšča, kjer bi bilo lahko izvedeno okrajno prvenstvo

ali neko večje tekmovanje, da o republiškem ali mednarodnem tekmovanju sploh ne govorim. Razen tega pa je v Kranju tudi 7 SD, ki nimajo niti enega strelšča, kjer bi lahko vse redno trenirale oz. tekmovale. To vsekakor vpliva tudi na razvoj celotne organizacije oziroma posameznih strelcev. To je glavni vzrok, da imamo samo v ostalih krajih Slovenije res kvalitetne strelce, na Gorenjskem z izjemo Tržiča in Jesenic pa ne.

Moram pa takoj poudariti, da sam SO tega problema ne bo mogel rešiti. Potrebno bo vsekakor večje razumevanje oblastnih organov, predvsem v Kranju, ki bodo SO materialno pri tej težki akciji podprli. Prepričan sem, da bodo predstavniki teh organov in organizacij razumeli potrebo po strelšču in dali tisto mesto in vlogo strelski organizaciji, ki ji pripada.

V. E.

Velik korak naprej

Uspehi gorenjskih plavalcev so vsako leto pomembnejši

Če pregledamo letošnje rezultate, ki so jih dosegli plavalci gorenjskih klubov, bomo videli, da je bil storjen precejšen korak naprej. Se nikoli, kar obstoja plavalni šport na Gorenjskem, nismo imeli toliko in tako dobrih rezultatov, kakor v letu 1955. Ob pogledu na desetorice najboljših plavalcev vidimo, da je povpreček povsod boljši,

nam najboljši dokaz Prešeren iz Radovljice in Triglav, ki sta letos nastopila tudi s svojim drugim moštvom. Če vemo, da šteje vsaka plavalna ekipa 25-30 ljudi, potem je to res razveseljivo dejstvo, zlasti še za Radovljčane, ki so preteklo plavalno sezono kvalitetno in kvantitetno zelo napredovali. Pri PK »Kamnik« žal te množičnosti ne moremo opaziti v tolikšni meri.

Drugo, prav tako razveseljivo dejstvo pa so številna nova imena mladih tekmovalcev, ki so nam porok za uspešen nadaljni razvoj kvalitete pletanja na Gorenjskem. V letošnjih desetoricah najdemo kar 14 novih imen, ki lani ali še sploh niso plavali, ali pa še niso dosegli takih rezultatov, da bi se lahko prerinili v družbo najboljših.

Pri vseh teh uspehih pa ne smemo prezreti dejstva, da so ti rezultati doseženi v razme-

roma težkih okoliščinah. Danes sploh ne more biti moderne- ga plavalnega treninga brez nepretrganega stika z vodo. Naši tekmovalci pa lahko trenirajo samo 3 mesece v letu in še to samo ob ugodnih vremenskih prilikah. Ti rezultati nikakor ne morejo biti višek zmogljivosti gorenjskih plavalcev, saj bi ob nepretrganem treningu prav gotovo dosegli veliko boljše rezultate, ki bi jih uvrstili na častna mesta tudi v državnem merilu. Zato menimo, da bi bilo prav, če bi se odgovorni forumi vendarle enkrat odločili za gradnjo zimskih bazenov na Gorenjskem.

Z današnjo številko smo pričeli objavljati v nadaljevanjih lestvice najboljših desetih plavalcev z Gorenjske v pretekli plavalni sezoni v posameznih disciplinah. Ta pregled, rezultat marljivega dela gorenjskih plavalcev, je sestavil Franek Trefalt.

1500 m CRAWL

1. Košnik S. (Triglav)	21:21.1
2. Zrimšek L. (Kamnik)	21:38.5
3. Šnabl S. (Kamnik)	21:53.2
4. Brinovec L. (Triglav)	22:36.0
5. Purger B. (Triglav)	22:45.7
6. Colnar P. (Triglav)	23:04.2
7. Chwatal B. (Triglav)	23:19.7
8. Cerer T. (Kamnik)	23:44.0
9. Čilenšek L. (Prešeren)	23:51.2
10. Bole A. (Prešeren)	24:25.0

Povpreček: 1955 22:51,9 — 1954 24:52,7.

V tej disciplini je bil dosegel največji napredek. Medtem, ko lani ni bilo niti deset tekmovalcev na tej progi (plavalci jih je samo 7), je letošnji povpreček 22:51,9 boljši od lanskega prvoplasiranega 23:48,8. Lanski prvak bi se letos plasiral šele na deveto mesto. Največji uspeh sta vsekakor dosegla Košnik in Brinovec. Slednji je še pionir in je ta rezultat zanj več kot

odličen. Prav tako zelo dobre rezultate sta dosegla Zrimšek in tudi Šnabl, ki je letos popolnoma prešel na crawl proge. Prešeren je dobil dva dolgoprogša, od katerih lahko spričo njune mladosti še precej pričakujemo. Vsi tekmovalci na lestvici so še mladi z izjemo Cererja, ki je edini predstavnik stare generacije.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Konkurenca je vedno hujša: LADO ZRIMŠEK

razen v disciplini 100 m hrbtno, kar pa je tudi pojav v lestvicah najboljših plavalcev iz vse Slovenije. Največji napredek je bil vsekakor dosežen na moških crawl progah, kar je v največji meri zaslu- ga mladih plavalcev Triglava iz Kranja, ki so prav na teh progah dosegli odlične rezultate. Z veseljem pa lahko ob tem pregledu ugotovimo tudi to, da ni bil napredek storjen samo v kvaliteti, temveč da se je ta šport začel gojiti tudi množično, za kar sta

podrobno ne pozna, pa je napravila vtis spoštovanja pred obsegom opravljenega dela in doseženimi uspehi. V društvu je sedaj osem telovadskih oddelkov. Vsi redno vadijo. Precej članov jeseniškega »Partizana« je doseglo v telovadbi že vidne uspehe. Med njimi so znana imena: Rozmanova, Smolnikarjeva, Oblakova in drugi.

Društvo se zaveda, da je možno doseči vrhunske rezultate, če bo šlo skozi njegovo telovadnico čim več ljudi, ker le iz množice telovadcev lahko rastejo prvaki. Društvo jih ima v svojih vrstah že precej. Vendar ni bilo na vsem občnem zboru slišati niti ene besede samohvale niti ni bilo moč zaslu- titi ponosa in zaverovanosti v uspehe. Skromnost je odlika telovadca. In tega se jeseniški telovadci močno zavedajo.

Skromnost - najvažnejša odlika telovadca in športnika

Pred kratkim je imelo svoj redni letni občni zbor TVD »Partizan« Jesenice. Ker je društvo v minulem letu doseglo zelo pomembne uspehe, ki jih na kratko odmerjenem prostoru ni moč niti zabeležiti, kaj šele podrobno oceniti, je prav, da vsaj bežno osvetlimo njegovo delo.

DRUŠTVO MLADIH LJUDI

Članstvo se je od lanskega leta skoraj podvojilo. Telovadnica postaja pretesna. 451 članov društva redno napolnjuje društvene prostore. Večina so mladi ljudje, ki šele stopajo v življenje in jim je telovadba resnično skoraj tako potrebna kot vsakodnevni kos kruha. Funkcionarji društva so upravičeno veseli svojega uspeha. Uspelo jim je pritegniti v društvene vrste veliko število mladine. Za industrijski kraj, kakršen so Jesenice, to število sicer še ni

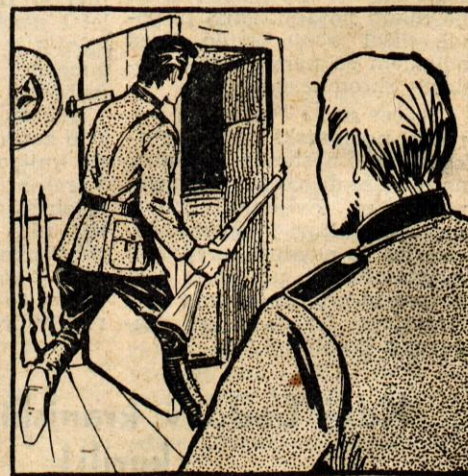
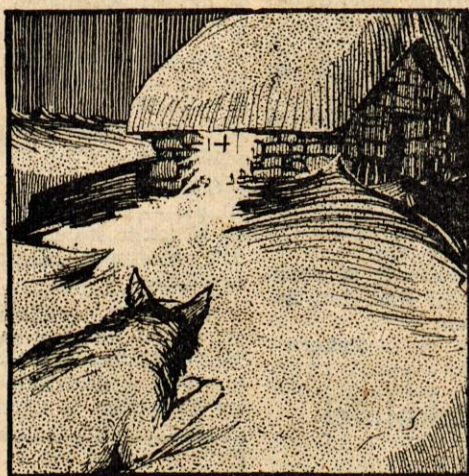
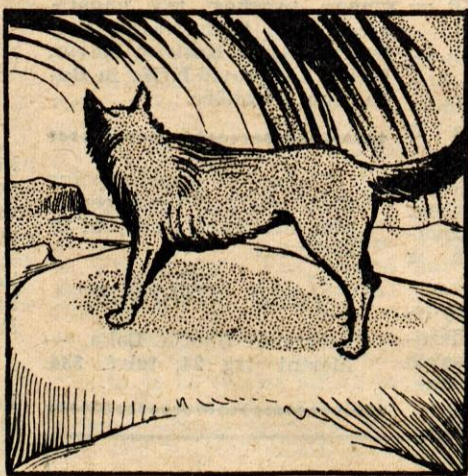
dovolj veliko. Vendar je led prebit. Za naraščaj ni več težav.

VODNIKOV NI!

Ni res, da jih ni. Saj se aktivno udeležuje v društvenih oddelkih 14 vodnikov, toda to je odločno premalo že za sedanje število telovadcev. Vse mogoče so že poskusili, toda v pridobivanju vodnikov so doslej le na pol uspeli. Na občnem zboru so pravilno ugotovili, da bodo problem trajno rešili le, če bodo našli dovolj poštovanih vodnikov v svojih lastnih vrstah.

NAD STO TEKMOVANJ IN NASTOPOV

Poročilo društvenega načelnika tov. Antoniča je bila pravcata kronika nastopov, prireditev in akademij. In ko jo je bral, je ni in ni bilo konca. Na nekatere člane društva je vplivala skoraj utrudljivo, na človeka, ki društva

1
Tuji, skrivnostni šepeti polarne noči so drhteli v zraku. Zemlja je bila pokrita z drobnim suhim snegom, čigar vsaka zvezdica je bila kakor sladkorni kristalček. Bilo je šestdeset stopinj pod ničlo.

Na golem grebenu ledene gore, ki je kraljevala nad to pokrajino, je sedel Blisk in se pozorno razgledoval po svojem svetu. Bila je Bliskova tretja zima, njegova tretja dolga polarna noč. Ves svet okrog njega je bil kakor temna votlina brez sonca ali meseca.

2
Glasni lajež malih belih lisic ga je predramil, da je planil pokonci in divje zarenčal. Blisk je sovražil te lisice, sovražil jih je bolj kot vse drugo na svetu. Hotel bi jih prisiliti k molku, raztrgal bi jih na kosce, toda spretno so se mu izogibale in si niso pustile blizu. To je vedel iz izkušnje.

Tako zravnal je bil Blisk krasna žival. Med Keewatinom in Velikim Medvedjim jezerom ni bilo mnogo volkov, ki bi se mogli meriti z njim po velikosti in moči.

3
Dovolj je že počival. V njem se je zopet oglašala kri njegovega prednika, psa Velikega Danca, ki je pred dvajsetimi leti začel med volkove. Dvajset let so bili njegovi predniki volkovi, divji in krvočolni, utrjeni v nenehnem boju za obstanek, toda pasja kri je prehajala iz roda v rod in se zopet oglašila v Blisku.

Pognal se je na pot proti jugu. Po nekaj urah dirjanja se je ustavil, vlegel v sneg in pričel opazovati razsvetljeno okno kočje ljudi.

4
V koči, ob robu razpoke, ki se je odpirala v ledu, sta živela dva belca, člana konjeniske severozapadne policije. Desetnik O'Connor je pravkar pripravljal poročilo o volkovih, ki naj bi ga vladni sel odnesel v trdnjavo, šeststo milj proti jugu. Sedem mesecev sta že vztrajala na tem skrajnem koncu zemlje, civilizacija je bila za njiju zelo daljna stvar, živila sta tukaj, da bi branila zakon. Takrat je zaslišal Bliskovo tuljenje. Zgrabil je puško in planil skozi vrata.

DRUŽINSKI POMENKI

Dragi bralci,

Pomoč mladini pri izbiri poklica

Doslej pre malo načrtno, zato so bile tudi pomanjkljivosti

danes vam prvič predstavljamo našo novo, razširjeno rubriko: »Družinski pomenki«. Odslej se boste srečevali z njo vsakih 14 dni. Kot danes, bo zavzela malo celotno stran in prizadevali si bomo, da bo čim bolj pestra ter privlačna. V naših »Pomenkih« bomo objavljali najrazličnejše članke o vzgojni problematiki, imela bo stalen modni kotiček, preko njih vam bomo skušali posredovati čim več drobnih, praktičnih nasvetov, napotila za ročna dela, porazgovorili se bomo o raznih problemih žena in njihove organizacije, o prehrani, higieni itd. Čim več bralcev bo aktivno sodelovalo pri urejanju te strani z nasveti in s prispevki, tem bolj pestra in priljubljena bo.

K urejanju strani smo pritegnili najrazličnejše strokovnjake, pravnike, zdravnike, ekonomiste itd. Na tej strani bomo objavljali tudi brezplačno pravno in zdravniške nasvete.

S skupnim delom bomo prav gotovo dosegli, da bodo naši »Družinski pomenki« postali nepogrešljiv sestavni del našega gorenjskega časopisa.

V tem upanju želimo vsem bralcem prav zadovoljno novo leto.

Urednica

V preteklosti se je dogajalo, da pri izbiri poklica niso upoštevali želje mladine. Precejšen vzrok takim pojavom je bilo zlasti nepoznanje posameznih poklicev in njihovih posebnosti.

Zato se danes pri nas ustanovljajo posvetovalnice za usmerjanje mladine v raznovrstne poklice. Svetovanje za poklic ni pri nas več samo zadeva vsakega posameznika, pač pa je splošen družbeni problem, skratka gospodarska potreba. Naši družbi je do tega, da so ljudje na delavnih mestih zadovoljni, ker to vpliva na kvaliteto dela in delovno storilnost. Splošno znano je, da tisti, ki je v svojem poklicu srečen, dela z zadovoljstvom. Težave, ki nastajajo pri opravljanju poklica, lažje zmagaže in njegova storilnost je večja. Delo mu ni v nadlego, pač pa ga opravlja z veseljem, fizična utrujenost mu ne jemlje dobre volje.

Poklicna svetovalnica bo močan faktor, na katerega moramo računati vsi pri vzgoji mladih strokovnih kadrov. Ne smemo misliti, da se svetovanje za poklic prične in neha takrat, ko otrok dokonča osemletno šolsko obveznost ali morda maturo na gimnaziji. Svetovanje za poklice se prične mnogo prej. Cilj splošnoizobraževalne šole je ta, da da mladini splošno znanje. Brez dvoma obsega tako znanje pojme o gospodarstvu in razvoju družbe same. Razumljivo je, da obvezna šola ne more

razpravljati o podrobnosti poklica, saj to tudi ni njena naloga. V šoli naj bi otrok dobil jasne pojme o ročnih in umskih poklicih. Šola bo v bodoče veliko pripomogla k uspehu svetovalnic, katere bodo po okrajih, usmerjale mladino v delavno bodočnost. V prvi vrsti pa se morajo starši zavedati, da je odločitev za poklic morda življenjsko vprašanje. Zato ne sme biti odločitev prenapetost in ne v zadnjem trenutku. Poklic katerega izbirajo starši je izbran po njihovemu okusu, ni pa rečeno, da je tudi otoku primeren.

V preteklosti je bila odločitev za poklic mnogo lažja kakor je danes, ker ni bilo toliko poklicev. Danes pa ima človek veliko večjo izbiro v vseh vrstah poklica. Število poklicev je pri nas, kakor tudi v drugih državah zelo veliko. Čim bolj se razvija industrija in obrt, tem večja je zahteva po novih poklicih.

V naši državi imamo približno 500 vrst poklicev za kvalificirane delavce. Nova nomenklatura pa bo vsebovala preko 1000 poklicev. Ako se ozremo na množico poklicev, ki zahtevajo vsako leto mlade ljudi, da se v njih izučijo, vidimo, da je izbira velika in precej težka.

Lahko trdimo, da dotok mladine v vajenske poklice še ni zadosti načrten. Nekatera podjetja gledajo preveč na rentabilnost, premalo pa na perspektivni razvoj. Utegne se

zgoditi, da bo v prihodnje v marsikaterem podjetju premalo dobrega strokovnega kadra, kar bo lahko povzročilo motnje v proizvodnji.

Kljub temu, da se je pri zaposlovanju mladega strokovnega kadra napravil ogromen korak naprej, se vendar opazijo še določene pomanjkljivosti. Te pomanjkljivosti pa se bodo v bodoče ravno s pomočjo svetovalnic in svetovalcev odpravile. O teh poklicnih svetovalnicah bodo poklicni svetovalci: psihologi, pedagogi, zdravniki, razni teh. strokovnjaki itd. Ti svetovalci bodo v bodoče pomagali naši mladini pri izbiri poklica, industriji pa zagotovili pravilno izbiro novih strokovnih kadrov.

I. ŽGAJNAR

Alojz Zibert:
LJUBEZEN PA TAKA

MODA

Nova linija pri plaščih?

Plašč nekoliko bogatejšega kroja iz enobarvnega volnenega blaga. Za ta model potrebujete 3 metre 140 cm širokega blaga.

7/8 plašč iz debelega tweeda — je iste barve kot krilo

Ne bi mogli reči, da je letos prevladovala pri ženskih plaščih zopet kaka nova linija. Morda je pri letošnjih plaščih le nekoliko bolj poudarjena težnja po praktičnosti in preprostosti kroja.

Za mrzle jesenske dni si bomo sešile plašč iz enobarvne kompaktne volnene tkanine, ali pa iz tweeda. Letos se precej uveljavlja svetlo rjava barva. Plašče pa ki jih nameravate nositi vsak dan, sešijte iz tweeda. Seveda pa je treba pri izbiri barve upoštevati ostalo vašo garderobo in pač izbrati tako barvo, ki bo njej ustrezala.

Letos jeseni so se pojavili novi 7/8 plašči, največkrat enake barve kot krilo. Ti plašči se precej uveljavljajo tudi sedaj pozimi. Njihova linija je ravna. Zapičajo se enovrstno ali dvovrstno. Imajo klasične rokave, ki so všiti nekoliko niže.

K takim plaščem se zelo pogosto nosi popolnoma ravno krojena obleka, ki se spredaj po vsej dolžini zapenja. Taka obleka je zelo praktična za oblačenje in likanje.

Praktični nasveti

Limone dajo dosti več soka, če jih segrejemo preden jih iztisnemo.

Krompir se ne bo razkuhal, če dodamo vodi, ko lonec postavimo, malo masti.

Podplati postanejo nepretrajni, če jih namažemo z ricinovim oljem in pustimo, da se olje vpije v usnje.

Preden juho serviramo, ji primešamo 4 žlice kisle smetane. Se boljše okus ima juha, češ kuhamo v njej na koščke prerezano pečenko.

Za naše gospodinje

KAJ ČE BI POSKUSILE PRIPRAVITI NASLEDNJE KOSILO:

1. Goveja juha z nastrgano kašo, 2. paradižnikova (ali kakršna druga ustrezna) omaka in nadevane blazinice. Nadevane blazinice. Iz 30 dkg moke, 1 jajce, nekoliko soli in vode zamesimo testo za rezance, ga tanko razvaljamo in zrežemo na kvadrate. Robove teh kvadratov namažemo z beljakom, v sredo pa denemo malo nadeva. Vsak nadevan kvadrat pokrijemo z drugim kvadratom in ob robovih dobro stisnemo, da se sprimeta. Kuhamo jih 20 minut in zabelimo z drobtinami.

Nadev pripravimo takole: 6 dkg surovega masla dobro zmešamo s 4 dkg sladkorja, dodamo 1 jajce, četrt kg pretlačenega sira, 2 dkg očiščenih rozin in pol desetinke litra smetane.

... ZA VEČERJO PA:

Spinačne rezine in belo kavo.

Spinačne rezine: Rezine belega kruha sprajimo na maslu, da so zlatorumene. Na vsako rezino namažemo potem za žlico običajno pripravljene spinače in jo obložimo s kolesci trdo kuhanih jajc.

JUHA IZ KISLEGA ZELJA

V 10 dkg razbeljene masti damo 2 žlici moke. Se preden moka zarumeni, prilijemo pol drugi liter vode od kislega zelja, osolimo, dodamo zajemalno kislega zelja in skuhamo.

Nagradna križanka »1956«

Vodravno: 1. vsem bralcem in naročnikom želi ob Novem letu »Glas Gorenjske«, 13. vrsta stikra, 14. latinski veznik, 15. naboj za puško, 16. prostor v gledališču, 17. vremenski pojav, 19. opravilo, 20. prislov, 21. vesel, nad vse zadovoljen,

prazgodovinski dobi, če ji damo kositer, dobimo trdo zlino bron, 61. ni obuta, 63. kratica za nogometni klub, 65. nemirni, plapolajoči, 68. začetnici priimka in imena znamenitega nemškega zdravnika, ki je odkril povzročitelja tu-

iz skupine zlatičnic; cvete že v januarju, 12. z železom obiti, 17. ne lep, 18. imajo malo kosti, 21. stanuje v sosedni hiši, 22. pota, ki jih še ni pokrila snežna odeja, 25. del polarnega sija, 26. okras, lišp, 28. del rudnika, 30. tretja, četrta in peta petina besede »kolki«, 31. prevračanje v smešno, 32. začetnici priimka in imena francoskega državnika in ekonomista, Quesneyevega naslednika in učenca, znan je tudi zaradi tega, ker je prvi poskušal uveljaviti v praksi fiziokratska načela, 33. začetnici imena in priimka srbskega učenjaka, književnika, politika in diplomata (1842—1915), 34. vrh v Savinjskih Alpah, 35. lep, 36. žična napeljava za oddajanje in sprejemanje elektromagnetskih valov, 37. naplailo, 45. krajevna za starost, 47. predlog, 49. priprava za merjenje časa, 50. izdelovalec mlečnega izdelka, 51. začetnici imena in priimka črnogorskega pesnika (Gorski venec), 53. potrebovati, 54. manjša naselja, 55. letovišče v bližini Opatije, 58. priimek zdravnika, po katerem se danes imenujemo poseben način zdravljenja: knajpanje, 60. kazni, 62. raze, odrgrine, 64. mesto v Boki Kotorski, 66. tekstilna rastlina, 67. zvest, vdan, 68. predmestje Kranja, 70. manjše vrste udomačenih kamel v Južni Ameriki, 72. trda snežena skorja, 74. iz šibja pleten nahrbtnik, 76. živalski glas, 78. veznik, 80. medmet.

Za pravilne rešitve je uredništvo časopisa »Glas Gorenjske« razpisalo 14 nagrad, in sicer:

1. nagrada 2.000 dinarjev
2. in 3. nagrada po 1.000 dinarjev
4. in 5. nagrada brezplačna celoletna naročnina na »Glas Gorenjske«
6. in 7. nagrada po 500 dinarjev
8. in 9. nagrada brezplačna polletna naročnina na »Glas Gorenjske«
10.—14. knjižne nagrade.

Vse reševalce opozarjamo, da naj pošljejo nagradno križanko do vključno 10. januarja 1956 na naslov: Uredništvo »Glas Gorenjske«, Kranj, Koroska 6. Javno žrebanje bo 11. januarja ob 15. uri v prostori uredništva.

berkuloze, 69. grški bog vetrov, 71. moderno orožje, izstrelek, 72. po čem hrepeneti, 73. tudi tako, brez tega, 75. neumni, 76. svet s kraškimi pojavi, 77. jo nudim, če komu pomagam, 79. kvartaški izraz, 80. priimek sodobne slovenske mladinske pesnice in pisateljice, 81. priimek in ime slovenskega pesnika.

Navpično: 1. nogometni klub, ki tekmuje v ljubljansko-primorski ligi, 2. po rodu, 3. priimek predsednika britanske vlade, 4. skala, 5. dva enaka soglasnika, 6. nerednost, 7. železniška postaja na progi Kranj — Jesenice, 8. znamka avtomobila, 9. posebnost oblika vode, 10. hlapljiva tekočina, 11. zelena trajnica,

23. podzemski hodnik, 24. negacija, odrekanje pomena besede, ki sledi, 25. jesenska cvetlica, ki je strupena in raste na travnikih kot plevel, 27. medmet, 28. ptica pevka, 29. pribežališče, zatočišče, 31. naš športni tehnik, časopis, 33. moško ime, 35. evropska država, 38. površinska mera, 39. krajevna za srednji, 40. italijanski spolnik, 41. arabski žrebec, 42. lopa, 43. predlog, 44. znižana nota, 45. osebnostni zaimek, 46. veznik, 48. naslov našega dnevnega časopisa, 56. vratar NK »Triglava«, ki je prej branil za ljubljanski Odred, 57. pomota, 59. druga, četrta in peta črka elementa, druge kovine, ki jo je človek spoznal za zlato, poznan že v

svetujemo vam

KOZMETIKA

Ozeblina, ki niso odprte, lahko ozdravite na sledeči način: prekuhajte v vodi nekaj vejic zelene in jo pustite v njej. V tej vodi okopljite noge in jih po kopeli zmasirajte ter povijte. Voda se lahko porabi za več kopeli. Na ta način se zdravi tudi revmatizem. Te kopeli pa so koristne tudi, ker preprečujejo ozeblina.

Če vam otečejo prsti na roki, jih krepko masirajte, ker v večini primerov otklina na prstih pomeni, da imate slab krvni obtok. Ta pa se da izboljšati z masažo. Roke masirajte tako, kot da bi oblačili majhne rokavice, pri tem pa držite roke v zraku.

Kurja očesa zanesljivo odpravite, če namočite v kisu porovo listje in ga pustite namakati 24 ur, da se dodobra omeha. Tak list položite na kurje oko in ga obložite z vato in gazo. To ponovite nekaj noči zapovrstjo, pa se boste kaj kmalu znebili neprijetnih bolečin.

ZDRAVSTVO

Pozimi rade skele oči. Prav tako začno skeleti oči tudi zaradi predolgega branja, napornega ročnega dela in zaradi slabega sedeža v kinematografu. Sklenjeje odpravimo, če si položimo na oči tople obkladke. Seveda potem ne smemo takoj na mrzel zrak.

Izborna sredstvo proti kožnim boleznim, izpuščajem itd., je čaj iz mačehic. Zvečer in zjutraj popijte skodelico takega čaja, za katerega potrebujete samo kavino žličko posušenih cvetov mačehic.

Proti nahodu in kataru je zelo dobra čebula. Čebulo razrežemo na štiri dele in jo dušimo v kandiranem sladkorju. Sok, ki pri tem nastane shranimo v dobro zaprt kozarec in ga vzamemo vsaki 2 uri po eno kavino žličko.

SLAVČEK

Le sijaj, sijaj, sončece,
ogrevaj mlado tast,
da zraste iz domačih tal,
ponosno kakor firast!

Dragi cicibančki in pionirji!

Vem, vem — saj priznam, da se že dolgo časa nisem oglašil in, da je že marsikdo izmed vas mislil, da sem nekje potihoma zadremekal. Ne, le toliko je bilo opravkov in raznega drobnega dela, da se nisem mogel pogovoriti z vami. Bo pa danes se nanizalo več besed, saj je predal poln samo dobrih novic.

V novo desetletje stopamo. Za nami je obnova porušene domovine, za nami graditev naših tovarn, za nami so dnevi odrekanih, za nami dnevi trdega dela, boja in uspehov. In danes, ko končujemo in zaključujemo to plodno desetletje in se poslavljamo obenem od starega leta, si bomo segli najprej krepko v roke in si voščili mnogo zdravja, mnogo sreče in mnogo delovnih uspehov v novem letu. Praznični dnevi so pred nami.

Dedek Mraz, obložen z dobrotami, že hodi po naši lepi Gorenjski in obiskuje domove, šole in društva. Vsi v veseljem pričakovanju teh dobrot, občudovanju razsvetljenih ter bogato okrašenih jelke se veselijo in uživajo prostost. Le, saj so počitnice in mislim, brezskrbne počitnice, ker ste prinesli vsi domov lepa spričevala.

Dragi cicibančki in pionirji, da ne pozabim. Rekel sem, da imam predal poln novic. No pa bom iztresel, saj vem, da ste neučakani. Brali ste že verjetno, da bo naš list »Glas Gorenjske« izhajal sedaj dvakrat tedensko. Vsakih štirinajst dni pa bo cela stran posvečena samo vam. Bogata bo vsebina te strani: slikanice, pesmi, pravljice, povesti in še mnogo drugih dobrot se bo nanizalo pred vami. Za bistro glave bo poseben kotichek napolnjen s križankami, ugankami, rebusi, pregovori ter drugimi trdimi orehi. Poseben prostor bo določen tudi znanju, vedno bo nekaj za razbistritev duha. Del te strani pa bo samo, samo vaš, tu se bodo namreč objavljala vaša pisma. Marsikdo se že sedaj sprašuje, ja, o čem pa naj bi pisal? Ja, napisal si lepo domačo nalogo, narisal hriček za vašo hišo, poln smučarjev, otrok s sankami. Opisal boš prijeten dogodek, kot si ga doživel v šoli, doma. Mogoče nam boš poslal v objavo lepo pesmico, uganko, pregovor, ki ti ga je povedala stara mati. Otroci, upam, da bo potrebna velika torba, kamor bom spravljala ta vaša pisma in jih po redu prebiral.

Pa še nekaj — samo na uho vam povem.

Lepe nagrade čakajo vse tiste, ki mi bodo poslali lep dopis, strli orehe ali kaj prijetnega narisali. Nagrade bodo knjige in druge pisane dobrote.

Le pridno na delo, pozdravlja vas dedek

Kosobrin

Dopise pošiljajte na naslov: Uredništvo »Glasu Gorenjske« Mladinski kotichek, Kranj.

daljni svet takrat, ko jima je umrla mamica. Babica je bila stara in ni ji bilo lahko skrbeti za taka dva neugnana. No — pa Anka je bila pridna in poslušna, toda Jože je dobri babici prizadeval nemalo skrbi.

Pravkar se je vrnil iz gozda, kamor ga je poslala babica po suhljad. Po ves dan se je rad potikal po njem, stikal za ptiči in jih lovil. Tudi tokrat se je zakasnil. Karala ga je zaradi tega babica, a nobena beseda ni nič zalegla. Ko je nabiral suhljad, je zaslišal ptička, ki je s svojim drobnim kljunčkom ubiral tako lepe melodije, da je Jože v začudenju obstal. Takoj je sklenil, da ga mora ujeti. A nikjer drobnega pevca ni bilo videti. Nazadnje ga je zagledal. Na vejici leskovega grma je sedel. A ni bil lepo pisane kot je mislil Jože, temveč čisto siv. Kar verjeti ni mogel, da bi ta tako lepo pel. Skušal ga ujeti, že misli, da ga ima, a ptiček mu pred nosom odleti še globlje v gozd. »Veš Anka,« reče sestra, ki ji je pripovedoval o dogodku v gozdu, »to bi strmela, ko bi ga slišala peti.« »Dobro se mi zdi,« odvrne ta, »da ga nisi ujel. Smilijo se mi ptički.«

Ako ga nisem danes, ga bom pa jutri,« jo zavrne brat. Sklenil je namreč, da za vsako ceno ujame tega ptička. Naredil mu bo lepo kletko in ga zaprl vanjo. Misli, da bo v njej žvrgolel od jutra do večera. Tedaj pa se iz gozda oglasi ptičja pesem. Vsi prisluhnejo.

»Ali slišiš, Anka?« vpraša Jože. »Spet poje.« »To je slavec,« pojasni babica. »Med vsemi ptičami poje najlepše.« »Moram ga ujeti!« vzkligne Jože. »Da nam bo pel kar doma. Prinašala mu bova najboljšo hrano, Anka.«

Toda babica je bila drugih misli. »Motiš se,« je dejala. »V kletki bo umolknil, ker bi izgubil svoje najdražje.«

»Svoje najdražje? In kaj je to?« vprašata oba hkrati.

»Svoboda,« odvrne babica.

»In kaj je svoboda, babica?« hočeta vedeti otroka.

»Svoboda je najdražji dar, ki ga imamo. Svoboda je kakor ptička v gozdu. Svoboda je prostost. Ptička leta prosto po gaju, skače prosto od vejice do vejice, poje kakor ji peti da njeno drobno srčece. Če jo zapreš v kletko, je ujeta, ni svobodna. Ni svobodna, ker ne more tja, kamor jo vleče srce... v zeleni gaj,« zaključi babica.

Jože pa le trdi, da ni tako hudo v kletki, kakor pravi babica. Med tem prerekanjem se od daleč zasliši vrišč. Vedno bližje prihajajo veseli vzkliki. So že tu vaški otroci. To jih je! Vsi so vkiteni s cvetjem in zelenjem in vodijo Zelenega Jurija. Ta ima na glavi ogromen klobuk iz samega zelenja in cvetja. Otroci so prišli babici voščiti praznične pamladi. Dobro poznajo babico, ki jih je bila zelo vesela. Ko jih je obdarovala s suhimi hruškami, so jo zaprosili, naj jim pove pravljico. In babica je pripovedovala:

»V neki daljni deželi je živel nekoč zloben kralj. Zanimal je svoje podanike. Za najmanjše prestopke jih je zapiral v ječo in obsojal na smrt. Vse ječe so bile polne. Ta kralj ni mogel slišati ne petja, ne glasbe. Sovražil je oboje. Pod oknom njegove spalnice je rasel jasminov grm. Nekoč, ko je bil v najlepšem cvetju, je priletel ob prvi jutranji zarji slavček. Priletel je iz zelenega gaja, sedel na drobno vejico jasminovega grma in zapel čudovito milo pesem. Pel je izpočetka tiho, kakor bi žuborel studenček in tako tožno, da je na slednjem jasminovem svetu zablestela velika solza. Le enkrat samkrat je zapel močnejše in koj je pokukalo sonce izza gore in v svoj ginjenosti poslalo svojo luč na jasminove cvete. Zablesteli so kot bi bili srebrni. Slavec pa je pel vedno tiše in tiše. Pel je o ljubezni... Ko je odpel, se je povrnil v svoj gaj. Kralj pa, ki ni poznal ljubezni in je sovražil pesmi, se je razsrdil in ukazal svojim služabnikom, naj ujamajo slavčaka in ga ubijejo. »Pa so ga ubili!« se oglase v en glas otroci.

(Nadaljevanje sledi)

Ali že veste?

Vem, da je že znano vsem, kje se nahaja sedaj naš marsal Tito, da je prve dni decembra odplul na ponosni ladji Galeb v Afriko in, da je obiskal najprej prijateljsko državo Etiopijo ter, da je sedaj na obisku v Egiptu.

Morda pa ni še znano vsem, da je Etiopija petkrat večja kakor Jugoslavija (meri 1233000 kvadrat. kilometrov), da je glavno mesto te dežele Adis Abeba, da so še druga mesta: Asmara, Harar, Adua, Debra Markos, Desie, Ajču,

da je najtopplejši kraj te dežele pristanišče Masaua, da na tem velikem delu zemlje živi okoli 16 milijonov prebivalcev, da se ti ljudje povečini pečajo z živinorejo in poljedelstvom, da rede na obširnih pašnikih mnogo ovac, govedo, da pridelajo mnogo koruze, tobaka, predvsem pa kave, ki jo izvažajo v druge dežele, da je ta država bogata tudi na rudah, kopljejo: železo, kosit, zlato, platino, kameno sol,

da velja še danes ponekod v Etiopiji kot plačilno sredstvo ploščica kamene soli težka 70 g, da je v tej deželi industrija zelo slabo razvita, da je le nekaj tovarn, kjer izdelujejo milo, pivo, mesne konzerve, tekstilno blago, da so glavna prometna sredstva le osli, konji in kamele, da povezuje glavno mesto Adis Abebo in ostale kraje le ena železniška proga, da vodi to prijateljsko državo cesar Haile Selasie, ki je lansko leto bil na prijateljskem obisku pri nas, da je...

Novoletne želje

V srcu slehernem je skrito drobnih pač želja nešteto, vsem do zadnje naj izpolni srčne želje novo leto!

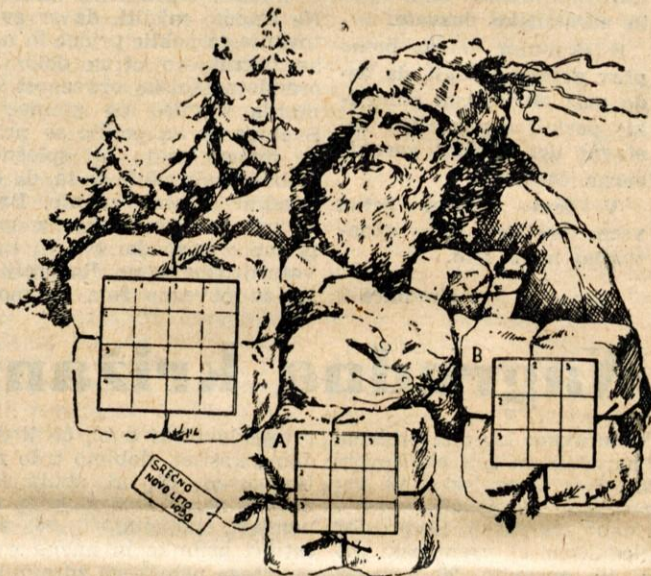
Z radostjo naj vam prinese tri velike, težke vreče, ne bonbonov čokoladnih, temveč same čiste sreče!

Zraven pa toliko smeha, da nikdar vam ga ne zmanjka; vsepovsod le dobra volja, naj vas spremlja brez prestanka!

Martina Bidovčeva

TRDI OREHI

Križanka: Dedek Mraz

A: Vodoravno in navpično:

1. Sorodnik
2. Stevnik
3. Podarim, ponudim

B:

1. Kratica za denar
2. Poseduje

3. Zaimsek

C:

1. Vremenski pojav
2. Prosiš
3. Najmanjši del snovi
4. Letni čas

POSETNIKA

Ego Gr. Klas
Senj

Kaj rad prebira ta tovariš?

UGANKA

Le enkrat na leto pride, mesta in vasi obide. Vse ga željno pričakuje, saj povsod dobrot nasuje.

Iz Dedkovega nabiralnika:

Moj pes in maček

Ko sem bil majhen, sem vedno želel, da bi imeli doma muco in psa. Večkrat sem za to mamko prosil. In res mi je nekoč prinesla mucka. Zelo sem ga bil vesel. Ko je odrasel, je lovil miši. Včasih je prišel ponoči, ko sem spal, na mojo posteljo in me grel. Nekoč pa je najbrž ujel zastrupljeno miš, kajti zbolel je in morali smo ga ubiti.

Imeli smo tudi majhnega psa, ki ga je stari oče prinesel iz Gorenj. Imenovali smo ga Medo. Imeli smo ga dolgo časa. Včasih je prišel s staro mamko k meni v Mladinski dom. Nekoč se mu je tako stozilo po meni, da je sam prišel k meni v Kranj.

Bogataj Cveto, učenec VI. b razreda v osnovni šoli iz Mladinskega doma

Vse ilustracije so delo akademskega slikarja Milana Batista

CICIBANOV KOTIČEK

Štorklja in lisica

Lisica in štorklja sta postali prijatelji. Nekoč se lisica domislila, da bi bilo prav, če bi povabila štorkljo na gostijo. Pripravi se in odide k štorklji.

»Pridi ljuba štorklja k meni v goste, pridi, boš videla, kako te bom pogostila. Priprava sem dobro jedčo in izvrstno pijačo. Ne smeš povabila odkloniti!«

Štorklja je povabilo sprejela in prišla k lisici v goste. Toda zvita lisica je skuhalo proseno kašo, jo razmazala po krožniku in jo ponudila štorklji rekoč: »Jej štorklja, jej, moja ljuba prijateljica! Sama sem kuhala in dobro zabelila.«

Štorklja kljuva semtertja po krožniku, toda v kljun ne dobi niti zrna. Zatem prične jesti tudi lisica, liže in liže, dokler se poslednja kaša ne izgubi v njenem nenasitnem želodčku.

Ko je vse pojedla, reče:

»Oprosti, draga prijateljica,

pa res ne morem pomagati.«

Štorklja se za tako prijazenost lepo zahvali in predno se poslovijo od lisice reče: »Ljuba gostiteljica, da bo najino prijateljstvo še tesnejše, prosim, vrni mi obisk. Potrudila se bom, da te bom čim bolj postregla.«

Drugi dan pride lisica v goste k štorklji. Ta je skuhalo močnik in ga nalila v vrč, ki je imel prav dolg in ozek vrat. Zatem prične vabiti:

»Jej, lisička, jej! Dosti sem skuhalo, najedi se bova obe. Ker mi je volk vse odnesel, nisem mogla drugih jedi pripraviti. Jej, jej, prijateljica!«

Lisica se je pričela vrteti okoli vrča, ovohavala in oblizovala je vrč, pritiskala je glavo v ozko grlo, toda vse zaman, do dišečega močnika s svojim smrčkom ni in ni mogla priti. Štorklja pa le nekajkrat potisne svoj dolgi kljun v vrč in poje vse do zadnje drobtinice.

»Ne jezi se lisička, ne jezi,

ker nimam nič drugega s čimer bi te postregla.«

Lisica se poslovi in odide. Gostija ji ni bila prav nič všeč, ker je mislila, da se bo najedla za ves teden, a je prišla lačna domov.

Priredil: Vilko Kus

JURČKE

ČUDEN POGREB Za Nimivost

Nekega zimskega dne štiri-
inštiridesetega leta so Svabi
nepričakovano napadli prvi
bataljon Prešernove brigade.
Med spopadom so se razhaj-
kali četni kuhar Tine, Jaka in
Nace, nato pa so dolgo moto-
vilili po hostah in iskali svo-
je tovariše. Jaka je bil obo-
rožen z mavz:rico, Nace je
svojo karabinko zahajkal, Ti-
ne pa tudi ni imel pri sebi
nobenega obrambnega sred-
stva razen dolge prekle, na
kateri je nosil velik pločevin-
ast lonec.

Nekje se je Nace, ki je ho-
dil prvi, naenkrat do vratu
pogreznil v zasneženo kota-
njo. Ko sta ga Tine in Jaka z
druženimi močmi potegnili
vzven in so krenili dalje, je Ti-
ne začel pripovedovati, da je
tudi on nekoč padel v veli-
k snežen zamet in se nikakor ni
mogel skobacati iz njega.

»In kako si se rešil?« mu je
Nace segel v besedo.

»Na zelo preprost način,« je
odvrnil Tine. »Sel sem domov
po loato, odkidal sneg in na-
daljeval svojo pot.«

Nace se je zasmel, Jaka
pa, ki ni imel smisla za hu-
mor, je resno dejal v svojem
žlahtnem narečju:

»Važe! Koj sram te bodi!«

»Kaj mi ne verjameš?« se je
skoraj užaljeno zavzel Tine.

»Verjamem? Preh bo Trg-
vau na gunkrej Save sko-
ču...«

»Psi! Slišita?« ju je nena-
doma prekinil Nace in napel
sluh.

Tudi Jaka in Tine sta pri-
sluhnila in slišala bližajoče se
tuljenje volkov. Vsi trije so
se spogledali. Kaj sedaj?

»Bežimo, sicer bo po nas,«
je rekel Nace in jo korajžno
ucvril proti bližnjemu skalov-
ju.

Tine je spustil lonec na tla,
vzel preklo za vsak primer s

Moderno gledališče

Neko gledališče je delalo
poskuse tako, da je zanema-
rilo prav vso dekoracijo.
»Moč domišljije!«, je vzkli-
nil režiser ves v ognju. »V
prvi sliki si mora gledalec
sam predstavljati veliko dvo-
rano, kjer stojita junak in nje-
gova izvoljenka. V drugem
prizoru si mora publika za-
misliti, da smo zvečer na ro-
bu gozda in v tretji sliki...«

»V tretji sliki si moramo mi,
igralci, zamišljati, da so pred
nami gledalci, kajne?« se je
oglasil vmes neki igralec sta-
rega kova.

seboj in jo pcedil za Nace-
tom. Vtem je Jaka še vedno
stal na mestu in čakal, kdaj
bo zagledal volkove in ugotov-
vil, ali res prihajajo v to
smer. Malo nato je zagledal

krdelo volkov, ki so drveli
proti njemu. Tedaj je urno
planil k najbližji smreki in
splezal nanjo.

Cez čas so se volkovi konč-
no oddaljili. Tine in Nace sta
se počasi izmotala iz skalovja
in se vsa zaskrbljena vrnila na
kraj, kjer sta pustila Jaka. O-
ziral sta se naokoli, ga kli-
cala, toda o Jaki ni bilo ne
duha ne sluha. Naenkrat sta
zagledala pod bližnjo smreko
sledove volčjih stopinj, krvave
madeže, nekaj ostankov o-
glodanih kosti in Jakovo pu-
ško.

»Poglej!« je presunljivo
vzkliknil Nace. »Raztrgali so
ga in požrli.«

»Strašno!« je šepnil Tine,
ves prevzet od groze.

»Ubogi Jaka, kakšen nesre-
čen konec je naredil!« je Nace
sočutno zmajal z glavo.

»Skoda fanta! Takih je ma-
lo,« je priznal Tine.

»Ti,« je čez čas rekel Nace,
»mislim, da bi ne bilo lepo od
naju, če bi pustila te njego-
ve ostanke kar tako, a? Kaj
če bi jih zagrebala?«

»Dajva jih,« je soglašal Ti-
ne. Potem je pogledal svoj lo-
nec, ki je bil zdaj na več me-
stih preluknjani od svinčenk in
neuporaben, ter dejal: »Kar
sem noter jih bova spravila.
— Eh, kolikokrat je revež je-
del iz tega pikra ostanke me-
naže, ne da bi se mu takrat
niti sanjalo, da bodo nekega
dne njegovi pozemeljski ostan-
ki počivali prav v tem pi-
skru!«

Ko sta izgrebla v snegu glo-
boko jamo, sta vanjo zagreb-
la lonec s kostmi. Po tem na
moč žalostnem opravku sta
obstala ob visoki snežni gomili,

se spoštljivo odkrila in nekaj
časa z vidnim žalovanjem
strmela v gomilo. Nazadnje
je Tine vzkliknil:

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

»Slava mu!« je kakor od-

Kakor en sam sta se ozrla
kvišku. Osupnila sta. Ne, ni
mogoče! Z izbuljenimi očmi
sta se spogledala, nato pa spet
zastrmela v Jaka, ki se je
počasi spuščal na tla. Ko je
stal pred njima, je sila resno
pogledal zdaj enega, zdaj
dr drugega in ujedljivo dejal:

»Ha, sta me pokopava, a?«

Tine in Nace sta nepremič-
no boljčala vanj, ne da bi bi-
la kaj razumela, dokler jima
ni povedal, kako in kaj.

Ko sta jo onadva popihala v
skalovje, je on splezal na
smreko. Da bi pregnal volko-
ve, ki so se nagneli okrog
smreke, je začel streljati na-
nje in enega ubil. Streljal je
še dalje, a zadel ni nobenega
več, ker ga je tako zblo v ro-
ke, da ni mogel več držati pu-
ške in mu je zdrknila na tla.
Medtem so sestradani volko-
vi pohrustali svojega brata,
pustili tistih nekaj koščic in jo
odkurili dalje.

»O tristo hudičev!« je zdaj
skoraj zatulil Nace in jezno
pljunil na gomilo.

Alojz Ravbar

O enakih klobukih

Nezaslišano! Gospa N. si je
omisliła in privoščila nena-
vaden klobuk: stvaritev, podob-
no roju čebel, iz katerega svi-
gajo spiralna peresa; kratka,
enkratno, čudovito! In kar je
glavno: nobena druga ženska
si ne bo upala kaj takega po-
sadi na glavo. To pa je ravo-
no tisto!

V neki mali restavraciji pa
se je zgodilo čudo: gospa N.
je pri sosednji mizi nenadoma
zagledala neko drugo damo z
natančno enakim klobukom.
Nevzdržna situacija — v
majhnem lokalu dve dami z
enakim klobukom?! Katastro-
falno! »Kaj sem mogla,« je
gospa N. kasneje pripovedova-

la svojim razburjenim sobe-
sednicam, »vzela sem stvar z
njene šaljive strani, se dami
čimbolj obzirno nasmejala, po-
kazala na svoj klobuk, nato
na njenega in dvignila kozar-
ček: Na zdravje modri! Dama
je bila sicer nekoliko iz tira,
a mi je vrnila smehljaj. Na-
to sem se seveda hitro izmuz-
nila, pri izhodu še enkrat po-
novila iste geste kot prej —
in že me ni bilo več. Pozneje
sem se večkrat vprašala, kaj
je le mogla dama misliti o
meni. Ko sem se namreč na
hodniku pogledala v zrcalo,
sem na svojo grozo ugotovila,
da sem svoj famozni klobuk
— pustila doma!«

Kakšno vreme bo jutri?

Znamenitost današnjega ča-
sa so precej točne časopisne
ali radijske napovedi vreme-
na: navadno je ravno obratno.
V zadnjem času pa se zdi, da
se znanstveniki — meteorologi
z novimi metodami približu-
jejo večji točnosti pri vremen-
skih napovedih — gre za na-
povedovanje iz drevja. Profe-
sor A. E. Douglassu se je nam-
reč po 45 letih napornega de-
la posrečilo razbrati iz dre-
vesnega prereza, kjer po tako
imenovanih »letnicah« natan-
ko vidimo starost in plodovi-
tost določenega leta, tudi vre-

me za več tisočletij nazaj. Do
stotinke natančni instrumenti
beležijo vsa dogajanja tako,
da moremo sedaj sklepati na
vplive, ki jih je imelo vreme
na človeško zgodovino in ci-
vilizacijo tudi pred 3.000 leti.
Te analize pa imajo tudi veliko
vrednost pri določanju vremen-
a za bodoče. V Arizoni
(ZDA), kjer profesor Douglass
opravlja svoja raziskovanja v
obširnih pragozdovih, so ta
dognanja vzeli zelo resno, saj
so jih vzeli za osnovo pri
gradnji mogočnega Hooverje-
vega jezusa.

34 so se okrog tovariša in se sklonili k njemu. Ta je zašepetal:
— Pustite me! Le smrečja mi natrgajte in mi posteljite.
Jutri... jutri pridem za vami. Poznam to pot.
Da bi pustili tu tovariša? Zmrnil bi.
Ne. Nikoli!
Napravili so nosila. Dve bukovi veji so oblekli v ko-
mandantovo plašč in na nosila naložili tovariša.
— Nikar, nikar! — se je branil. — Še sami boste komaj
prišli do Gorjuš.
John ni razumel, kaj Stojan govori. Le po kretnjah je
uganil. Noče, da bi ga nesli. Noče, da bi bil tovarišem v
breme.
Komandantovo prigovarjanje ni zaleglo.
— Prav, — je rekel. — Odenemo te in jutri prideš za
nami.

Stojan ga je razumevaljoče pogledal. Ko je zaspal, so ga
dvignili na nosila. Fant z oteklimi nogami tega ni čutil. Spal
je kot ubit.

In pot se je vlekl naprej, se zibala pod njimi. Kakor
da bi tovorna ladja plula med otoki gozdov po valovitem
morju. Tako se jim je zdelo, s' onenimi pod bremenom. Zem-
lja pa je bila mirna in negibna. Le sneg se je na planjavah
udiral pod njihovimi koraki. Kakor širok kanal se je odprla
pred njimi avtomobilska cesta. Zasnežena kakor gozdovi in
planave med njimi.

Sneg je zmrzoval, a ne toliko, da bi partizanom olajšal
pot. Nasprotno! Vdiral se je, a gaziti ga niso mogli. Vdiral
se je čez kolena in pri vsakem koraku jim je bilo, kakor da
bi jih zemlja obuvala v leden, nase prikovan škorenj, ki
so ga le z muko s'zuvali. Vsak korak je bil tak. Vsak korak
nepopisna muka. Utrujenost in izčrpanost jim je z znojem
lila čez obraze. Od obleke (ali bolje rečeno od cunj) je
puhtela soparica in iz teles je odtekala poslednja energija.
Ce so za nekaj hipov postali in odložili breme, je obleka pri-
čela zmrzovati in na sencih in obrveh se jim je jel nabirati
srež.

Kdo ve, koliko časa so brodili skozi sneg z bremenom na
ramah. Človek, ki kaj takega ni sam doživel, bi tega skoro
ne mogel verjeti. In vendar je bila čista resnica. Stotine in
stotine ljudi je med vojno doživljalo take nanore. In ti vedo,
da je to resnica. Ti vedo, da je človek bolj trdoživ od najbolj
trdožive živali.

In vendar je tudi njemu pisana meja.
— Ne morem več, — je rekel Rudi.
— Ne morem več, — je rekel Marian.
— Ne morem več, — je rekel Pepček.
Moč je le Stojan, ki je ležal kakor mrtev na nosilih.
In močala sta komandant in John.

VELIKI HELIKOPTERJI

Ameriška vojaška uprava je izpopolnila svoje he-
likopterje. V Philadelphiji so poskusili z dvomotornim
helikopterjem, ki se lahko premika naprej ali
nazaj, kakor je pač potreba. Vsako gibanje ima po-
seben motor. Prostora ima za 40 potnikov. Ta helikop-
ter velikan je še vedno gibljivejši pri pristajanju in
pri vzletu, kakor vsako drugo letalo. Odleti in pri-
stane navpično, brez zagona in pristajanja. Vojaška
uprava napoveduje, da bo dala čim več teh helikop-
terjev velikanov v promet.

HREN ZA ANTARKTIKO

Osvajalec Mount Everesta, Edmund Hillary je izja-
vil, da bo novozelandska ekspedicija, ki se bo pri-
hodnje leto napotila v Antarktiko, vzela s seboj 90
kilogramov dobre novozelandske prsti, da bo ek-
spedicija ves čas oskrbovana s svežo zelenjavo in vita-
mini ter da se ji ne bo treba oskrbovati s konzerva-
mi. To zemljo, v katero bodo zasadili divji hren, ki
zelo hitro raste in je bogat z vitamini, bodo od spodaj
segrevali s petrolejsko svetilko, zgoraj pa bodo rastli-
no zavarovali s pokrovom iz prozorne plastične snovi.

ISTOČASNO 36 TELEFONSKIH POGOVOROV

En telefonski kabel je že položen, drugi bo položen
prihodnje leto. Gre za telefonsko zvezo med zapadno
poloblo Amerike in Evropo, preko Velike Britanije.
Pri tem velenodietu sodelujejo Združene države, Ka-
nada in Velika Britanija. Ko bosta položena oba ka-
bla, bo istočasno možnih 36 telefonskih razgovorov

TUDI ŽENSKSE SE DRAŽIJO

V afriških kolonijah je še vedno v navadi odkup
neveste. Zenin je nevesto odkupil ali z delom v dru-
žini njegove bodoče neveste, ali v blagu, ali v de-
nariu.

Britanci imajo v Afriki med drugim tudi kolonialno
posest Nigeria. Še nedavno tega je bila nevesta lahko
odkupljena v dolarski valuti z nekaj več kot 14 dolar-
ji, sedaj pa je cena poskočila. Za navadne neizobraže-
ne ženske, ki naj se poročijo, je treba plačati odkup-
nino 280 dolarjev, za izobražene ženske, kot učiteljice,
babice, bolniške strežnice, pa mora ženin plačati
celo 840 dolarjev.

KJE JE NAJVEČ ODVETNIKOV

V Genovi je izšla knjiga z naslovom »128 nasvetov
za 31 tisoč odvetnikov«. Iz te knjige je razvid-
no, da je v Italiji nad 30.000 odvetnikov. Francija ima
samo okrog 7 tisoč odvetnikov. Italijo prekaša samo
Indija in še ta le po številu, nikakor pa ne z odstotki
na prebivalstvo. V Indiji je namreč 40 tisoč odvet-
nikov na 360 milijonov prebivalcev.

ČETVORČKI V RUSIJI

Sovjetska časopisna agencija Tass poroča, da je
Rusinja Kaničeva, ki je po peklicu inženir, rodila čet-
vorčke: tri deklice in enega dečka. Mati in četvorčki
so zdravi.

EKSPLOZIJA RUSKE »H« BOMBE

Zadnja eksplozija vodikove bombe v Sibiriji je mo-
rala biti, tako priznava tudi ameriška komisija za
atomsko energijo, zelo močna. Kakor takrat, ko so na
otokih Bikini na Pacifiku izvršili poskus za eksplozijo
prve ameriške vodikove bombe in so se čutili posledice
dalje, kot so strokovnjaki predvidevali (opečeni
so bili japonski ribiči), tako so sedaj čutili posledice
eksplozije v Sibiriji, na Japonskem in tudi v Zdrže-
nih državah, na zapadni obali. Ameriška komisija
za atomsko energijo pri tem pravi, da je škodljive
posledice niso bile obšutne, pač pa se Japonci pri-
žujejo, da so čutili te vplive skoraj po vsej Japonski.

Obstali so in zavladala je tišina. Čez čas je rekel ko-
mandant:

— Saj bomo kmalu na Gorjušah. Dobro uro! — Sku-
šal je bodriti tovariše, a njegov glas je bil prav tako utru-
jen kot njihov. Komaj slišen.

— Prespimo tu, — je rekel Rudi.

In prav tako sta rekla Marjan in Pepček.

Le John je molčal. To muko, ki jo je danes doživljal,
je smatral kot pokoro, za Irwinga, ki ga je zapustil v silo.
Ta muka ga je očistila in krivda, ki jo je čutil pred svo-
jim prijateljem, je postajala manjša.

Komandant je še bodril. A brez uspeha. Vdal se je in
privolil.

Nalomili so smrečja. Kako težko so se lomile veje!
Z bajoneti so si izsekali s poslednjimi močmi zavetje v
sneg. Odprla se je jama, podobna plitvemu grobu. Vanjo so
nastlali veje in legli. Drobec sekunde in objela jih je dobra
tema globokega spanca.

Tudi John je že zaspal. Le komandant se je s skrajnim
naporom volje upiral spancu. Podzavestno je čutil, da je to
njihova poslednja noč, če ostanejo v snegu. Zmrznili bo-
do in kurirji, ki bodo morda šli tu mimo, bodo našli le šest
trupel. Šest trupel dobro uro od cilja. Dobro uro od Gor-
juš. Dobro uro od življenja, ki bi se tam vrnilo vanje. In
kriv bo on, ker ni vtrajal.

In kaj je on? Ali ni prav tako utrujeno človeško bitje
kakor njegovi tovariši? Ali ni prav tako do konca izčrpan?
V ničemer se ne razlikuje od njih razen našivov, ki jih ima
na rokavih. In prav ti našivi ga delajo odgovornega za to-
variše in odgovornega, da se spočiti in dobro oblečeni vrnejo
na Korško in začno zopet boji. Boj, ki bo pomladil kronan
s svobodo. Morda še prej. Pomlad pa prav gotovo!

Kako naj dvigne tovariše, da bodo pozabili na utru-
jenost in izčrpanost? Kako naj vlije vanje moč, da bodo
vzdržali le uro še skozi gozdove. Potem se bodo pred njimi
odprle Gorjuše. In na Gorjušah bo hrana! Dobra, močna
in tečna hrana, ki bo dala novih moči izstradanim in iz-
črpanim telesom. In na Gorjušah bo obleka! Zimska obleka,
ki so jo borci potrebovali bolj od kruha. In z Gorjuš bodo
lahko poslali Stojana v bolnišnico. Morda ga bodo pozdra-
vili. Morda mu ne bo treba amputirati obeh nog. In z
Gorjuš bo lahko varno nadaljeval svojo pot njihov prijatelj
John, ta hrabri človek, ki se je izkazal v borbah na Kepi in
na tem težkem pohodu. Človek, vreden odlikovanja za hrab-
rost! Da, v spremnem pismu bo napisal tudi predlog, naj
mu Glavni štab narodnoosvobodilne vojske in partizanskih
odredov Slovenije podeli zaslužen odlikovanje.

Počasi in s težavo so prečkali Bratove peči. Najteže je
šel Stojan, ki je imel do pasu otekle noge. John ga je pod-
piral, da ni zdrsnil s kozje steze. Prepričan je bil, da bi
mu nihče v Angliji ne verjel, če bi pripovedoval, kakšna
težavna in naporna pot je bila za tem fantom z oteklimi
posinjelimi nogami. Prvi dan navzgor do dva tisoč metrov
nadmorske višine, navzdol in zopet navzgor in polagoma na-
vzdol v veliki vijugi nad Belco in spet navzgor do plani-
ne, kjer so prespali. Drugi dan kratka, a zato najbolj ne-
varna pot čez cesto, progo in Savo. In danes v strmino Mo-
žaklje, križarjenje po njej in iskanje prehodnega partizan-
skega taborišča, ki je zanj vedel komandant, in po neuspe-
lem iskanju pot proti Radovni mimo mrtvega partizana.
John ne bo nikoli pozabil njegovih iztegnjenih rok, ki so
ostale v položaju, takem, kakor je bil držal puško. Le prsti
so se odprli in puška je zdrsela iz dlani... In potem v
dolini požgana vas, v kateri so se nadejali, da bodo jedli.
Opotekaje, od gladu pijani, so jo prečkali, šli čez most, pod
katerim je tekla safirno čista voda. Od tam se je pot dvi-
gala zopet v breg. Najprej položno, nato vedno bolj strmo,
dokler se ni zožila v to ozko stezo v skalah.

Mrak je vrgel mrežo prvih senc, ko so prišli iz skal.
Vtonili so v temo zasneženih poključskih gozdov. Sneg je
bil zmrzel. Ni ga bilo treba gaziti. Kljub temu pa se jim pot
ni zdela nič lažja. Bili so izstradani in preutrujeni in kakor
šibke sence so se počasi vlekli v večer.

Gozdovi, zasnežene poseke in lazi... Nad njimi nebo z
zvezdami in v mesecem. Pod njimi sinja skorja snega, ziba-
joča se pod

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6.00, 7.00, 13.00 15.00, 17.00, 19.00 radijski dnevnik in 22 uri. Oddajo »Zeleli ste — poslušajte« ob nedeljah ob 14.00 ob delavnikih pa ob 14.35 uri. Kmetijski nasveti in Kmetijska univerza vsak delavnik ob 12.30.

NEDELJA, 1. JANUARJA

8.00 Srečno Novo leto (delovni kolektivi čestitajo).
9.00 Rdeča Kapica (Radijska igrice Pina Vatovca v prevodu Lojzeta Krakarja).
10.00 Novo leto — novo tudi z potrošniki.
10.20 Obiskali so nas v letu 1955.
11.15 Oddaja za Beneške Slovence.
12.00 Pogovor s poslušalci.
13.30 Pol ure za našo vas.
16.00 Reportaža z Instituta »Jožef Stefan«.
16.30 Novoletna nagradna glasbena uganka.
17.30 Radijska igra — Anny Tishy: Ptičje strašilo.
20.00 Koroški večer.

PONEDELJEK, 2. JAN.

8.00 Rojstvo Avenikovih priljubljenih viž.
9.00 Zlata jutra (Iz lirike življenjskega razpoloženja).
10.00 Dr. Dolfe Vogelink: Nove silnice v prosveti in kulturi.
11.15 Niko Kuret: Bajka o Jazonu.

Kaj ima na sporedu Radio Ljubljana

13.30 Zelezniki — srce Selške doline (reportaža).

15.10 Poje Slovenski vokalni oktet.

15.30 Silvo Matelič: Loznica (reportaža).

17.00 Polet na Mars.

20.00 Novinarji za okroglo mizo (Vtisi s potovanja po Evropi).

TOREK, 3. JANUARJA

8.00 Slavko Tiran: Gunar Hekert je premagal samega sebe.

9.00 Otroška predstava: Čarovnik iz Oza (radijska priredba po povesti Volkova).

10.00 Dr. Mirko Rupel: O našem jeziku.

11.00 Pesem slovesa (O obisku kitajskega gledališča v Ljubljani).

12.00 Kramljanje ob Novem letu (dr. Iva Segula).

13.30 Obisk v »Optiki« (reportaža).

16.00 Z besedo in glasbo po širnem svetu.

17.30 Radijska igra — S. Slovinič: Dževje.

20.00 Srečanje v studiu 14 (rosnetki z javnega večera slovenske narodne glasbe).

21.00 »Bele tišine« (zima v besedi in glasbi).

SREDA, 4. JANUARJA

11.15 Igra tamburaških orkester ljubljanskih »Svobod« p. v. Matka Šjakoviča.

11.35 Za šolarje: Joe med pirati (po povesti Jacka Londona).

13.30 S pesmijo in plesom po Jugoslaviji.

14.05 Za šolarje — S. Prokofjev: Petar in volk (glasbena pravljica).

15.30 Utrinki iz literature — Vlado Habjan: Razbijte srca.

16.00 Družinski pogovori — Vladimir Cvetko: Nekaj splošnega o osnovnošolskem otroku.

18.00 Iz naših kolektivov.

18.35 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

20.00 M. Weber: Carostrellec, opera v 3 dejanjih.

ČETRTEK, 5. JANUARJA

11.45 Otroški prizori v glasbi (glasbena oddaja za pionirje).

12.40 Ženski zbor F. Prešeren iz Kranja p. v. Petra Liparja poje skladbe na otroška besedila.

14.25 Ljudsko — prosvetni obzornik.

15.30 Iz mladinske književnosti.

16.00 Gospodinski omnibus.
16.10 Glasbene uganke.
18.00 Domače aktualnosti.
20.00 Mladinska oddaja.
20.20 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

PETEK, 6. JANUARJA

11.45 Cicibanom — dober dan!

13.30 Pester spored opernih melodij.

14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.30 Utrinki iz literature — A. P. Čehov: Žalost kočijaža Jona.

16.00 Modni kotiček.

18.00 Ljudje med seboj.

18.15 Dalmatinske narodne pesmi poje in igra grupa Dalmatincev.

20.00 Tedenski zunanjepolitični pregled.

20.15 Portret iz Broadwaya: Irgvin Berlin (glasbena oddaja s komentarjem).

21.00 Mednarodna radijska univerza.

SOBOTA, 7. JANUARJA

11.15 Plesi in pesmi iz Prekmurja.

11.45 Pojte z nami, otroci!

12.40 Odlomki iz opere Traviata.

14.20 Pionirski kotiček.

15.30 Utrinki iz literature: Pesmi Petra Levca.

16.00 Novi filmi.

16.10 Koncert po željah.

18.00 Okno v svet: Malta.

18.35 Jezikovni pogovori.

20.00 Veseli večer.

sodišča

»Vzel sem bombaž samo zaradi tega, ker so mi po krivici odtegnili 20% plače...«

Tako se je zagovarjal te dni pri Okrožnem sodišču v Ljubljani 52-letni Franc T. iz Pušala, ki je pod težo dokazov sicer moral priznati, da si je prisvojil iz skladišča Gorenjske predilnice v Skofji Loki letos jeseni 80 kg bombaža v navitkih v skupni vrednosti 68.000 din. Bombaž je kradel postopoma, skladišče pa je odpiral s ponarejenim ključem. Izkazalo se je tudi, da ga k dejanju ni prisilila »krivica«, ki naj bi se mu zgodila z odtegljaji, ker ob neki priložnosti njegova izmena ni pravilno mešala bombaža, temveč, da ga je pripravila do protipravnega posega Ivanka K. iz Skofje Loke, ki je malo prej povprašala njegovo ženo, če bi mogel mož »preskrbeti« bombaž zaradi nadaljne prodaje. Ivanka je sicer pred štirimi leti že odsedela zaradi nedovoljenega trgovanja in spekulacije 11 mesecev zapora, vendar ji trgovska žilica očitno spet ni dala miru. Ukradeni bombaž, ki ga je od Franceta kupila po 500 din kg, je prodajala naprej Pavli P. iz Slovenskega Javornika in Mariji D. iz Sela pri Zirovnici, ki obe doma »na črno« predeta in je tako pritegnila v krog udeležencev zaradi nakupa sumljivega blaga še ti dve. Navitki bombaža, kakor jih je razpečala Ivanka in pri tem zaslužila po 500 din pri kg, namreč niso v prodaji in bi obe, če bi ravnali pošteno, morali tako ponudbo zavrniti.

France pa ni vzel v predilnici samo bombaž, temveč tudi 7 kg vate v vrednosti 3500 din, ki jo je uporabila njegova hčerka za odejo. Tako so stali pred sodiščem oče, mati in hči, kajti slednja ki se je prav tisti čas možila, je morala priznati, da je vedela, da je bila vata za odejo ukradena. Sodišče je obsodilo Franceta na 1 leto in 2 meseca, njegovo ženo, ki mu je pomagala nositi ukradeno blago k Ivanki, na 5 mesecev, Ivanko na 10 mesecev zapora, Pavlo in Marijo vsako na 2 meseca, Francetovo hčerko pa na 1 mesec zapora. Slednjim trem je izvršitev kazni zaradi manjše družbene nevarnosti odložilo.

Sodišče je obsodilo Franceta na 1 leto in 2 meseca, njegovo ženo, ki mu je pomagala nositi ukradeno blago k Ivanki, na 5 mesecev, Ivanko na 10 mesecev zapora, Pavlo in Marijo vsako na 2 meseca, Francetovo hčerko pa na 1 mesec zapora. Slednjim trem je izvršitev kazni zaradi manjše družbene nevarnosti odložilo.

Branil je stare pravice...

Vinko Blažič, 19 letnemu fantu iz Vodice ni bilo prav, da je zahajal Adolf Rozman iz sosednjega kraja k 18 letni Franciški iz Vodice. Zato je sklenil z dvema svojima tovarišema — domačinoma, da bodo ob priliki ustavili »tutjega« fanta in ga povprašali, kako vendar tvega zahajati k vodiškemu dekletu. Za tako pripravno priložnost so izbrali veselično noč, ko je Adolf po plesu spet vasil pri Franciški. Vinko in njegova tovariša so mlademu paru najprej pomagali pod okni, potem so se pa daleč od hiše pripravili za »sprejem« konkurenta z latami v roki. In ko se je Adolf okoli tretje ure ponoči odpeljal s kolesom od dekleta, je res doživel »sprejem« z lato po roki. Udarci je bil tako močan, da mu je zdrobil dlansko kost. Bil pa je še toliko prireben, da je napadalcem utekel.

Pri okrožnem sodišču v Ljubljani, kjer se je vročkrvni Vinko moral te dni zagovarjati, ni bil prav nič več korajžen in se je otepal krivde, češ da je lato vrgel proti dvokolesu Adolfa le zato, da bi ga ustrašil in mu razbil luč. Pripravljen je bil tudi poravnati škodo.

Sodišče pa je verjelo prepričljivejši izpovedi poškodovanca in ugotovitvam zdravnika ter je spoznalo Vinko za krivega naklepne kaznivega dejanja hude telesne poškodbe ter ga obsodilo na 2 meseca zapora. Ker pa je mislilo, da bo že izrek kazni Vinku zadostil za resno opozorilo, da je »obramba starih pravic« z latami danes kaznivo dejanje, mu je odložilo izvršitev kazni za 2 leti. Verjetno bo Vinko zdaj spoznal da se fant s pretepaštvom le osramoti, ne pa »postavi«. Seveda bo pa Vinko moral Adolfu plačati vso povzročeno škodo in bolnostnino.

France, njegova žena in Ivanka pa bodo morali kazni odsedeti. Cas bi že bil, da bi se naši ljudje otresli stare — nezdrave miselnosti, v kateri gledajo na splošno ljudsko premoženje kot na tuje premoženje, ki naj bi s takimi dejanji ne bilo tako hudo prizadeto, kakor zasebno. Prav temu premoženju pa velja posebna zaščita, ker so z njega oškodovanjem prizadeti ekonomski in tudi moralno-politični interesi naše skupnosti. To premoženje je zaupano delavstvu v skupno upravljanje in zaradi tega oni, ki to zaupanje še zlorabljajo, zaslužijo tem ostrejšo kaznen.

Pavel Vrtnik iz Spodnjih Brnikov se je v rani mladosti podal na pot kaznivih dejanj. Komaj je dopolnil 18 let je že 28. 8. 1955 v večernih urah na veseličnem prostoru v Komendi pri Cerkljah vzel Janezu Sušteršiču njegovo dvokoleso. Kmalu za tem, 9. oktobra t. l. je na Spodnji Beli v veži stanovanja Janeza Košnika odlomil iz njegovega dvokolesa reflektor in dinamomotorček, kar je bilo vredno približno 3000 dinarjev. Tatvino dvokolesa je izvršil na kaj predrzen način. Z veselice v Komendi je razčen svojega dvokolesa istočasno odpeljal še ukradeno dvokoleso. Med potjo ga je prestregla Ljudska milica, kateri pa je utekel, se na domu hitro preoblekel ter se vrnil k miličnikom ter zahteval svoje kolo ter trdil, da mu je bilo ukradeno, za drugo dvokoleso pa sploh ni hotel vedeti. Na podlagi dokazov pa je le dejanje priznal. Za obe tatvine je bil obsojen na 10 mesecev zapora ter je pričakovati, da ga bo kazen spravila na pošteno pot.

Marija Ječnik, doma iz Primskovega pri Kranju je bila že dvakrat predkaznovana zaradi tatvin. Kljub temu pa se je ponovno podala na krivo pot. Dne 3. 6. 1955 je iz stanovanja Marije Bohorič v Kranju vzela zlato žensko broško, vredno okoli 7000 din, prav tako pa je še nekega dne v poletju 1955 prav tam vzela nekaj zlatnine v vrednosti 5500 din. Predvsem ob upoštevanju, da je bila že dvakrat predkaznovana, jo je sodišče obsodilo za te zadnje tatvine na 10 mesecev strogega zapora.

Događa se, da marsikateri posameznik, predvsem pa razni vročkrvneži posedujejo razne boksarje, gumijevke in druga hladna orožja. Ze posest takega orožja predstavlja kaznivo dejanje. Tako sta se morala zaradi tega pred kratkim zagovarjati pred sodiščem Janez Vrtnik iz Spodnjih Brnikov in Anton Marko iz Zg. Brnikov. Tako je Vrtnik imel boksar, Marko pa gumijevko. Seveda se pogostoma događa, da se ti predmeti uporabljajo potem v pretepu. Za posedovanje teh predmetov sta bila obsojena in sicer Janez Vrtnik na 7 dni zapora, Anton Marko pa na 14 dni zapora, oba pogojno za dobo enega leta.

V večernih urah 16. 7. 1955 se je pred Zadržnim domom na Visokem ob priliki veselice v tem domu dogodil pretep, ki je dobil svoj zaključek pred kratkim na sodišču. Ko so se trije fantje iz Senčurja vračali iz Zadržnega doma z namenom, da gredo domov, so jih napadli Vladimir Kraniec, Viktor Vogrin in Jože Gergurec. Napadli so jih s koli in pretepli ter vsem trem prizadejali razne lažje telesne poškodbe, enemu pa še poškodovali dvokoleso. Najbolj vročkrvni Viktor Vogrin in Jože Gergurec sta v pretepu zgrabila po kuhinjskih nožih, vendar pa istih nista uporabila. Vladimir Kraniec je bil obsojen na 15 dni zapora, Viktor Vogrin na mesec in 7 dni zapora, Jože Gergurec pa na 30 dni zapora. Izrečena kazen naj bo tudi opozorilo tistim, ki se na veselicah kar radi stepejo.

Srečno, veselo in uspehov polno novo leto 1956
želi vsem delovnim ljudem
DELOVNI KOLEKTIV
OPEKARNE
Bobovk - Kokrica

Nesreče

Jakobina Slapar, profesorica iz Kranja, Gregorčičeva, si je pri padcu zlomila nogo.

Danijel Lavtar, iz Zabukovja 6, zaposlen v »Tiskanih«, je padel na zaledeneli cesti in si zvil nogo v stopalu.

Bogdan Majce, s Primskovega, zaposlen v »Tiskanih«, si je pri skoku s peči poškodoval koleno leve noge.

Ivana Triler, z Zg. Bitenji, si je pri delu zadrila iglo v levo nogo.

Apolonija Mesec, iz Rakovnice si je pri padcu s kolesom poškodovala glavo.

Matevžu Zelezniku iz Mavčič je očetna kislina poškodovala levo oko.

Vera Krajnar z Zlatega polja si je pri telovadbi poškodovala levo nogo.

Jože Grdja s Savske ceste je padel s prvega nadstropja in se je precej poškodoval na glavi in levi roki.

Vsem delovnim ljudem in delovnim kolektivom želijo srečno novo leto:

Požgaj Edo

knjigovoznica in kartonaža
Kranj

Smolej Avgust

kleparstvo
Kranj

Markič Franc

kleparstvo
Primskovo - Kranj

BOH ANTON
gostilna Bekselj
Kranj

GREGORC DRAGO
avtotaksi
Kranj, Koroška 25

MARINŠEK MARIJA
gostilna
Naklo

JENKO ALOJZ
dežnikarstvo
Kranj

BUČAN ANTON
avtoprevoznik
Kranj

BIZJAK JOŽE
avtoprevoznik
Kranj

KLEMENČIČ JOŽE
avtotaksi
Kranj

GROŠELJ JAKOB
krovstvo
Kranj

MUNDA IVAN
avtotaksi
Kranj

VOGLAR JERCA
gostilna
Gorenja Sava

GRAŠIČ STANKO
kleparstvo - vodovod
Kranj

OGRIZ ANDREJ
mizar
Labore 2

Okrajni ljudski odbor KRANJ

in vse množične organizacije

želijo vsemu prebivalstvu kranjskega okraja ter vsem delovnim ljudem naše socialistične domovine

srečno in uspeha polno

nova leta 1956

10-LETNI RAZVOJ GOZDNEGA GOSPODARSTVA K R A N J

10 let je minilo, odkar je bilo ustanovljeno Gozdno gospodarstvo v Kranju. V tej kratki dobi je preživelo več reorganizacij: dvakrat je bilo celo ukinjeno in priključeno Blejskemu gozdnemu gospodarstvu. Letos pa je Gozdno gospodarstvo zgradilo že lastno upravno poslopje na Jezerski cesti, v kateri že posluje.

Gozdno gospodarstvo gospodari z nad 21.000 ha gozdov splošnega ljudskega premoženja (SLP) preko štirih gozdnih obratov in sicer v Tržiču, Škofji Loki, Kokri in v Kranju; upravlja tudi s transportnim odsekom z več kamijoni, ki prevažajo les od gozdnih skladišč do potrošnikov lesa.

Za napredek Gozdnega gospodarstva skrbi delavski svet, upravni odbor, strokovni svet in sindikalni odbor.

Gozdno gospodarstvo se bavi s sledečimi gozdnimi posli: z vzgojo gozdov, predvsem s pogodovanjem nezaraščenih gozdnih površin. Na vsakem gozdnem obratu ima več lastnih drevesnic, kjer vzgaja smrekove, borove in mecesnovne sadike; dalje z nego gozdov (čiščenje mladih gozdov), z liteti in vrsti lesa, s hlobovarstvom gozdov in sicer proti ognju, vetru, lavinam in

posebno proti lubadarju ter drugim škodljivcem živalskega in rastiškega izvora. Na območju gozdnih obratov Kokra in Tržič ograjujemo z žično ograjo kulture, katere so ogro-

Skladišče drv na gornji postaji žičnice Gozdni obrat Tržič

žene po jelenjadi. Lubadarja zatiramo z lovniimi drevesi. Vsa ta našeta dela pa zahtevajo precejšnje investicije. Vsako leto posekamo les v obsegu zmogljivosti gozdov in ga sortiramo po debelini, kvaliteti in vrsti lesa, s hlobovarstvom gozdov in sicer proti ognju, vetru, lavinam in

pa rudnike ter tovarne celuloze. Z dolžinsko hlobovarino obskrbuje gradbeno podjetja, ladjedelnice, tovarno za impregnacijo s telefonskimi in elektro drogovi. Za potrebe široke potrošnje pripravljamo drva, s kostanjevimi in hrastovimi drvimi zalagamo taninske tovarne. Podrti les spravljajo gozdni delavci in vozniki do nakladalnih ramp, odkoder les odvažamo po sodobnih žičnicah do izvoznih cest, ali pa s kamijoni in vozniki do potrošnikov.

Da ima Gozdno gospodarstvo pregled nad gozdovi, skrb taksatorji, ki sestavljajo gospodarske knjige in načrte gozdov, da se ve, kje in koliko se bo letno posekalo, pogozdovalo in negovalo gozdov.

Obnovitvi in novim graditvam cestnega gozdnega omrežja posveča Gozdno gospodarstvo posebno skrb.

Gozdno gospodarstvo je preizkušeno v svojem delu; večinoma so starejši gozdni delavci, ki pogumno vztrajajo v svojem poklicu, čeprav nimajo tistih udobnosti, ki jih ima drugo delavstvo. Zato skrbi Gozdno gospodarstvo za izboljšanje življenjskih pogojev gozdnega delavstva in za delavski naraščaj.

Vsem delovnim ljudem želi srečno novo leto
GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ

Občinski ljudski odbor KRANJ

*čestita vsem
občanom
in
delovnim
kolektivom
srečno
in uspeha
polno
novo leto*

1956
*z željo,
da bi bilo
še uspešnej-
še v izgrad-
nji naše
socialisti-
čne družbe*

Delovni kolektiv

Predilnica lanu in konoplje, lastna barvarna

INDUSTRIJE PLATNENIH IZDELKOV

Jarše, pošta Domžale

želi vsem poslovnim prijateljem
in ostalim delovnim kolektivom
srečno in uspeha polno

nova leta 1956

impregnacija in belilnica

Vsem cenjenim odjemalcem

želi srečno

NOVO LETO

Trgovsko podjetje

„PRESKRBA“

Tržič

MESARSKO PODJETJE

OZZ KRANJ, sedež Naklo

sposlovalnicami Kranj, Tržič
Goriče, Britof, Primskovo in
Senčur želi vsem svojim od-
jemalcem in dobaviteljem sre-
čno novo leto 1956

Kmetijska zadruga - Žirovnica

čestita vsem svojim članom
srečno in uspehov polno
novo leto

Vsem delovnim ljudem in vsem delovnim
kolektivom želi srečno in uspehov polno

novo leto

Čevljarna „Storžič“

Visoko pri Senčurju

Srečno novo leto!

IVAN UDIR

Izdovalec pohištvenega okovja
Goriče 2

Vsem poslovnim prijateljem in vsem
delovnim ljudem želi srečno in uspe-
hov polno novo leto

TRGOVSKO PODJETJE

„KOKRA“

KRANJ

Delovni kolektiv

BOMBAŽNE PREDILNICE
IN TKALNICE
TRŽIČ

želi vsemu delovnemu ljudstvu
mного uspehov v letu 1956

Vsemu
delovnemu ljudstvu
želi
kolektiv tovarne

Sava
iz Kranja

srečno in veselo Novo leto
1956

Vsem našim odjemalcem in poslovnim prijateljem
in vsemu delovnemu ljudstvu
želimo srečno in uspehov polno Novo leto!

„KOVINAR“ - Kranj

PODJETJE ZA IZDELAVO IN POPRAVILO
TEKSTILNIH STROJEV,
VENTILATORJEV, MONTAŽE CENTRALNE KURJAVE
IN VODOVODA TER KLIMA NAPRAV

Gorenjske
poslovalnice
tovarne
obutve

Peko

iz Tržiča

s sedeži
v Kranju,
Radovljici,
Škofji Loki,
Tržiču
in na Jesenicah
ter Bledu

želijo vsem svojim odjemalcem
in vsem delovnim ljudem
v letu 1956 mnogo uspehov

**Vsem delovnim ljudem želijo srečno,
zadovoljno in uspehov polno Novo leto:**

Modno krojaštvo Begunje - Gor.

Pekarna
in slaščičarna
★ Bled

Mestna klavnica
z mesarijo
Bled

HOTEL
„LOVEC“
BLED

Avto
servis
Bled

Tovarna čipk
in vezenin
BLED

HOTEL
»TRIGLAV«
Bled

HOTEL
„KRIM“
BLED

Kmetijska zadruga
z o. j.
Lesce pri Bledu

Srečno in uspehov polno
Novo leto 1956 Vam želi

Tovarna obutve

Peko

TRŽIČ

**Gozdno
gospodarstvo
Bled**

z gozdnimi upravami:

BOHINJSKA BISTRICA
POKLJUKA
JESENICE
RADOVLJICA
GOZDARSKO GRADBENO GRUPO
GOZDARSKIM AVTOPARKOM
ter
KOVASKO MEH. DELAVNICO

Opravljamo vsa dela gozdarske de-
javosti na Triglavsko gozdno go-
spodarskem področju

**Mestna klavnica
Kranj**

Srečno in veselo
novo leto!
Vedno boste zadovoljni,
če boste kupovali
naše mesne izdelke!

**Srečno in uspehov polno novo leto 1956
vam želijo:**

**Obrtno podjetje
„COKLA“
BLEJSKA DOBRAVA**

**»OKOVJE«
KAMNA
GORICA**

*Trgovsko
podjetje
Lesce*

**KMETIJSKA
ZADRUGA
z o. j.
RADOVLJICA**

**„PLAMEN“
TOVARNA VIJAKOV IN
ŽEBLJEV
KROPA**

*Gostišče
Podnart*

**KMETIJSKA
ZADRUGA
z o. j.
OVSIŠE - PODNART**

*Kemična tovarna
PODNART*

Trgovsko podjetje

Elita

K R A N J

želi vsem
svojim odjemalcem
in vsem
delovnim ljudem
v letu 1956
mnogo uspehov

KAMNOLOM
Kamna gorica

Vsem
delovnim ljudem
želi srečno
in veselo
novo leto 1956

Nudimo vam prvovrstni porfir vseh
velikosti od 0,5 do 30 milimetrov!

INDUSTRIJA
BOMBAŽNIH
IZDELKOV

KRANJ

želi vsem svojim poslovnim prijate-
ljem in vsem delovnim ljudem
uspehov polno in srečno novo leto
1956!

Srečno in uspeha polno novo leto
želi vsem delovnim ljudem

**KOLEKTIV
Elektrotehničnega
podjetja
K R A N J**

Mnogo uspehov v letu 1956 želi
vsem delovnim ljudem

**Trgovsko podjetje
„TOBAK“
K R A N J**

SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1956
ŽELI

DELOVNI KOLEKTIV

JESENIŠKE ŽELEZARNE

VSEM SORODNIM
DELOVNIM KOLEKTIVOM
JUGOSLAVIJE
IN VSEM
DELOVNIM LJUDEM
NAŠE
SOCIALISTIČNE
DOMOVINE

NAŠE GESLO V LETU 1956
OSTANE:

Z DELOM V BOJ ZA SREČNO BODOČNOST!

ISKRA

tovarna za elektrotehniko in fino mehaniko

KRANJ

Proizvaja in dobavlja:

Vse vrste avtomatskih telefonskih central, telefonske aparate — avtomatske namizne, CB namizne, induktorske namizne, poljske prenosne ter vse rezervne dele.

Električne ure in urne naprave.

Tonske kinoaparature NP 2, NP 22 „Cinemascope“ za filme 35 mm in OP 2 za ozke filme 16 mm.

Električne vrtalne stroje EYS 1 $\varnothing$ 10 mm in EVS 3 $\varnothing$ 32 mm

Električne merilne instrumente: električne števce, precizne laboratorijske instrumente, instrumente za vgraditev, instrumente za kontrolo toplote itd.

Električni pribor za vozila — avtodinamo, napetostne regulatorje, starterje, vžigalne tuljave, dinamo in reflektorje za kolesa.

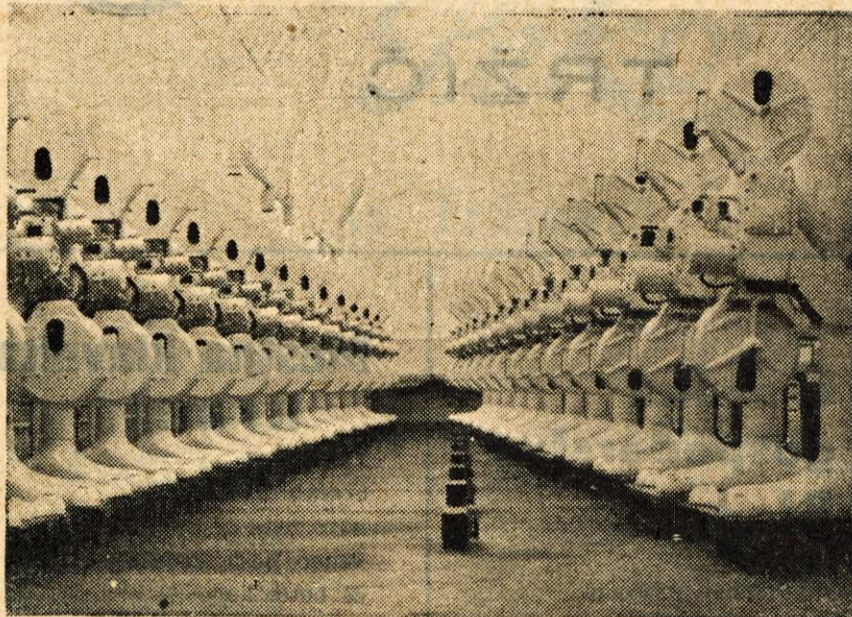
Selenske usmernike: za telefonijo, za polnjenje baterij itd.

Instalacijski material — paketna stikala, kobilebna stikala, priključne sponke itd.

Zahtevajte prospekte in ponudbe!

Oglejte si razstavo telekomunikacijskih naprav na mednarodni razstavi!

Brzjavi: Iskra Kranj Telefon: 231—34

*želi vsem delovnim ljudem srečno,
zadovoljno in uspehov polno
Novo leto!*

Delovni kolektiv

TISKANINA

tovarne tiskanega blaga Kranj

želi ob Novem letu 1956 vsem svojim odjemalcem in dobaviteljem, pa tudi vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine obilo sreče in delovnih uspehov v prepričanju, da bomo tudi v prihodnjem letu vlagali vse svoje napore za čimprejšnjo izgradnjo socializma v naši lepi domovini

Srečna

1956

JANUAR

GLAS·GORENJSKE

V VSAKO
GORENJSKO
HIŠO

beležke:

1. **N** Novo leto
2. **P** Makarij
3. **T** Mirna
4. **S** Angela
5. **Č** Simeon
6. **P** Mojmir
7. **S** Zdravko
8. **N** Maksim
9. **P** Julijan
10. **T** Dobroslav
11. **S** Gregor
12. **Č** Tatjana
13. **P** Veronika
14. **S** Srećko
15. **N** Pavel
16. **P** Tomislav
17. **T** Anton
18. **S** Vera
19. **Č** Hranimir
20. **P** Fab. in Seb. d.
21. **S** Neža
22. **N** Viktor
23. **P** Rajko
24. **T** Felician
25. **S** Trpimir
26. **Č** Raviša
27. **P** Janez
28. **S** Drago
29. **N** Franc
30. **P** Marinka
31. **T** Vanja

1956

Smolej Alojz

Kleparstvo in
vodovodne instalacije
Kranj
Na skoli

POŽGAJ EDO

Karšonažna
delavnica
KRANJ

FRANC ROZMAN
avtomehanik
KRANJ - Ljubljanska 5

MARKIČ FRANC
KRANJ
KLANC 69

Splošno kleparstvo
in
vodovodne napeljave

Telefonske številke:

Uprava Kranj	185
Prodaj. odd. Kranj	418
Skladišče Kranj-kolodvor	187
Skladišče Kranj-mesto	418
Skladišče Bled	339

AŽMAN KAREL
mizarstvo
KRANJ - Savska c. 6

ŽELI

Živila

GROSISTIČNO
TRGOVSKO PODJETJE
KRANJ

Živila GROSISTIČNO
TRGOVSKO PODJETJE
KRANJ

ŽELI CENJENIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM SREČNO NOVO LETO 1956

FEBRUAR

1. S Budimil
2. C Ljubomira
3. P Blaž
4. S Bojana
5. N Agata
6. P Silvana
7. T Ksenija
8. S Janez
9. Č Polona
10. P Dušan
11. S Zvezdica
12. N Damijan
13. P Katarina
14. T Pust
15. S Vesela
16. Č Danilo
17. P Silvin
18. S Dragoslava
19. N Miroslav
20. P Leon
21. T Irena
22. S Marjeta
23. Č Marja
24. P Matija
25. S Saša
26. N Andrej
27. P Gabrijel
28. T Leander
29. S Roman

GLAS GORENJSKE

izhaja vsak ponedeljek
in petek

1
9
5
6

beleške:

Sitarska in žimarska zadruga STRAŽIŠČE PRI KRANJU

VAM NUDI PO UGODNIH CENAH
• ŽIMO VSEH KVALITET
• TRAVO ZA TAPECIRANJE
• ŽIMNATA DNA ZA SITA

PREDILNICA VOLNE BEGUNJE

Izbira volne je nestro:
od volne za ročno pletenje
do strojne volne
v vseh barvah in debelinah niti

K. Z. Lancova

Kupuje vse kmetijske pri-
delke in zdravilna zelišča
Oskrbuje svoje člane z umet.
gnojili in ostalim
potrošniškim materialom

TRGOVSKO PODJETJE

OPREMA

KRANJ

Specializirana trgovina
predmetov široke potrošnje

Poslovalnici:

"Oprema", Titov trg 24
"Steklo", Titov trg 14

PILARNA Teiglov

PROIZVAJAMO
PILE VSEH VRST
IN NASEKOV

NADIŽAR FRANC
mizarstvo
Kranj, Reginceva

KONJEDIČ FRANC
keramik
Kranj, Šmarječna gora 2

MAREC

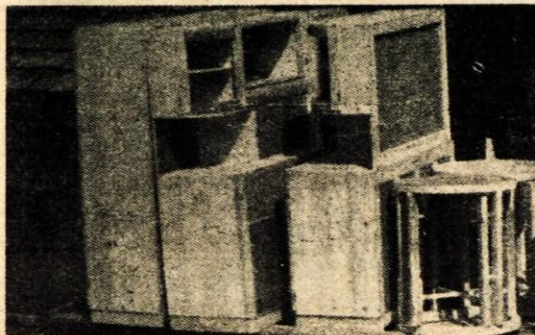
1. Č Albin
2. P Pavel
3. S Milena
4. N Kazimir ☺
5. P Janez
6. T Danica
7. S Tomaž
8. Č Bojanka
9. P Frančiška
10. S Viktor
11. N Krlštof
12. P Gregor ☺
13. T Kristina
14. S Matilda
15. Č Klemen
16. P Velislav
17. S Ljubislava
18. N Edvard
19. P Jožef ☺
20. T Igor
21. S Bilka
22. Č Vasilij
23. P Slava
24. S Simon
25. N Minka
26. P Predrag ☺
27. T Rupert
28. S Janez
29. Č Ciril
30. P Branimir
31. S Benjamin

GLAS GORENJSKE

najbolj bran
časopis na
Gorenjskem

beležke:

1
9
5
6

Tesarska in mizarska
GZ Ljubljana, Moste pri Komendi

Izdelujemo vse vrste slavnega pohištva
strešne konstrukcije
stopnice
ladijski pod
ino pohištvo

Opremljamo lokale

Sprejemamo vsa vlesarska stroka spadajoča dela

S svojimi kvalitetnimi izdelki se priporočamo!

n
g
d
i
e
t
t
e

TRIGLAV
RESTAVRACIJA

RADOVLJICA

PRIPOROČAMO SE ZA NADALJNO NAKLONJENOST!

IZBRANA JEDILA,
ALKOHOLNE TER
BREZALKOHOLNE
PIJAČE

SOLIDNA POSTREŽBA,
ZMERNE CENE

APRIL

1. N Boško
2. P Franc
3. T Žarko
4. S Izidor
5. Č Vincenc
6. P Ivo
7. S Radivoj
8. N Viljenka
9. P Ljubomir
10. T Sreča
11. S Filip
12. Č Lazar
13. P Ida
14. S Valerija
15. N Helena
16. P Božislava
17. T Rudolf
18. S Mim
19. Č Tihorad
20. P Božidar
21. S Dragomira
22. N Leonida
23. P Vojko
24. T Jurij
25. S Marko
26. Č Zdeslav
27. P Ustanov. OF
28. S Valerija
29. N Mirana
30. P Katarina

GLAS GORENJSKE

zavaruje svoje
naročnike za
primer nezgode
in smrti

beleške:

Rudnik kaolina

Črna pri Kamniku

**DELIKATESA
KRANJ**

ODPRTO VSAK DAN

OD 6 - 22 URE

**BUFFET
KAVARNA**

BAR

„Titan“ *Tosarna kovinskih
izdelkov in lisarna
Kamnik*

Izdelujemo : devci, odlitke iz sive in
temper litine, mesoreznice, avtomatske
tehcnice, klučavnice itd.

MAJ

1. T Praznik dela
2. S Živana
3. Č Aleksander
4. P Florijan
5. S Miran
6. N Janez
7. P Stanislav
8. T Mihael
9. S Dan zmago
10. Č Izidor
11. P Žiga
12. S Pankracij
13. N Jasna
14. P Bonifacij
15. T Žofija
16. S Janez
17. Č Bruno
18. P Dubravka
19. S Vitoslava
20. N Bernard
21. P Dan j. v. let.
22. T Milan
23. S Janez
24. Č Čvetka
25. P R. d. m. Tita
26. S Dragica
27. N Volkašin
28. P Gojko
29. T Majda
30. S Milica
31. Č Angela

GLAS GORENJSKE

*nam daje brezplačno
kmetijske, živinorejske,
pramke in druge nasvete*

beleške:

1

9

5

6

Alpa
ČEVLIARSKO
PODJETJE
DUPLJE

Naša obutev je
trpežna, moderna
in udobna;
zato kupujte samo
čevlje, ki imajo
zaščitni znak

GORENJSKA
TOVARNA
ČOKOLADE

LESCE
PRI BLEDU

REMONT ČEVLIARSKIH
STROJEV

KRANJ, SAVSKA C. 10; TEL. 535

IZDELUJEMO:

REZKALNE STROJE

ČISTILNE STROJE

AGO STISKALNICE

SEKALNE NOŽE

POPRAVLJAMO

ČEVLIARSKO STROJE

„STANDARD“ KRANJ
TEL. 164

SPECIALIZIRANA PROIZVODNJA PODPLATNEGA
USNJA IN MASTNE KRAVINE

JUNIJ

1. P Rodovan C
2. S Velimir
3. N Pavla
4. P Franc
5. T Ferdinand
6. S Milutin
7. C Zorica
8. P Medard
9. S Primož
10. N Marjeta
11. P Feliks
12. T Čedomir
13. S Anton
14. C Metod
15. P Vid
16. S Beno
17. N Gorozd
18. P Bogdan
19. T Iskra
20. S Nenad
21. C Alojz
22. P Gostimir
23. S Kresnica O
24. N Janislav
25. P Jaro
26. T Gruda
27. S Ema
28. C Zorana
29. P Peter in P
30. S Emilija

GLAS GORENJSKE

najbolj bran časopis
na gorenjskem

1
9
5
6

beleške

Mlinska podjetje Lesce

PREDELAVA ŽITARIC IN
PRODAJA MLEVSKIH IZDELKOV

Kavarna-gostilna ZELENICA

VAM NUDI:

- dnevno sveže čevapčiče,
- kvalitetno pijačo po solidnih cenah,
- letni vrh, kegljišče.

T
R
I
N
C
E

Trg. podjetje Lesce

Ima na zalogi špecerijsko in manufakturno
blago
Prodaja pohištvo - kuhinjsko pohištvo,
spalnice, divane in vso posteljno opremo.

BREZPLAČEN prevoz
pohištva
na dom!

SPLOŠNO
GRADBENO
PODJETJE
GORENJC
RADOVLJICA
Visoke
in nizke
gradnje
Preizemamo vsa
večja popravila

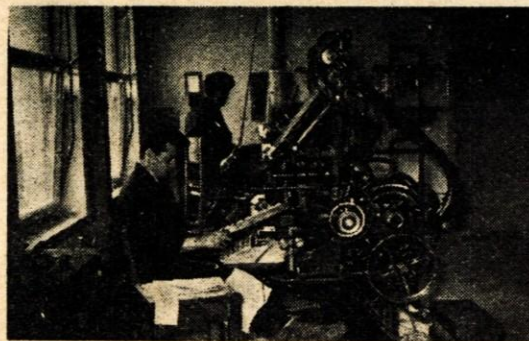
JULIJ

1. N Bogoslav C
2. P Marija
3. T Nado
4. S Urh
5. Č Ciril in Met.
6. P Dušica
7. S Monica
8. N Milojka
9. P Veronika
10. T Ljubica
11. S Olga
12. Č Moh. in F.
13. P Dragan
14. S Franc
15. N Vladimir
16. P Dan tank. JLA
17. T Aleš
18. S Miroslav
19. Č Vincenc
20. P Marjeta
21. S Zorka
22. N Dan vsjaje O
23. P Branislav
24. T Kristina
25. S Jakob
26. Č Ana
27. P Natalija
28. S Zmagoslav
29. N Marija
30. P Krilan C
31. T Ignac

GLAS GORENJSKE

Das zavaruje, če imate
uplačano naročnino vsaj
za tekoči mesec

1
9
5
6

beležke:

Prodajamo vse vrste premoga, dev. oglja in koks
- lastni prevozi z uprugo in kamioni

TRGOVSKO **KURIVO** KRANJ telef. 192
PODJETJE

! Imetvalcem priporočamo, da med lesom, ki so ga
namenili za domačo uporabo, odberajo ves les,
uporabljivi za potrebne rudnikov (iglavci in listavci).
Ta les naj zamenjajo pri svoji zadruzi za premog.

Trg. podj. „Preskrba“
Tržič

s svojimi poslovalnicami, se še nadalje
priporoča vsem cenj. odjemalcem;
turistom pa priporoča svojo delikatesno trgovino.

VARTEKS PRODAJALNA
KRANJ
(VARAŽDINSKA TEKSTILNA INDUSTRIJA)

Redno na zalogi: noške in
deške obleke, hlačni, suknje,
ženski plašči itd.

TRG. PODJ. „ŽELEZNINA“
POSLOVALNICA „USNJE GUMA“
„STEKLO“

Stalno na zalogi: polj. stroji,
elektromaterial, radio-
aparati, kolesa idr.

RAPOVČICA

Ključavničarstvo - tehnica

Kranj, Koroška c. 11

IZDELUJEMO:

VALOVITE IN GLADKE ROLETE
IDEAL DVIGALA ZA GODOVE
TEHTNICE ZA TEHTANJE MLEKA

IZVRŠUJEMO VSA KLJUČAVNIČARSKA DELA

AVGUST

1. S Čedomir
2. Č Bojan
3. P Lidiya
4. S Dominik
5. N Marija
6. P Vlasta
7. T Kajetan
8. S Miran
9. Č Janez
10. P Lovrenc
11. S Suzana
12. N Klara
13. P Lijana
14. T Demetriy
15. S Darko
16. Č Rok
17. P Radigoy
18. S Helena
19. N Ljudevit
20. P Bernard
21. T Ivana
22. S Ostrivoj
23. Č Zdenka
24. P Jernej
25. S Dragorad
26. N Peruša
27. P Zlatko
28. T Avguštin
29. S Boleslav
30. Č Maša
31. P Borivoj

GLAS GORENJSKE

mesčna naročnina 50-
četrtna naročnina 150-
polletna naročnina 300-
letna naročnina 5000 600-

1
9
5
6

beležke

ROLETA- MIZARSTVO

KRANJ
Mala Rupa 3

IZDELUJEMO šolsko pohištvo,
lesene rolete,
drvonitne in platinene
zavese

Preporočamo se svojim odjemalen!

MESTNA
KRAVNIKA
KRANJ

Vam nudi:
Tradicionalne kranjske
klobase
salame vseh vrst
hrenovke
pristno kranjsko šunko
poznane zimске salame
vse vrste svežega mesa

Elektrotehnična podjetje

- ELEKTROINSTALACIJE
- ELEKTROMECHANIKA
- RADIOMECHANIKA
- GALVANIZACIJA
- PRODAJA VSEH VRST ELEKTROMATERIALA

KRANJ

Telefon 197, 265

DOSLOVALNICI:
PREŠERNOVA UL.
JAHARJEV PRELAZ

Iša dela izvirujemo strokovno, solidno in ceneno!

SEPTEMBER

1. S Mladen
2. N Maksima
3. P Darja
4. T Ida
5. S Lovrenc
6. Č Ljubka
7. P Mirna
8. S Sergij
9. N Peter
10. P Nikita
11. T Milan
12. S Marija
13. Č Filip
14. P Jelenka
15. S Nikodem
16. N Ljudmila
17. P Franc
18. T Irena
19. S Vitodrag
20. Č Brane
21. P Matej
22. S Mavricij
23. N Slava
24. P Nadja
25. T Uroš
26. S Justa
27. Č Rodomira
28. P Venceslav
29. S Miha
30. N Jelka

GLAS GORENJSKE

glas zavaruje za primer
nezgode in smrti

betežke:

časopisno, založniško in tiskarsko podjetje

Gorenjski tisk

KRANJ, KOROŠKA C.6

Telefon št. 190, 397 in 475
Poštni predal št. 63

- Opravlja vsa knjigotiskarska dela
- Ima lastno knjigoveznicu, klišarno in
- kartonažno delavnico ter
- oddelek za komercialno fotografijo
- Izdaja poltednik „GLAS GORENJSKE“

Vsa dela opravljamo hitro in solidno!

GOSTINSKO PODJETJE
Restavracija Kranj
KRANJ

Nudi delovnim ljudem
prvo vrstno hrano in
pijaco po priznanih
nizkih cenah.

Vsako soboto in nedeljo
tradicionalna plesna zabava!

OKTOBER

1. P Volja
2. T Miran
3. S Vitomir
4. Č Franc
5. P Dunja
6. S Dalibor
7. N Marija
8. P Simeon
9. T Abraham
10. S Daniel
11. Č Samo
12. P Maks
13. S Rosica
14. N Nedeljko
15. P Terezija
16. T Jadviga
17. S Mira
18. Č Luka
19. P Etbin
20. S Irena
21. N Urška
22. P Zorislava
23. T Severin
24. S Rafael
25. Č Zlatica
26. P Demetrij
27. S Svetopolk
28. N Simon
29. P Ida
30. T Sonja
31. S Gorazd

GLAS GORENJSKE

Ulas obvešča o vseh
dogodkih doma
in po svetu

1
9
5
6

baleške:

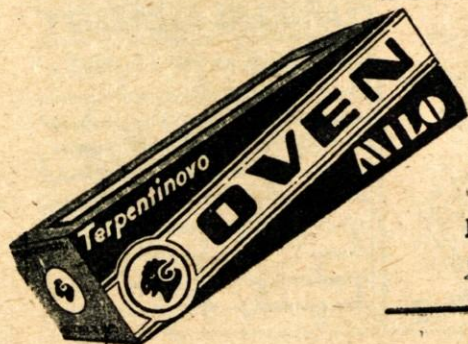
KAMNIK-YUGOSLAVIA

**TOVARNA
UPOGNJENEGA
POHIŠTVA**

Duplica Kamnik

SERIJSKO IZDELUJEMO:

UPOGNJENO POHIŠTVO
PISARNIŠKO POHIŠTVO
KINO FOTELJE
VRTNO POHIŠTVO
REX GARNITURE
FURNIRSKÉ SEDEŽE

TOVARNA MILA KRAJN

OVEN TERPENTINOVNO MILO IN OVEN
MILNI PRAŠEK STA ODLIČNA POMOČNIKA
POSLOVENSkih GOSPODINJ

NOVEMBER

1. Č Vseh mrtvih dan
2. P Dušanka
3. S Silva
4. N Drago
5. P Savina
6. T Lenart
7. S Zdenka
8. Č Bogomir
9. P Nevenka
10. S Andrej
11. N Martin
12. P Emil
13. T Stanislav
14. S Borislava
15. Č Polde
16. P Jerica
17. S Ljuba
18. N Milko
19. P Liza
20. T Srečko
21. S Marija
22. Č Cilka
23. P Milivoj
24. S Janez
25. N Katarina
26. P Januša
27. T Bernard
28. S Jakob
29. Č Ust. nove Jug.
30. P Andraž

GLAS GORENJSKE

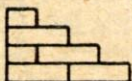
Vas seznanja z dogodki
v vseh svetla

beleške:

GRADB. PODJ. BLED

Izvršuje vsa
gradbena
dela

GRAND HOTEL TOPLICE BLED

*Imerne cere -
solidna postrežba*

Trg. podj. „SADJE“

KRANJ
KOROŠKA 5

PRODAJALNE KRANJ
TRŽIČ
JESENICE

telef. Uprava Kranj 540
Skladišče Kranj 393
Skladišče Jesenice 264
Skladišče Split

Prporočamo se svojim odjemalcem!

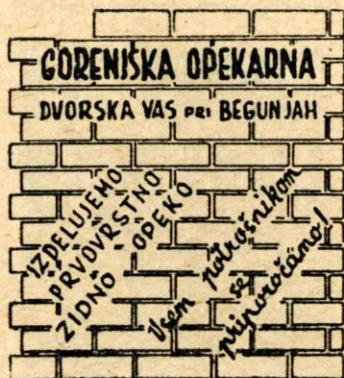
SLAŠČIČARNA - KAVARNA

KRANJ PREŠERNOVA UL.

NUDIMO VAM DNEVNO SVEŽE TORTE
TER DRUGO RAZNOVRSTNO PECIVO,
ČOKOLADO, BONBONE,
VSE VRSTE LIKERJEV,
BELO KAVO,
PRIZNANO TURŠKO KAVO

Se priporočamo!

Cere zmerne, postrežba solidna.

10. nov. ob 7.30 začetek popola
nega lunskega mize.

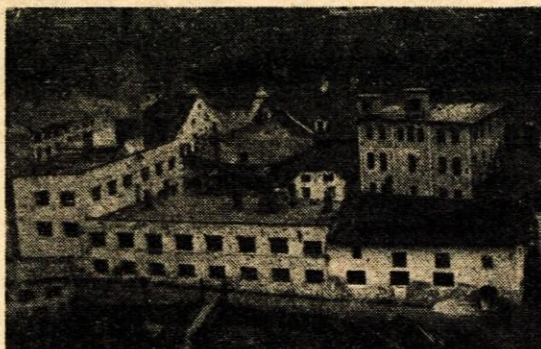
DECEMBER

1. S Marjan
2. N Blanka
3. P Franc
4. T Barbara
5. S Stojan
6. Č Miklavž
7. P Urbon
8. S Marija
9. N Savica
10. P Smiljan
11. T Daniel
12. S Aljoša
13. Č Lucija
14. P Vojmir
15. S Ljubica
16. N Albina
17. P Lazar
18. T Rastojc
19. S Dario
20. Č Svetozar
21. P Tomislav
22. S Dan JLA
23. N Vlasta
24. P Eva
25. T Božič
26. S Štefan
27. Č Janez
28. P Tepežni d.
29. S Tomaž
30. N Branimir
31. P Silvester

GLAS GORENJSKE

Vas je obiskoval vse leto;
zato obnovite naročnino
za l. 1957.

beleške:

RUNO

TOVARNA
USNJA
TRŽIČ

PROIZVAJA TELEČJI, GOVEJI IN KONJSKI BOKS,
OBLAČILNO USNJE, PODLOGE RAZNIH BARV

DEBELJAK ZVONKO
kolarski izdelki
smuči in sani
Kranj, Primskovo

KERN STANKO
čevljar
Kranj, Primskovo

Sodobno opremljen
hotel,
mrzla in
topla
voda

Hotel Evgenia
Kranj
Zmerne cene,
solidna postrežba!

„Okovje“ KAMNA GORICA

IZDELUJE POHIŠTVENO OKOVJE VSEH VRST TER NASADILA ZA OKNA IN VRATA
Izdelki so kvalitetni in ceneni!

